

221/1999 Sb.

Zákon

ze dne 14. září 1999

O vojácích z povolání

Vyhlášeno dne 12. října 1999, datum poslední novelizace 1. října 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Všeobecná ustanovení

§ 1

Tento zákon upravuje vznik, změnu, zánik a obsah služebních poměrů vojáků z povolání (dále jen „služební poměr“)

§ 2

(1) Vojákem z povolání (dále jen „voják“) je občan, který vojenskou činnou službu vykonává jako svoje zaměstnání. Voják je ve služebním poměru k České republice. Občan může být povolán do služebního poměru jen na základě vlastní žádosti.

(2) Právní úkony ve věcech služebního poměru jménem České republiky činí služební orgány, kterými jsou prezident republiky (dále jen „prezident“), ministr obrany (dále jen „ministr“) a v rozsahu určeném rozkazem prezidenta nebo rozkazem ministra velitelé, náčelníci, ředitelé a jiní vedoucí zaměstnanci.

(3) Služební orgány jsou povinny zajišťovat rovný přístup a rovné zacházení se všemi uchazeči o povolání do služebního poměru (dále jen „uchazeč“) a se všemi vojáky při vytváření podmínek výkonu služby, zejména pokud jde o odbornou přípravu a dosažení služebního postupu, odměňování, jiná peněžitá plnění a plnění peněžitě hodnoty. Je zakázána diskriminace uchazečů a vojáků z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, manželského a rodinného stavu a povinností k rodině, těhotenství nebo mateřství anebo proto, že vojákyně kojí. Je zakázáno i takové jednání služebních orgánů, které diskriminuje nikoliv přímo, ale až ve svých důsledcích. Za takové jednání se považuje i navádění k diskriminaci. Za diskriminaci se nepovažují případy, kdy je pro odlišné zacházení věcný důvod spočívající v povaze služby, kterou voják vykonává, a který je pro výkon této služby nezbytný.

(4) Služební orgán ani voják nesmí zneužívat výkonu práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru k újmě jiného vojáka nebo k ponižování jeho důstojnosti. Za ponižování důstojnosti se považuje i nežádoucí chování sexuální povahy a všechny formy obtěžování, které směřují k narušení důstojnosti vojáka, vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující a pokořující nebo urážlivé atmosféry, a které jsou nevíтанé, nevhodné nebo mohou být druhým vojákem oprávněně vnímány jako podmínka pro rozhodnutí, která ovlivňují výkon práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru.

(5) Dojde-li ve služebním vztahu k porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení s vojáky nebo k nežádoucímu sexuálnímu chování při výkonu služby, má voják právo se domáhat, aby bylo upuštěno od tohoto jednání a aby byly odstraněny důsledky tohoto jednání.

(6) Služební orgány nesmí vojáka jakýmkoli způsobem postihovat nebo znevýhodňovat proto, že se zákonným způsobem domáhá svých práv a nároků vyplývajících ze služebního poměru.

ČÁST DRUHÁ

Vznik, průběh, změny a zánik služebního poměru vojáků

HLAVA I

Vznik služebního poměru

§ 2a

Osobní údaje

(1) Od vzniku služebního poměru do jeho zániku zpracovávají služební orgány tyto osobní údaje ¹⁾ vojáka:

- a) jméno a příjmení, včetně předchozích jmen a příjmení a rodného příjmení,
- b) akademické tituly a vědecké hodnosti s daty jejich přiznání,
- c) rodné číslo,
- d) adresu místa trvalého pobytu a bydliště,
- e) státní občanství,
- f) získané vzdělání,
- g) zdravotní způsobilost k vojenské činné službě, ^{1a)}
- h) přehled o předchozích pracovních a služebních poměrech a o samostatných výdělečných činnostech,
- i) jazykové znalosti a zkoušky z nich,

j) zvláštní schopnosti, dovednosti, zájmy a oprávnění,

k) trestní bezúhonnost,

l) rodinný stav,

m) jména, příjmení a adresy místa trvalého pobytu a bydliště osob blízkých. ^{1b)}

(2) K doložení údajů podle odstavce 1 je voják povinen předložit platné doklady a podklady. Služební orgán je oprávněn si za účelem ověření trestní bezúhonnosti vojáka podle odstavce 1 písm. k) vyžádat opis z rejstříku trestů

(3) Služební orgány vedou osobní údaje v osobním spisu vojáka a zakládají do něj doklady a podklady, které prokazují pravdivost a přesnost osobních údajů. Dále vedou v osobním spisu vojáka doklady a podklady o průběhu jeho služebního poměru. Osobní údaje jsou vedeny i s využitím výpočetní techniky.

(4) Voják je povinen oznámit služebnímu orgánu změny v osobních údajích, a to do 8 dnů ode dne, kdy ke změnám došlo.

(5) Služební orgány zpracovávají při plnění služebních úkolů osobní údaje vojáka v rozsahu vyplývajícím z tohoto zákona. Nestanoví-li tento zákon jinak, postupují při shromažďování, uchování, zpřístupňování, předávání a jiném zpracování osobních údajů o vojácích a jiných fyzických osobách podle zvláštního právního předpisu.^{1c)}

§ 3

Podmínky vzniku služebního poměru

(1) Služební poměr může vzniknout pouze občanovi České republiky staršímu 18 let, který byl povolán do služebního poměru, pokud

a) složil vojenskou přísahu,

b) není členem politické strany, politického hnutí nebo odborové organizace,

c) nepodporuje, nepropaguje nebo veřejně neprojevuje sympatie s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob,

d) není trestně stíhán,

e) je trestně bezúhonný,

f) je zdravotně způsobilý k výkonu služby a

g) splňuje kvalifikační předpoklady pro služební zařazení.

(2) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může občanovi ve výjimečných případech vzniknout služební poměr, i když

nesplňuje kvalifikační předpoklady nebo podmínky zdravotní způsobilosti stanovené pro služební místo ve Vojenském zpravodajství, na které má být služebně zařazen.

(3) Ministerstvo obrany (dále jen „ministerstvo“) stanoví vyhláškou

- a) po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví způsob posuzování zdravotní způsobilosti občanů pro povolávání do služebního poměru a
- b) kvalifikační předpoklady pro služební zařazení.

§ 4

Výběr uchazeče

(1) Výběr uchazeče se zahajuje doručením jeho písemné žádosti o povolání do služebního poměru a končí oznámením rozhodnutí služebního orgánu o povolání uchazeče do služebního poměru nebo písemným vyrozuměním uchazeče o tom, že nebyl vybrán. Důvody nepovolání do služebního poměru se uchazeči neoznamují.

(2) Výběr uchazeče provádí služební orgán. Služební orgán ověří, zda uchazeč splňuje podmínky stanovené v § 3 a zda jeho povolání je v souladu s potřebou zajišťování obrany České republiky. Služební orgán je oprávněn si za účelem ověření trestní bezúhonnosti uchazeče vyžádat opis z rejstříku trestů.

(3) Před povoláním uchazeče do služebního poměru jej služební orgán písemně informuje o

- a) předpokládaném dni vzniku služebního poměru a době jeho trvání,
- b) služebním zařazením,
- c) místu nástupu služby,
- d) základní týdenní době služby a jejím rozvržení,
- e) platových náležitostech a výplatním termínu,
- f) délce řádné dovolené,
- g) podmínkách výkonu služby,
- h) době trvání a podmínkách zkušební doby,
- i) odborném rozvoji a jeho zabezpečování,
- j) orgánu sociálního zabezpečení, kterému služební orgán odvádí pojistné na sociální zabezpečení vojáka v souvislosti s jeho služebním poměrem,
- k) podmínkách zániku služebního poměru a

l) opatřeních zajišťujících rovné zacházení.

(4) Je-li informace uchazeči doručována v elektronické podobě, musí mu být přístupná a musí mít možnost si ji uložit nebo vytisknout. Služební orgán je povinen předání informace uchazeči doložit.

(5) O uchazeči, který písemně požádal o povolání do služebního poměru a nebyl povolán, uchovávají služební orgány osobní údaje a údaj o důvodu nepovolání do služebního poměru po dobu trvání jeho branné povinnosti.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při výběru uchazeče.

§ 4a

Trestní bezúhonnost

(1) Za trestně bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje uchazeč, který byl pravomocně odsouzen pro

a) trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen, nebo

b) zvláště závažný zločin nebo k trestu ztráty vojenské hodnosti, i když se na něj hledí, jako by nebyl odsouzen.

(2) Na pravomocné odsouzení soudem jiného členského státu Evropské unie a Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku se pro účely posuzování trestní bezúhonnosti hledí jako na odsouzení soudem České republiky, jestliže se týká činu, který je trestný i podle právního řádu České republiky.

§ 5

Povolání do služebního poměru

(1) Služební poměr se zakládá dnem bezprostředně následujícím po dni doručení rozhodnutí služebního orgánu o povolání občana do služebního poměru (dále jen „rozhodnutí o povolání“). Rozhodnutí o povolání musí obsahovat

a) den nástupu služby,

b) služební zařazení,

c) místo nástupu služby,

d) dobu trvání služebního poměru,

e) zkušební dobu,

f) jmenování do hodnosti.

(2) Dnem, který je v rozhodnutí o povolání stanoven jako den nástupu služby, vzniká služební poměr.

(3) Služební poměr občanovi nevznikne, nespĺňuje-li ke dni nástupu služby podmínky uvedené v § 3 nebo v tento den bez závažného důvodu nenastoupí k výkonu služby.

(4) Do služebního poměru se voják povolává na dobu určitou v trvání 2 až 20 let, není-li dále stanoveno jinak; dobu trvání služebního poměru může služební orgán na základě písemného souhlasu vojáka prodloužit. Při stanovení doby trvání služebního poměru se přihlíží k době přípravy pro výkon služby studiem na vojenských nebo jiných středních a vysokých školách, včetně studia v zahraničí. Zkrátit dobu trvání služebního poměru může služební orgán pouze na žádost vojáka, a to ze závažných osobních nebo sociálních důvodů, kterými se rozumí zejména osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I, nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II až IV podle zákona o sociálních službách⁵¹), pokud žije s vojákem ve společné domácnosti a tuto péči jí nemůže poskytovat jiný člen rodiny vojáka; podmínka společné domácnosti se nevyžaduje, jde-li o osobu blízkou.

(5) Zkušební doba činí 3 měsíce. Doba, po kterou voják nekoná službu z důvodu překážek ve službě nebo z důvodu neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, se do zkušební doby započítává v rozsahu nejvýše 10 dnů. Při povolání do služebního poměru podle § 5a na dobu kratší než 6 měsíců se zkušební doba nestanovuje.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou dobu setrvání ve služebním poměru u vojáků, kteří se připravují k výkonu služby studiem.

§ 5a

Povolání do služebního poměru na dobu kratší než 2 roky

(1) Uchazeče lze povolát do služebního poměru i na dobu kratší než 2 roky. Doby trvání služebního poměru na dobu kratší než 2 roky lze prodloužit tak, aby v součtu nepřesáhla 2 roky.

(2) Při posuzování splnění podmínek vzniku služebního poměru na dobu kratší než 2 roky uchazečem se ustanoven § 3 odst. 1 písm. g) a § 4a odst. 1 písm. b) nepoužijí.

(3) Uchazeč o povolání do služebního poměru na dobu kratší než 2 roky splňuje podmínku zdravotní způsobilosti, pokud je schopen vykonávat vojenskou činnou službu podle § 5a branného zákona.

HLAVA II

Průběh a změny služebního poměru

§ 6

Služební zařazení

(1) Voják v průběhu služebního poměru vykonává službu podle potřeb České republiky na území České republiky i v zahraničí

a) v ozbrojených silách České republiky,

b) v ministerstvu,

c) ve vojenských školách,

d) ve Vojenské policii, nebo

e) ve Vojenském zpravodajství.

(2) Voják může v průběhu služebního poměru plnit služební úkoly obranného charakteru v zájmu služby též v orgánech státní správy nebo v právnických osobách a organizačních složkách státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo, anebo v mezinárodních a nadnárodních organizacích nebo orgánech.

(3) Voják je služebně zařazen na služební místo podle dosažené kvalifikace, doby výkonu služby v hodnosti a závěr služebního hodnocení. Služební místo je vymezeno začleněním v organizační struktuře uvedené v odstavcích 1 a 2, popisem nejsložitějších služebních činností a jim odpovídajících hodností a požadovanou kvalifikací. Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může být příslušník Vojenského zpravodajství ve výjimečných případech služebně zařazen na služební místo, i když nesplňuje požadovanou kvalifikaci.

(4) Služebně zařadit vojáka podle odstavce 3 lze i na základě výsledků výběrového nebo konkurzního řízení. Služební orgány si pro tyto účely zřizují výběrové komise jako své poradní orgány.

(5) Voják, který se připravuje k výkonu služby studiem nebo výcvikem, se při povolání do služebního poměru služebně zařazuje jako čekatel. Výcvikem se rozumí vojenská příprava k získání základních vojenských znalostí a dovedností nezbytných k výkonu služby vojáka.

(6) Vláda stanoví nařízením orgány státní správy, v nichž vojáci plní služební úkoly obranného charakteru, a počet vojáků v nich; ministr stanoví právnické osoby a organizační složky státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo, v nichž vojáci plní služební úkoly obranného charakteru, a počet vojáků v nich.

(7) Vláda stanoví nařízením seznam činností vojáků, stanovených pro jednotlivé hodnosti v závislosti na jejich složitosti, odpovědnosti a namáhavosti.

§ 6a

Rozhodná doba ve služebním zařazení

(1) Rozhodná doba ve služebním zařazení (dále jen „rozhodná doba“) je doba, po kterou může voják setrvat v daném služebním zařazení. Rozhodná doba pro jednotlivá služební zařazení vychází z typových služebních zařazení a činí nejméně 2 roky a nejvíce 15 let. Ustanovení o rozhodné době se nevztahují na příslušníky Vojenského zpravodajství.

(2) Rozhodná doba začíná dnem služebního zařazení vojáka.

(3) Nejméně 4 měsíce před uplynutím rozhodné doby musí služební orgán rozhodnout, zda

- a) bude voják služebně zařazen na služební místo se stanovenou vyšší hodností,
- b) se rozhodná doba výkonu služby ve služebním zařazení prodlouží,
- c) bude voják služebně zařazen na jiné služební místo se stanovenou stejnou hodností, jakou voják má, nebo
- d) bude voják propuštěn ze služebního poměru.

(4) Typová služební zařazení s rozhodnou dobou stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 7

Vojenské hodnosti a hodnostní sbory

(1) Podle splněných kvalifikačních předpokladů je voják zařazen do hodnostního sboru a je jmenován do vojenské hodnosti (dále jen „hodnost“).

(2) Stanovují se tyto hodnostní sbory a hodnosti:

- a) hodnostní sbor mužstvo – hodnosti vojín, svobodník,
- b) hodnostní sbor poddůstojníci – hodnosti desátník, četař, rotný,
- c) hodnostní sbor praporčíci – hodnosti rotmistr, nadrotmistr, praporčík, nadpraporčík, štábní praporčík,
- d) hodnostní sbor nižší důstojníci – hodnosti poručík, nadporučík, kapitán,
- e) hodnostní sbor vyšší důstojníci – hodnosti major, podplukovník, plukovník,
- f) hodnostní sbor generálové – hodnosti brigádní generál, generálmajor, generálporučík, armádní generál.

(3) Pro vojáky, kteří se připravují k výkonu služby studiem nebo výcvikem, s výjimkou doktorského studijního programu, se stanovuje hodnostní sbor čekatelů s těmito hodnostmi:

- a) vojín – po dobu konání výcviku,
- b) svobodník, desátník, četař – po dobu studia ve vojenské vyšší odborné škole a bezprostředně navazujícího výcviku,
- c) svobodník, desátník, četař – po dobu studia ve vojenské vysoké škole v bakalářském studijním programu a bezprostředně navazujícího výcviku,
- d) svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr, nadrotmistr – po dobu studia ve vojenské vysoké škole v magisterském studijním programu.

(4) Do hodností generálů jmenuje vojáky prezident na návrh vlády, do ostatních hodností jmenují vojáky služební orgány.

(5) Při povolání do služebního poměru nebo v důsledku organizačních změn lze vojáka s jeho souhlasem jmenovat do nižší hodnosti, než které dosáhl. Při zařazení vojáka do zálohy mu náleží nejvyšší dosažená hodnost v průběhu vojenské činné služby.

(6) Vojákovi lze propůjčit vyšší hodnost, než kterou skutečně má, na dobu

a) výkonu volené funkce,

b) plnění služebního úkolu, který propůjčení vyšší hodnosti vyžaduje.

(7) Vojákovi, kterému byla vyšší hodnost propůjčena, přísluší práva a povinnosti, jako kdyby byl do této hodnosti jmenován. Propůjčení hodnosti však nezakládá nárok na úpravu služebního platu podle této hodnosti.

(8) Doba, na kterou byla vyšší hodnost vojákovi propůjčena podle odstavce 6, končí dnem následujícím po dni, kdy důvod propůjčení vyšší hodnosti pominul.

(9) Hodnosti generálů propůjčuje vojákům na návrh vlády prezident, ostatní hodnosti propůjčuje ministr.

(10) Ministr stanoví počty vojáků v hodnostních sborech a může stanovit další členění do sborů podle odbornosti a specializace vojáků.

§ 7a

Jmenování do vyšší hodnosti

Voják může být do vyšší hodnosti stanovené pro služební místo jmenován nejdříve dnem zařazení na služební místo, pokud pro ni splnil kvalifikační předpoklady, byl pro ni hodnocen jako způsobilý a v dosažené hodnosti setrval alespoň nejkratší stanovenou dobu.

§ 8

Doba výkonu služby v hodnosti

(1) Nejkratší doba výkonu služby činí v hodnosti

a) svobodník, desátník a četař 1 rok,

b) rotný, rotmistr, nadrotmistr, poručík a plukovník 2 roky,

c) praporčík, nadporučík, kapitán, major a podplukovník 3 roky,

d) nadpraporčík 4 roky.

(2) V hodnostním sboru čekatelů činí nejkratší doba výkonu služby v hodnosti svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr a nadrotmistr 1 rok. Do doby výkonu služby v hodnosti podle odstavce 1 se doba výkonu služby v hodnostním sboru čekatelů nezapočítává.

(3) Do doby výkonu služby v hodnosti se započítává doba trvání služebního poměru vojáka kromě doby dispozice podle § 10 odst. 4 a doby rodičovské dovolené, s výjimkou rodičovské dovolené, po kterou se vojákově poskytuje peněžitá pomoc v mateřství podle zvláštního právního předpisu.^{1d)}

(4) Do doby výkonu služby v hodnosti, do které byl voják jmenován, se započte i doba výkonu služby v propůjčené hodnosti podle § 7.

(5) Doby výkonu služby v hodnostech před jmenováním vojáka do nižší hodnosti, než které v průběhu služebního poměru dosáhl, zůstávají vojákově započteny.

§ 9

Dočasné zproštění výkonu služby

Při důvodném podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu, ohrožovali by další výkon služby vojáka důležitý zájem služby nebo objasňování jeho činu, může být voják dočasně zproštěn výkonu služby ve svém služebním zařazení na dobu nejvýše 3 měsíců. Tuto dobu může ministr výjimečně prodloužit, nejdéle však o 3 měsíce. Je-li proti vojákově vedeno trestní řízení, lze jej zprostit výkonu služby v jeho služebním zařazení do pravomocného skončení trestního řízení.

§ 10

Dispozice

(1) Voják, který nemůže vykonávat službu ve svém služebním zařazení nebo nemůže být služebně zařazen, se určí do dispozice.

(2) Do dispozice se určí voják na dobu

a) nejvýše 6 měsíců, není-li možné rozhodnout o jeho služebním zařazení,

b) dočasného zproštění výkonu služby,

c) kdy vojákyně nemůže z důvodu těhotenství vykonávat službu ve svém služebním zařazení,

d) mateřské dovolené obdobně jako u žen v pracovním poměru,²⁾

e) rodičovské dovolené,³⁾

f) rodičovské dovolené po dobu, po kterou se mu poskytuje peněžitá pomoc v mateřství podle zákona o

nemocenském pojištění⁴⁾,

g) dovolené bez nároku na peněžní náležitosti delší než 30 dnů,

h) po kterou je nezávěsný, nejdříve však po třicátém dni,

i) vazby,

j) zajetí.

(3) Do dispozice může být určen voják na dobu nejvýše 3 měsíců před uplynutím stanovené doby trvání služebního poměru nebo před propuštěním ze služebního poměru.

(4) Do doby trvání služebního poměru se nezapočítává doba dispozice, do které byl voják určen podle odstavce 2 písm. g) a h) a podle odstavce 2 písm. i), byl-li pravomocně odsouzen za trestný čin.

(5) Po dobu dispozice podle odstavce 2 písm. a) až c) a podle odstavce 3 plní voják služební úkoly podle rozkazů nadřízeného.

(6) Voják, který byl určen do dispozice na dobu delší než 6 měsíců z důvodů uvedených v odstavci 2 písm. e) až i), je po ukončení dispozice služebně zařazen podle § 6; v ostatních případech se vrací voják zpět do svého původního služebního zařazení.

§ 10a

Zvláštní dispozice

Do zvláštní dispozice se určí voják, který je příslušníkem Vojenského zpravodajství, jestliže to vyžaduje důležitý zájem služby. Voják určený do zvláštní dispozice má obdobné postavení jako příslušník zpravodajské služby, zařazený do zálohy zvláštní podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů^{4a)}. Na vznik, průběh, změny a zánik služebního poměru vojáka, který se určí do zvláštní dispozice, se ustanovení tohoto zákona použijí přiměřeně.

Přerušování služebního poměru

§ 11

(1) Vojákovi se přerušuje služební poměr po dobu výkonu

a) funkce podle zvláštního předpisu,⁵⁾

b) funkce v zastupitelstvu územní samosprávy, za jejíž výkon náleží podle zvláštního právního předpisu odměna,

c) trestu odnětí svobody.

(2) Služební poměr se přerušuje podle odstavce 1 písm. a) a b) dnem zvolení a podle odstavce 1 písm. c) dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody.

(3) Vojákovi lze přerušit služební poměr z důvodu přerušení studia nebo pro výkon funkce v zahraničí v mezinárodních a nadnárodních organizacích nebo orgánech.

(4) Služební poměr se může přerušit na dobu nejdéle 6 let z celkové doby trvání služebního poměru; doba přerušení služebního poměru může být prodloužena o dobu trvání volební kampaně. Důvody přerušení služebního poměru je voják povinen bez zbytečného odkladu sdělit služebnímu orgánu písemně.

§ 12

(1) Doba přerušení služebního poměru se vojákovi nezapočítává do doby trvání služebního poměru.

(2) Voják po skončení přerušení služebního poměru pokračuje ve služebním poměru dnem, kdy důvody přerušení služebního poměru pominuly. Tímto dnem se voják služebně zařazuje podle § 6. Není-li možné rozhodnout o jeho služebním zařazení, určí se do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. a). Zánik důvodů přerušení služebního poměru je voják povinen bez zbytečného odkladu sdělit služebnímu orgánu písemně.

§ 13

Pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení

(1) Voják může být pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení stejné nebo vyšší úrovně nejdéle na dobu 1 roku. Po tuto dobu voják nevykonává úkoly a povinnosti vyplývající z jeho dosavadního služebního zařazení.

(2) Při pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení nevzniká vojákovi nárok na jmenování do hodnosti stanovené pro toto služební zařazení.

§ 13a

Zastupování v jiném služebním zařazení

(1) Voják je povinen na základě rozkazu služebního orgánu zastupovat nadřízeného nebo vojáka ve služebním zařazení se stejnou nebo vyšší stanovenou hodností. Po tuto dobu voják současně vykonává úkoly a povinnosti vyplývající i z jeho služebního zařazení.

(2) Doba zastupování nesmí překročit 6 měsíců v kalendářním roce; souhlasí-li voják, může doba zastupování trvat déle, nejvýše však 12 měsíců.

(3) Při zastupování v jiném služebním zařazení nevzniká vojákovi nárok na jmenování do hodnosti stanovené pro toto služební zařazení.

§ 14

Služební cesta

(1) Vojáka lze vyslat na služební cestu na dobu nezbytně nutnou. Voják na služební cestě plní služební úkoly podle rozkazu nadřízeného, který ho na služební cestu vyslal.

(2) Podmínky pro vykonání služební cesty vojákovi předem stanoví nadřízený, který ho na služební cestu vysílá.

§ 14a

Studijní pobyt

(1) Vojáka lze vyslat na studijní pobyt. Studijním pobytem je školení, kurz nebo odborná stáž.

(2) Po dobu studijního pobytu je voják podřízen při plnění služebních úkolů nadřízenému, který řídí studijní pobyt.

(3) Při studijním pobytu náleží vojákovi náhrady jako při služební cestě.

§ 15

Odvelení

(1) Vojáka lze v zájmu služby odvelet na dobu nejdéle 6 měsíců v kalendářním roce; na dobu delší může být odvelen jen se svým souhlasem nebo rozhodnutím ministra.

(2) Odvelením vojáka se rozumí jeho pověření služebními úkoly, a to i nesouvisejícími s jeho služebním zařazením, které plní po stanovenou dobu mimo místo pravidelného výkonu služby nebo i v něm. Nadřízený odveleného vojáka může stanovit, že odvelenému vojákovi může služební úkoly ukládat i jiný nadřízený. Při odvelení mezi subjekty podle § 6 odst. 1 písm. a) a e) se voják považuje za příslušníka subjektu, k němuž je odvelen.

§ 16

Přeložení

(1) Voják může být přeložen k výkonu služby do jiného místa výkonu služby nebo do podřízenosti jiného služebníhc orgánu ve stejném místě výkonu služby. Jiným místem výkonu služby se rozumí obec,^{5a)} ve které má voják stanoveno nové místo výkonu služby (dále jen „místo přeložení“).

(2) Voják může být na vlastní žádost přeložen do jiného místa výkonu služby nebo do podřízenosti jiného služebníhc orgánu ve stejném místě výkonu služby, je-li to v souladu se zájmy služby.

§ 17

Služební hodnocení

(1) Služební hodnocení je podkladem pro rozhodování ve věcech služebního poměru vojáka.

(2) Služební hodnocení spočívá zejména v posouzení plnění služebních úkolů, povinností vojáka, jeho odborné a psychické způsobilosti ke služebnímu zařazení, zdravotní způsobilosti a fyzické zdatnosti pro další výkon služby. Služební hodnocení musí být písemné a hodnocený voják s ním musí být seznámen.

(3) Proti závěrům služebního hodnocení nebo jeho jednotlivým částem může voják podat písemné námitky do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se se služebním hodnocením seznámil. Námitky musí voják odůvodnit a navrhnout způsob úpravy služebního hodnocení, jinak se k námitkám nepřihlíží. Nadřízený hodnotitele námitkám hodnoceného vyhoví a služební hodnocení změní nebo námitky zamítne a služební hodnocení potvrdí do 10 dnů ode dne, kdy námitky obdržel. Proti upravenému služebnímu hodnocení již nelze podat další námitky.

(4) Pokud se služební orgán příslušný ke stanovení služebního platu vojáka důvodně domnívá, že služební hodnocení vojáka neodpovídá skutečnému plnění jeho služebních povinností, nařídí, do 5 pracovních dnů ode dne předložení služebního hodnocení s návrhem na úpravu služebního platu, zpracování nového služebního hodnocení. Vůči novému služebnímu hodnocení má voják právo podat námitky.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při služebním hodnocení a jeho hlediska.

HLAVA III

Zánik služebního poměru

§ 18

Zánik služebního poměru

Služební poměr vojáka zaniká

- a) uplynutím stanovené doby,
- b) propuštěním,
- c) odnětím hodnosti,
- d) na základě rozhodnutí soudu o ztrátě vojenské hodnosti,⁶⁾
- e) úmrtím vojáka,
- f) prohlášením vojáka za mrtvého,

- g) pozbytím státního občanství České republiky,
- h) ztrátou zdravotní způsobilosti na základě rozhodnutí přezkumné komise, ^{6a)}
- i) omezením svéprávnosti,
- j) zrušením ve zkušební době.

§ 19

Propuštění ze služebního poměru

(1) Voják musí být propuštěn ze služebního poměru, pokud

- a) dosáhl důchodového věku stanoveného pro muže podle zvláštního právního předpisu,⁷⁾
- b) splnil podmínky nároku na starobní důchod podle zvláštního právního předpisu,^{7a)} přičemž dosáhl důchodového věku stanoveného pro muže podle zvláštního právního předpisu,⁷⁾
- c) přestal být ze zdravotních důvodů způsobilý vykonávat službu v dosavadním služebním zařazení, s výjimkou zdravotních důvodů souvisejících s těhotenstvím, nebo podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ není způsobilý pro další výkon služby v dosavadním služebním zařazení a není pro něho jiné služební zařazení,
- d) se přestal připravovat k výkonu služby studiem a není pro něho jiné služební zařazení,
- e) není pro něho v důsledku organizačních změn nebo po odvolání ze služebního místa podle jiného právního předpisu^{5b)} jiné služební zařazení,
- f) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- g) byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání, bylo pravomocně rozhodnuto o schválení narovnání a zastaveno trestní stíhání nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, a jeho setrvání ve služebním poměru by ohrozilo vážnost ozbrojených sil,
- h) podle závěrů dvou služebních hodnocení není způsobilý pro další výkon služby,
- i) se stal členem politické strany, politického hnutí nebo odborové organizace,
- j) vykonává výdělečnou činnost bez souhlasu služebního orgánu nebo činnost odpovědného zástupce podle zvláštních právních předpisů,^{9a)} je členem statutárních nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost, s výjimkou členství ve statutárních nebo kontrolních orgánech nestavebních bytových družstev zřízených ke správě bytového fondu, a právnických osob a organizačních složek státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo nebo jiný správní úřad,

k) podal žádost o propuštění ze služebního poměru,

l) pominuly důvody přerušení služebního poměru podle § 11 a voják ve služebním poměru nepokračuje podle § 12 odst. 2,

m) podporuje, propaguje nebo sympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob,

n) uplynula rozhodná doba ve služebním zařazení,

o) podle zvláštního právního předpisu není způsobilý pro další výkon služby v dosavadním služebním zařazení, přičemž tuto nezpůsobilost zavinil svým jednáním.

(2) Prezident nebo ministr může na základě žádosti vojáka rozhodnout v souladu s potřebou zajišťování obrany České republiky o setrvání vojáka ve služebním poměru i po dosažení důchodového věku podle jiného právního předpisu⁷⁾. Při rozhodování se rovněž přihlíží k odbornosti vojáka, dosavadnímu průběhu jeho služebního poměru, jeho morálním vlastnostem, zdravotní způsobilosti k výkonu služby a k jeho účasti v zahraničních operacích.

(3) Služební poměr zaniká uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po dni doručení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru vydaného služebním orgánem, není-li dohodou stanovena doba kratší; to neplatí při propuštění ze služebního poměru podle odstavce 1 písm. a) a b), kdy služební poměr zaniká posledním dnem kalendářního měsíce, v němž voják splnil podmínky nároku na starobní důchod, není-li dohodou stanovena doba kratší, a podle odstavce 1 písm. k), kdy služební poměr zaniká uplynutím 9 kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti o propuštění, není-li dohodou stanovena doba kratší. Služební poměr podle odstavce 1 písm. l) zaniká uplynutím 15 dnů následujících po dni, kdy voják měl pokračovat ve služebním poměru, pokud mu v tom nezabránily závažné důvody. Služební orgán propustí vojáka ze služebního poměru podle odstavce 1 písm. g) do 6 měsíců ode dne, kdy se o pravomocném rozsudku nebo rozhodnutí dozvěděl, nejpozději však do 1 roku ode dne nabytí právní moci rozsudku nebo rozhodnutí.

§ 20

Zákaz propuštění ze služebního poměru

(1) Rozhodnutí o propuštění vojáka ze služebního poměru nesmí být vydáno

a) při dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, s výjimkou případů, které jsou podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾ důvodem zániku nároku na nemocenské,

b) v době těhotenství vojákyně, do devátého měsíce po porodu, a v době, kdy vojákyně kojí,

c) v době, kdy voják čerpá rodičovskou dovolenou,

d) od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od povolení lázeňského léčení poskytovaného v době neschopnosti ke službě až do jejího skončení; při onemocnění tuberkulózou nebo nemocí z povolání se tato doba

prodlužuje o 6 měsíců po propuštění z ústavního ošetřování.

(2) Zákaz propuštění se nevztahuje na propuštění z důvodů uvedených v § 19 odst. 1 písm. a), b), c), f) a i) až o).

§ 21

Odnětí hodnosti

(1) Hodnost se odejme vojákovi za úmyslné zvláště závažné porušení služebních povinností. Vojákovi, kterému byla hodnost odňata, přísluší hodnost vojín.

(2) Generálům odnímá hodnost prezident na návrh vlády; ostatním vojákům odnímá hodnost ministr.

(3) Dnem odnětí hodnosti zaniká vojákovi služební poměr.

§ 21a

Zrušení služebního poměru ve zkušební době

Služební orgán nebo voják může zrušit služební poměr ve zkušební době i bez uvedení důvodu. Služební poměr zaniká uplynutím 5 kalendářních dnů ode dne, ve kterém bylo doručeno vojákovi oznámení služebnímu orgánu o zrušení služebního poměru ve zkušební době nebo ve kterém bylo služebnímu orgánu doručeno písemné oznámení vojáka o zrušení služebního poměru ve zkušební době.

§ 22

Následky zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru

(1) Dojde-li ke zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, služební poměr trvá se všemi právy a povinnostmi včetně nároku na peněžní náležitosti v dosavadní výši.

(2) Voják má nárok na peněžní náležitosti v rozsahu a výši, v jaké mu náležely v průběhu 3 let předcházejících dni zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru. Pokud doba, po kterou mu nebyly poskytovány, přesahovala 3 roky, bude mu výplata peněžních náležitostí přiznána jen za 3 roky.

(3) Služební plat se stanoví pro účely odstavce 1 ve výši zachovaného služebního platu podle § 68i.

(4) Oznámí-li voják služebnímu orgánu, že netrvá na pokračování služebního poměru podle odstavce 1, služební poměr zanikne dnem doručení oznámení vojáka. Tento zánik služebního poměru se považuje za zánik služebního poměru podle § 18 písm. a).

§ 23

Písemné hodnocení při zániku služebního poměru

Při zániku služebního poměru je služební orgán povinen vydat na žádost vojáka nejpozději dnem zániku služebního poměru potvrzení o službě a písemné hodnocení, ve kterém musí být vyhodnocen celý průběh služebního poměru.

HLAVA IV

Výkon a doba služby

§ 24

Výkon služby

(1) Výkonem služby se rozumí plnění služebních povinností podle služebního zařazení a podle rozkazů nadřízeného.

(2) Za výkon služby lze též uznat činnost konanou z vlastní iniciativy v zájmu služby, nepotřebuje-li k ní voják zvláštní oprávnění nebo nekoná-li ji proti výslovnému zákazu nadřízeného.

(3) Nebrání-li tomu povaha služby a bude-li zabezpečeno řádné plnění služebních úkolů, může služební orgán na žádost vojáka nařídít výkon služby z jiného než pravidelného místa výkonu služby vojáka, při tom stanoví místo výkonu služby, způsob komunikace, rozvržení doby výkonu služby a dobu, po kterou bude vykonávána služba z jiného místa. Voják může podat žádost o výkon služby z jiného místa až po ukončení zkušební doby.

(4) Služební orgán písemně nařídí vojákovi výkon služby z jiného místa v případě, že tak stanoví opatření orgánu veřejné moci podle jiného zákona, a to na nezbytně nutnou dobu, pokud to povaha vykonávané služby umožňuje a za podmínky, že jiné místo bude pro výkon služby způsobilé. Voják je povinen na výzvu bez zbytečného odkladu písemně určit místo, na které mu lze výkon služby z jiného místa nařídít, nebo sdělit, že nemá k dispozici žádné jiné místo způsobilé k výkonu služby.

(5) Náhrada nákladů spojených s výkonem služby z jiného místa vojákovi nepřísluší. To neplatí, pokud vláda nařízením stanoví, že se náhrada nákladů poskytne paušální částkou; pro určení výše paušální částky se použijí ustanovení zákoníku práce o náhradě nákladů při výkonu práce na dálku zaměstnancem odměňovaným platem. Paušální částka podle věty druhé zahrnuje veškeré náklady spojené s výkonem služby z jiného místa.

(6) Pro účely náhrady cestovních výdajů je místo výkonu služby při výkonu služby z jiného místa určeno územím obce, v níž voják vykonává službu z jiného místa.

§ 25

Základní týdenní doba služby a kratší týdenní doba služby

(1) Základní týdenní doba služby činí 40 hodin.

(2) Nadřízený může stanovit vojákovi kratší týdenní dobu služby nebo dobu služby jinak vhodně upravit, požádá-li o to voják ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů a nebrání-li tomu důležitý zájem služby. Vojákovi s kratší týdenní dobou služby přísluší měsíční služební plat odpovídající této kratší týdenní době služby.

(3) Nadřízený stanoví vojákovi na základě rozhodnutí přezkumné komise kratší týdenní dobu služby v rozsahu nejméně 30 hodin týdně a nejdéle po dobu 6 měsíců ode dne skončení neschopnosti ke službě pro služební úraz nebo nemoc z povolání.

§ 26

Rozvržení základní týdenní doby služby

(1) O rozvržení základní týdenní doby služby rozhoduje služební orgán. Stanoví začátek a konec doby služby v jednotlivých dnech; doba nepřetržité služby může činit nejvýše 30 hodin. Za dvousměnný nebo třísměnný se považuje režim výkonu služby, v němž se vojáci vzájemně střídají ve dvou nebo ve třech službách v rámci 24 hodin po sobě jdoucích. Za nepřetržitý se považuje režim výkonu služby, v němž se vojáci 24 hodin denně po 7 dnů v týdnu vzájemně střídají k zajištění nepřetržitého plnění služebních povinností. Doba služby v jednotlivých dnech může nadřízený rozvrhnout na 2 části.

(2) Základní týdenní doba služby se rozvrhuje zpravidla rovnoměrně na 5 dnů služby tak, aby dny nepřetržitého odpočinku v týdnu připadaly pokud možno na sobotu a neděli. Vyžaduje-li to povaha služby, může se doba služby rozvrhnout nerovnoměrně; průměrná týdenní doba služby nesmí zpravidla v čtyřtýdenním období, nejvýše však v období 26 týdnů po sobě jdoucích, přesahovat základní týdenní dobu služby.

(3) Pokud to povaha služby na daném služebním místě dovoluje, může na žádost vojáka služební orgán rozhodnout o pružném rozvržení doby služby vojáka, při tom se obdobně použijí ustanovení zákoníku práce o pružném rozvržení pracovní doby. Voják může takovou žádost podat až po ukončení zkušební doby.

(4) Voják musí být o změně rozvržení základní týdenní doby služby nebo její formy písemně informován nejméně 14 dnů před její účinností, a pokud existují objektivní důvody, nejpozději v den, kdy změna nabývá účinnosti. Služební orgán je povinen doložit předání informace vojákovi.

§ 27

Přestávky ve službě

(1) Voják má nejdéle po 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby nárok na přestávku v trvání nejméně 30 minut na jídlo a odpočinek. Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být vojákovi zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.

(2) Přestávky na jídlo a odpočinek se neposkytují na začátku a na konci denního výkonu služby. Do základní týdenní doby služby se započítává přiměřená doba na jídlo a odpočinek, která byla poskytnuta místo přestávky ve službě.

(3) Poskytnuté přestávky na jídlo a odpočinek se nezapočítávají do základní týdenní doby služby.

§ 28

Nepřetržitý odpočinek mezi službami a nepřetržitý odpočinek v týdnu

(1) Voják má mezi koncem jedné služby a počátkem následující služby nárok na nepřetržitý odpočinek v trvání nejméně 11 hodin. V důležitém zájmu služby lze nepřetržitý odpočinek výjimečně zkrátit až na 6 hodin. Za důležitý zájem služby se pro účely této hlavy a hlavy V považuje zabezpečení plnění nenadálých nebo mimořádných úkolů a výkon služby v nepřetržitém režimu výkonu služby při ostraze objektů, dozorčí službě a zabezpečení leteckého provozu.

(2) Jednou v týdnu musí nepřetržitý odpočinek činit nejméně 36 hodin. Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, lze nepřetržitý odpočinek v týdnu zkrátit až na 12 hodin.

(3) V případě zkrácení doby nepřetržitého odpočinku mezi službami nebo v týdnu, nebo neposkytnutí odpočinku ve 24 hodinách po sobě jdoucích, protože nepřetržitá služba trvala více jak 24 hodin, se následující nepřetržitý odpočinek o zkrácenou část prodlužuje.

(4) Nelze-li pro důležitý zájem služby následující nepřetržitou dobu odpočinku mezi službami nebo v týdnu prodloužit, musí být vojákově zkrácená část doby odpočinku poskytnuta nejpozději do 6 týdnů po jejím zkrácení.

§ 29

Služba konaná nad základní týdenní dobu služby

(1) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, je voják povinen konat službu nad základní týdenní dobu služby. Služba nad základní týdenní dobu služby se může konat jen na rozkaz nadřízeného nebo s jeho souhlasem.

(2) Službu nad základní týdenní dobu služby nesmí konat voják, kterému byla stanovena kratší týdenní doba služby

(3) Služba konaná nad základní týdenní dobu služby nesmí po dobu nejvíce 26 po sobě jdoucích týdnů v průměru činit více než 8 hodin týdně. Za službu konanou nad základní týdenní dobu služby nad 150 hodin v kalendářním roce a za službu konanou ve svátek¹¹⁾ náleží vojákově náhradní volno.

(4) Náhradní volno je služební orgán povinen poskytnout neprodleně, nejpozději do 6 měsíců po vykonání služby konané nad základní týdenní dobu služby, nebrání-li tomu důležitý zájem služby. Pokud nebylo náhradní volno ve stanovené době poskytnuto, má voják v následujících 3 měsících nárok čerpat náhradní volno podle svého uvážení. Oznámení s určeným dnem nástupu náhradního volna je voják povinen podat minimálně 7 dní předem, nedohodne-li se se služebním orgánem na jiném dnu určení dne nástupu.

(5) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, nebo z důvodu intenzivního vojenského výcviku, nepřetržitého vojenského výcviku anebo nepřetržitého vojenského nasazení, může nadřízený změnit vojákem určený termín nástupu čerpání

náhradního volna nebo jej z náhradního volna odvolat. Voják má v tomto případě nárok na náhradu prokázaných nákladů, které mu tím vznikly. V případě odvolání vojáka z čerpání náhradního volna je nadřízený povinen poskytnout náhradní volno v náhradním termínu dohodnutém s vojákem.

(6) Do počtu hodin nejvýše přípustné služby nad základní týdenní dobu služby ve vyrovnávacím období podle odstavce 3 věty první se nezahrnuje služba, za kterou bylo vojákově poskytnuto náhradní volno.

§ 30

Služební pohotovost

(1) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídit vojákově služební pohotovost.

(2) Služební pohotovostí se rozumí přítomnost vojáka na stanoveném místě výkonu služby nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby, a připravenost zahájit plnění služebních úkolů na určeném místě a v určeném čase. Voják je povinen se po dobu služební pohotovosti zdržet jednání, které by mu znemožnilo přijetí pokynu a případný výkon služby.

(3) Služební pohotovost v jiném místě než na stanoveném místě výkonu služby se do základní týdenní doby služby nezapočítává. Služební pohotovost na stanoveném místě výkonu služby se do základní týdenní doby služby nezapočítává pouze po dobu ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací, po dobu trvání krizového stavu nebo lze-li důvodně očekávat, že v nejbližší době bude použita Armáda České republiky k plnění úkolů Policie České republiky, anebo že bude vyhlášen stav ohrožení státu.

(4) Služební pohotovost nelze nařídit vojákově, který má stanovenou kratší týdenní dobu služby.

§ 31

Intenzivní vojenský výcvik

(1) Intenzivním vojenským výcvikem se rozumí nepřetržitý sled výcvikových činností, které probíhají po dobu delší než 30 hodin a kratší než 48 hodin.

(2) Doba výkonu služby při intenzivním vojenském výcviku se zahrnuje do základní týdenní doby služby. Po dobu intenzivního vojenského výcviku se ustanovení o rozvržení základní týdenní doby služby nepoužijí.

§ 31a

Nepřetržitý vojenský výcvik

(1) Nepřetržitým vojenským výcvikem se rozumí nepřetržitý sled výcvikových činností, které mají prohloubit nebo prověřit úroveň výcviku, psychickou a fyzickou odolnost vojáků co nejnějším přiblížením k podmínkám

skutečného plnění úkolů a probíhají nejméně 48 hodin.

(2) Po dobu nepřetržitého vojenského výcviku se ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitým odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě nepoužijí. Do základní týdenní doby služby se započítává pouze doba a voják má nárok na služební plat pouze za dobu, po kterou nepřetržitý vojenský výcvik zasahuje do jinak obvyklé doby služby vojáka.

§ 31b

Nepřetržité vojenské nasazení

(1) Nepřetržitým vojenským nasazením se rozumí doba výkonu služby při plnění úkolů vojáků podle jiného právního předpisu⁵⁸), pokud se jedná o činnost,

- a) kterou s ohledem na okolnosti nelze rozvrhnout podle § 26, protože ji vykonává voják, který má zvláštní výcvik, znalosti nebo zkušenosti a jeho výkon služby je obtížně nahraditelný službou jiných vojáků, nebo
- b) která je vykonávána v rámci situací vyžadujících přijetí opatření nezbytných k ochraně života, zdraví a bezpečnosti osob a jejichž řádný výkon by byl ohrožen, kdyby musela být dodržena pravidla stanovená v § 26 až 28.

(2) Do základní týdenní doby služby se započítává pouze doba a voják má nárok na služební plat pouze za dobu, ve které nepřetržité vojenské nasazení zasahuje do jinak obvyklé doby služby vojáka. Ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitým odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě se nepoužijí.

§ 31c

Společná ustanovení k intenzivnímu vojenskému výcviku, nepřetržitému vojenskému výcviku a nepřetržitému vojenskému nasazení

(1) Dobu zahájení a ukončení intenzivního vojenského výcviku, nepřetržitého vojenského výcviku a nepřetržitého vojenského nasazení stanoví služební orgán.

(2) Nadřízený je povinen v době uvedené v odstavci 1 určit vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a oddech a místo odpočinku.

(3) Pokud nepřetržité vojenské nasazení trvá méně než 48 hodin, má voják nárok na volno v době, ve které by měl jinak konat službu, v délce odpovídající době výkonu služby, která nebyla započítána do základní týdenní doby služby. Přesáhne-li nepřetržité vojenské nasazení 48 hodin, má voják nárok za každých ukončených 48 hodin výkonu služby na 8 hodin volna v době, ve které by měl jinak konat službu. Za stejných podmínek má voják nárok na volno i za nepřetržitý vojenský výcvik, s výjimkou případu, kdy navazuje na nepřetržitý vojenský výcvik výkon

služby vojáka v zahraniční operaci podle § 40a. Ministr může pro konkrétní nepřetržitě vojenské nasazení podle míry a intenzity rizika a doby trvání nepřetržitého vojenského nasazení zvýšit nárok na volno za ukončených 48 hodin výkonu služby až na 16 hodin.

(4) Za dobu volna podle odstavce 3 se služební plat nekrátí. Volno je služební orgán povinen udělit neprodleně, nejpozději do 3 měsíců od ukončení nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení.

(5) Pokud nebylo volno ve lhůtě stanovené v odstavci 4 poskytnuto, má voják v následujícím měsíci nárok čerpat volno podle svého uvážení. Oznámení s určeným dnem nástupu volna je voják povinen podat minimálně 7 dní předem, nedohodne-li se se služebním orgánem na jiném dnu určení dne nástupu.

(6) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, nebo z důvodu intenzivního vojenského výcviku, nepřetržitého vojenského výcviku anebo nepřetržitého vojenského nasazení, může nadřízený změnit vojákem určený termín nástupu čerpání volna nebo ho z čerpání volna odvolat. Voják má v tomto případě nárok na náhradu prokázaných nákladů, které mu tím vznikly. V případě odvolání vojáka z čerpání volna je nadřízený povinen poskytnout volno v náhradním termínu dohodnutém s vojákem.

(7) Nebylo-li volno ve lhůtě stanovené v odstavci 5 poskytnuto pro opětovnou službu v nepřetržitém vojenském nasazení, nepřetržitém vojenském výcviku nebo intenzivním vojenském výcviku a nedohodl-li se voják s nadřízeným na jeho poskytnutí jinak, náleží vojákovu namísto volna odpovídající část služebního platu.

(8) Po ukončení intenzivního vojenského výcviku, nepřetržitého vojenského výcviku a nepřetržitého vojenského nasazení nelze zkrátit nepřetržitý odpočinek před nástupem do následující služby.

(9) Pokud nebyl podle odstavce 2 v průběhu 168 hodin nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení poskytnut nepřetržitý odpočinek alespoň 12 hodin, poskytne se za každých 168 hodin trvání nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení, společně s některým následujícím nepřetržitým odpočinkem v týdnu, a to nejpozději v období 6 týdnů od ukončení nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení.

HLAVA V

Dovolená a služební volno

§ 32

Řádná dovolená a její poměrná část

(1) Vojákovi, u kterého je předpoklad, že za nepřetržitého trvání služebního poměru bude konat v příslušném kalendářním roce službu po dobu 52 týdnů v rozsahu základní týdenní doby služby, náleží řádná dovolená v délce stanovené základní týdenní doby služby vynásobené výměrou dovolené, jejíž výměra činí 6 týdnů v kalendářním roce. Vojákovi, kterému byla stanovena kratší týdenní doba služby, náleží řádná dovolená, která odpovídá této kratší týdenní době služby.

(2) Vojákovi, kterému nevznikl nárok na řádnou dovolenou podle odstavce 1, avšak konal v příslušném kalendářním roce službu nepřetržitě alespoň po dobu 4 týdnů v rozsahu základní týdenní doby služby nebo kratší týdenní doby služby, náleží poměrná část řádné dovolené. Poměrná část řádné dovolené činí za každou odslouženou základní týdenní dobu služby v příslušném kalendářním roce jednu dvaapadesátinu řádné dovolené, na kterou má voják v příslušném kalendářním roce nárok.

(3) Dojde-li u vojáka v průběhu příslušného kalendářního roku ke změně délky týdenní doby služby, náleží mu za tento rok řádná dovolená v poměru, který odpovídá délce jednotlivých období s rozdílnou délkou týdenní doby služby.

(4) Pro účely řádné dovolené se za výkon služby nepovažuje doba zameškaná neschopností ke službě pro nemoc nebo úraz a rodičovskou dovolenou, s výjimkou rodičovské dovolené, po kterou se vojákovi poskytuje peněžité pomoc podle jiného právního předpisu, a dalším služebním volnem pro důležité osobní překážky ve službě přesahující v souhrnu dvacetinásobek stanovené základní týdenní doby služby v kalendářním roce. To neplatí a za neodsloužené se tyto překážky ve službě považují v celém rozsahu, pokud mimo tyto překážky ve službě voják během kalendářního roku neodsloužil alespoň dvanáctinásobek stanovené základní týdenní doby služby nebo dvanáctinásobek kratší týdenní doby služby.

(5) Pro účely řádné dovolené se za výkon služby v celém rozsahu považuje a do limitu podle odstavce 4 se nezapočítává

- a) doba čerpání mateřské dovolené,
- b) doba, po kterou voják čerpá rodičovskou dovolenou do doby, po kterou je vojákyně oprávněna čerpat mateřskou dovolenou,
- c) doba dočasné neschopnosti k výkonu služby, která vznikla v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání,
- d) doba dalšího služebního volna uděleného z důvodu poskytování dlouhodobé péče v případech podle zákona o nemocenském pojištění.

(6) Byl-li vojákovi přerušen služební poměr z důvodu výkonu veřejné funkce, je povinen mu dovolenou nebo její část poskytnout ten, pro koho voják funkci vykonává. Tato osoba je povinna mu poskytnout též tu část řádné dovolené, kterou nevyčerpal před přerušením služebního poměru. Splnění podmínek pro vznik nároku na řádnou dovolenou se přitom posuzuje vcelku za dobu před i po přerušení služebního poměru.

(7) Řádná dovolená se zaokrouhluje na celé hodiny nahoru.

§ 33

Čerpání řádné dovolené

(1) Čerpání řádné dovolené je nadřízený povinen vojákovi určit tak, aby voják řádnou dovolenou vyčerpal v

kalendářním roce, ve kterém mu nárok na řádnou dovolenou vznikl, ledaže v tom nadřazenému brání překážky ve službě na straně vojáka nebo důležitý zájem služby. Čerpání řádné dovolené může být určeno vojákově v několika částech, z nichž alespoň jedna musí činit nejméně 14 dnů vcelku. Den nástupu řádné dovolené musí nadřízený vojákově určit nejméně 14 dnů předem; tato lhůta se může zkrátit, jestliže s tím voják souhlasí. Nástup řádné dovolené se může na žádost vojáka změnit.

(2) S přihlédnutím k oprávněným zájmům vojáka lze na základě jeho písemné žádosti část řádné dovolené, na kterou mu vznikl nárok v příslušném kalendářním roce a která přesahuje 4 týdny, převést do následujícího kalendářního roku.

(3) Nadřízený nemůže určit čerpání řádné dovolené na dobu, kdy je voják uznán neschopným ke službě pro nemoc nebo úraz, ani na dobu mateřské nebo rodičovské dovolené. Na dobu trvání ostatních důležitých osobních překážek ve službě může nadřízený určit vojákově čerpání řádné dovolené jen na jeho žádost.

(4) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený změnit vojákově původní určený nástup řádné dovolené nebo ho z řádné dovolené odvolat; voják má nárok na náhradu nákladů, které mu tím vznikly. Voják je v tomto případě povinen upozornit nadřízeného na rozsah těchto nákladů.

(5) Požádá-li vojákyně o poskytnutí řádné dovolené tak, aby řádná dovolená navazovala bezprostředně na konec mateřské dovolené, a voják o poskytnutí řádné dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení rodičovské dovolené do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou, je služební orgán povinen jejich žádosti vyhovět.

(6) Nemůže-li být řádná dovolená vyčerpána podle odstavce 1 nebo byla-li její část převedena podle odstavce 2, je nadřízený povinen určit ji vojákově tak, aby byla vyčerpána nejpozději do konce následujícího kalendářního roku, není-li v odstavci 8 stanoveno jinak.

(7) Není-li čerpání řádné dovolené určeno nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku po roce, ve kterém vojákově nárok na řádnou dovolenou vznikl, má právo určit čerpání řádné dovolené voják. Čerpání řádné dovolené je voják povinen písemně oznámit nadřízenému alespoň 14 dnů předem, pokud se nedohodne s nadřízeným na jiné době oznámení. Pokud voják neurčil čerpání řádné dovolené do konce následujícího kalendářního roku po roce, ve kterém mu nárok na řádnou dovolenou vznikl, nárok na tuto dovolenou mu zaniká. To neplatí v případech uvedených v odstavci 8.

(8) Nemůže-li být řádná dovolená vyčerpána ani do konce následujícího kalendářního roku proto, že voják byl uznán dočasně služby neschopným nebo z důvodu čerpání mateřské anebo rodičovské dovolené, je nadřízený povinen určit dobu čerpání této dovolené po skončení těchto překážek ve službě.

(9) Čerpání řádné dovolené může služební orgán vojákově výjimečně určit v rozsahu kratším, než činí délka směny, nejméně však v délce její jedné poloviny, nejde-li o zbývající část nevyčerpané řádné dovolené, která je kratší než polovina směny.

§ 34

Přerušení řádné dovolené

(1) Byl-li voják v době čerpání řádné dovolené uznán dočasně služby neschopným nebo ošetřuje-li nemocného člena rodiny, řádná dovolená se mu přerušuje; to neplatí, určil-li nadřízený čerpání řádné dovolené na dobu ošetřování nemocného člena rodiny na žádost vojáka. Řádná dovolená se přerušuje také nástupem mateřské a rodičovské dovolené.

(2) Případně-li v době řádné dovolené vojáka svátek na den, který je jinak jeho obvyklým dnem služby, nezapočítává se mu do řádné dovolené; to neplatí v případě, kdy voják by byl jinak povinen v den svátku konat službu a čerpání řádné dovolené mu bylo určeno pouze na tento den. Určil-li nadřízený vojákovu náhradní volno za službu konanou nad základní týdenní dobu služby nebo za službu ve svátek anebo volno tak, že by připadlo do doby řádné dovolené, je povinen určit mu náhradní volno nebo volno na jiný den.

§ 35

Krácení řádné dovolené

(1) Nadřízený může řádnou dovolenou krátit za neomluveně zameškanou dobu služby, a to o počet neomluveně zameškaných hodin; neomluvená zameškání kratších částí služby lze sčítat.

(2) Řádná dovolená, na kterou vznikl nárok v příslušném kalendářním roce, se krátí pouze z důvodů, které vznikly v tomto roce.

(3) Při krácení řádné dovolené musí být vojákovu, jehož služební poměr trval po celý kalendářní rok, poskytnuta řádná dovolená alespoň v délce 2 týdnů.

§ 37

Zvláštní dovolená

Voják, který koná po celý kalendářní rok službu zdraví škodlivou nebo zvláště obtížnou anebo službu uvedenou v § 120 odst. 3 věte druhé, má nárok na zvláštní dovolenou v délce 7 kalendářních dnů v kalendářním roce.

Ministerstvo po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou, která služba je zdraví škodlivá nebo zvláště obtížná.

§ 38

Rodičovská dovolená, otcovská dovolená a dovolená bez nároku na peněžní náležitosti

(1) Vojákovu se na žádost poskytne rodičovská nebo otcovská dovolená v rozsahu stanoveném pro zaměstnance v pracovním poměru zvláštním právním předpisem¹²⁾.

(2) Žádost podle odstavce 1 podává voják písemně, a to alespoň 30 dnů před nástupem na rodičovskou dovolenou, nebrání-li tomu vážné důvody na straně vojáka. Žádost musí obsahovat požadovanou dobu trvání rodičovské dovolené a její začátek. Služební orgán může odložit poskytnutí rodičovské dovolené o přiměřenou dobu, pokud by čerpání rodičovské dovolené v požadovanou dobu vážně ohrozilo důležitý zájem služby. Takový odklad rodičovské dovolené musí služební orgán vojákově písemně odůvodnit.

(3) Nadřízený může vojákově na jeho žádost udělit z rodinných nebo jiných závažných důvodů dovolenou bez nároku na peněžní náležitosti nejdéle na dobu 12 měsíců.

§ 39

Služební volno při překážkách ve službě

(1) Nemůže-li voják pro překážky z důvodů obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky konat službu, má nárok na služební volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud úkony v obecném zájmu nebo v důležité osobní záležitosti nelze vyřídit mimo dobu služby.

(2) Služební orgán může poskytnout vojákově pro důležité osobní překážky ve službě další služební volno, popřípadě mu může poskytnout služební volno i z jiných vážných důvodů.

(3) Služební volno pro překážky ve službě se vojákově poskytuje ve dnech, které jsou jinak jeho obvyklými dny služby.

(4) Služební volno se poskytuje na žádost vojáka, pokud je důvod služebního volna předem znám. Překážku ve službě a dobu jejího trvání je voják povinen prokázat.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou, ze kterých konkrétních důvodů a v jakém konkrétním rozsahu se poskytuje služební volno.

HLAVA VI

Zvláštnosti průběhu služby

§ 40

Zvláštnosti průběhu služby v zahraničí

(1) Na vojáky, kteří konají službu v zahraničí, se vztahují ustanovení tohoto zákona, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Pro službu v zahraničí lze vojáka povolát do služebního poměru i na dobu kratší než 2 roky.

(3) Vojáka ke službě do zahraničí vysílá ministr nebo služební orgány, které k tomu ministr zmocnil.

(4) Se souhlasem ministra lze zařadit vojáka, který je příslušníkem Vojenského zpravodajství, na služební místo v

zahraničí s nižší stanovenou hodností, než do které je voják jmenován. Vojákově v tomto případě náleží i nadále dosažená vyšší hodnost.

§ 40a

Zahraniční operace

- (1) Zahraniční operací se rozumí výkon služby mimo území České republiky, během kterého voják plní úkoly ozbrojených sil podle zvláštního právního předpisu^{12a}).
- (2) Po dobu vyslání do zahraniční operace plní voják služební povinnosti podle zařazení v úkolovém uskupení nebo individuálně.
- (3) Vyžadují-li to podmínky zahraniční operace, není velitel úkolového uskupení povinen používat ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitém odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě. Vyžadují-li to poměry nebo zvyklosti v místě zahraniční operace, je velitel úkolového uskupení oprávněn stanovit vojákovi přiměřená omezení. Velitel úkolového uskupení je povinen v době, po kterou jsou stanoveny ztížené podmínky výkonu služby a doby odpočinku, zabezpečit vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a oddech a určit místo odpočinku.
- (4) Po dobu vyslání do zahraniční operace se dovolená a služební volno poskytují pouze tehdy, umožňují-li to podmínky zahraniční operace.

§ 41

Zvláštnosti průběhu služby vojákyní

- (1) Těhotná vojákyně nesmí být určována do služeb, jejichž výkon podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství; to platí obdobně o matce do konce devátého měsíce po porodu a vojákyni, která kojí.
- (2) Těhotná vojákyně, vojákyně, která kojí a vojákyně pečující o dítě mladší než 1 rok může být určována do nočních služeb, do služeb konaných nad základní týdenní dobu služby a do služební pohotovosti jen s jejím souhlasem.
- (3) Těhotná vojákyně a vojákyně pečující o dítě mladší 9 let může být odvelena do jiného místa služebního zařazení přeložena a vyslána na služební cestu nad základní dobu služby jen s jejím souhlasem.
- (4) Vojákyně pečující o dítě mladší 9 let může požádat o pružné rozvržení doby služby, výkon služby z jiného místa výkonu služby, nebo kratší týdenní dobu služby v rozsahu nejméně 20 hodin týdně. Vojákyně může takovou žádost podat až po ukončení zkušební doby. Zamítnutí žádosti musí služební orgán vojákyni písemně odůvodnit.
- (5) Pokud o to vojákyně požádá nebo se od posledního stanovení výkonu služby z jiného místa výkonu služby, kratší týdenní doby služby nebo pružného rozvržení doby služby podstatně změnila okolnosti, stanoví služební orgán vojákyni místo výkonu služby, dobu služby nebo rozvržení doby služby stejně jako před jejich stanovením

podle odstavce 4.

(6) Nárok vojákyně na mateřskou dovolenou, rodičovskou dovolenou a na přestávky ke kojení se řídí zvláštním právním předpisem¹³⁾ obdobně jako u žen v pracovním poměru.

(7) Odstavce 2, 3 a 6 se vztahují také na vojáky, kteří pobírají peněžitou pomoc, ⁴⁾ a osamělé vojáky, kteří trvale pečují o dítě.

(8) Vojákyně, která je těhotná, vojákyně do konce devátého měsíce po porodu a vojákyně, která kojí, nesmí konat činnost, která škodí jejímu organismu, a činnost, která ohrožuje její mateřské poslání.

(9) Vojákyně, která je těhotná, vojákyně do konce devátého měsíce po porodu a vojákyně, která kojí, je povinna neprodleně oznámit a doložit služebnímu orgánu skutečnosti rozhodné pro posouzení zákazu činnosti vztahující se k jejímu služebnímu zařazení.

(10) Ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou činnosti a pracoviště, které jsou zakázány vojákyním, které jsou těhotné, vojákyním do konce devátého měsíce po porodu a vojákyním, které kojí.

§ 41a

Ustanovení § 41 odst. 4 a 5 se vztahuje na všechny vojáky pečující o dítě mladší 9 let a na vojáky, kteří osobně pečují o osobu v situaci uvedené v § 5 odst. 4.

§ 42

Zvláštnosti průběhu služby vojáků, kteří se připravují k výkonu služby studiem

(1) Voják, který byl vyslán ke studiu při výkonu služby, má nárok na studijní volno.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah a čerpání studijního volna.

(3) Na vojáky, kteří jsou zařazeni v hodnostním sboru čekatelů, se § 25 až 30 použijí přiměřeně s ohledem na potřeby studia a výcviku tak, že dobu služby v jednotlivých dnech je možné dělit i na více než dvě části, nebo je sdružovat. Přitom průměrná základní týdenní doba služby nesmí v období nejvýše 13 týdnů po sobě jdoucích přesahovat základní týdenní dobu služby a poskytnutý odpočinek mezi službami a nepřetržitý odpočinek v týdnu ve stejném období nebude nižší, než činí nárok stanovený v § 25 odst. 1 a § 28.

§ 43

Zvláštnosti průběhu služby vojáků duchovních a příslušníků zdravotnické služby

Na vojáky, kteří konají službu jako duchovní, a na příslušníky zdravotnické služby se vztahuje tento zákon, nestanoví-li mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána,¹⁴⁾ jinak.

HLAVA I

Omezení občanských práv vojáka

§ 44

Shromažďovací právo

Voják nesmí ve vojenských objektech pořádat politická shromáždění ani provádět politickou agitaci.

§ 45

Sdružovací právo

(1) Voják nesmí být členem politické strany, politického hnutí a odborové organizace.

(2) Vojáci se mohou sdružovat v profesních sdruženích, jejichž činnost musí být zabezpečena dohodou o spolupráci s ministerstvem a vnitřní normou ministerstva.

§ 46

Právo svobodně projevovat náboženství nebo víru

Voják nesmí pořádat náboženské obřady a bohoslužby a účastnit se jich, brání-li tomu důležitý zájem služby, nekoná-li službu duchovního podle § 43.

§ 47

Hospodářská a sociální práva

(1) Voják může výjimečně vykonávat výdělečnou činnost pouze s písemným souhlasem služebního orgánu, neovlivní-li tato činnost výkon jeho služby nebo jiný důležitý zájem služby.

(2) Služební orgán může udělený souhlas písemně odvolat. V odvolání souhlasu je služební orgán povinen uvést důvody změny svého rozhodnutí. Voják je pak povinen bez zbytečného odkladu výdělečnou činnost skončit způsobem vyplývajícím pro její skončení z příslušných právních předpisů.

(3) Voják smí vykonávat činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou a správu vlastního majetku.

(4) Voják nesmí vykonávat činnost odpovědného zástupce podle zvláštních právních předpisů^{9a)} ani být členem statutárních nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost, s výjimkou členství ve statutárních nebo kontrolních orgánech nestavebních bytových družstev zřízených ke správě bytového fondu, a právnických osob a organizačních složek státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo nebo jiný správní úřad.

HLAVA II

Základní povinnosti vojáků a základní povinnosti nadřízených

§ 48

Základní povinnosti vojáků

(1) Voják je povinen

- a) důsledně a přesně plnit úkoly, které mu ukládají právní předpisy a rozkazy nadřízených,
- b) svědomitě a řádně konat službu podle svých sil, znalostí a schopností,
- c) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby a které v zájmu služby nelze sdělovat jiným osobám, přičemž tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru; to neplatí, pokud byl této povinnosti zproštěn služebním orgánem,
- d) ohlásit svému nadřízenému závady, nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby, a hrozící škodu,
- e) zvyšovat své odborné znalosti a prohlubovat svoji kvalifikaci, dbát o svoji fyzickou zdatnost,
- f) dodržovat pravidla služební zdvořilosti a chovat se i mimo službu tak, aby neohrozil vážnost a důvěryhodnost ozbrojených sil, dodržovat při výkonu služby právní předpisy, mezinárodní právo válečné a humanitární, mezinárodní smlouvy a rozkazy nadřízených,
- g) při výkonu služby nosit předepsaný stejnokroj a zdržet se jednání, které by narušovalo nebo znevažovalo jeho vzhled; výjimky stanoví služební orgán,
- h) nezneužívat ve svůj prospěch nebo ve prospěch jiných osob informace získané při výkonu služby a nepřijímat neoprávněné dary nebo jiné výhody v souvislosti s výkonem služby,
- i) bezodkladně ohlásit nadřízenému zahájení trestního řízení nebo řízení o přestupku vůči své osobě a informovat ho o průběhu a ukončení těchto řízení,
- j) nejpozději po zahájení řízení o přestupku, z něhož je obviněn, bez zbytečného odkladu oznámit správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku, že je vojákem,
- k) podrobit se na pokyn služebního orgánu vyšetření na polygrafu, když je příslušníkem Vojenského zpravodajství,

l) nejpozději 15 dnů předem ohlásit služebnímu orgánu výjezd do zahraničí, s výjimkou výjezdu do členského státu Severoatlantické smlouvy nebo Evropské unie, za účelem poskytnutí poučení o možných rizicích spojených s takovým výjezdem, přičemž povinnost ohlásit služebnímu orgánu výjezd do zahraničí u vojáka služebně zařazeného na služebním místě určeném ministrem trvá i po skončení služebního poměru a plní se vůči krajskému vojenskému velitelství; ministr jej může této povinnosti zprostit.

(2) Oznámení podle odstavce 1 písm. j) voják neučiní, pokud by jím vážně narušil důležitý zájem služby; tím není dotčena povinnost vojáka ohlásit nadřízenému zahájení řízení o přestupku podle odstavce 1 písm. i).

(3) Domnívá-li se voják, že rozkaz nadřízeného je v rozporu s právním předpisem, je povinen nadřízeného na to upozornit; trvá-li nadřízený na splnění rozkazu, je voják povinen jej splnit. Voják je povinen odepřít splnění rozkazu nadřízeného, spáchal-li by jeho splněním trestný čin; tuto skutečnost ohlásí neodkladně vyššímu nadřízenému.

(4) Je-li při výkonu vojenské služby neodkladně třeba zákroku k odvrácení škody hrozící ve vojenských objektech a na vojenském materiálu, je voják povinen zakročit. Nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe, ostatní vojáky nebo občany anebo osoby sobě blízké.

§ 49

Základní povinnosti nadřízeného

Nadřízení jsou povinni ve vztahu k podřízeným zejména

- a) organizovat, řídit, kontrolovat a hodnotit výkon služby,
- b) zabezpečovat, aby byli pro výkon služby odborně připraveni a vycvičeni,
- c) vytvářet příznivé podmínky pro výkon služby,
- d) vést je ke služební kázi, k plnění služebních povinností a vyvozovat důsledky z porušování služebních povinností,
- e) seznamovat vojáky s vojenským řádem a jeho změnami.

HLAVA III

Kázeňská pravomoc, kázeňské odměny, kázeňské tresty a jejich ukládání

§ 50

Kázeňská pravomoc

(1) Kázeňskou pravomocí se rozumí právo udělovat kázeňské odměny a ukládat kázeňské tresty.

(2) Kázeňskou pravomoc mají v celém rozsahu prezident a ministr; v rozsahu stanoveném ve vojenských řádech služební orgány a nadřízení (dále jen „orgány s kázeňskou pravomocí“). K rozhodování o udělování kázeňských odměn a ukládání kázeňských trestů mohou orgány s kázeňskou pravomocí zřizovat kázeňské komise jako poradní orgány, ve kterých jsou zejména zástupci hodnostního sboru.

(3) Prezident jako vrchní velitel ozbrojených sil stanoví ve vojenském řádu podrobnou úpravu vojenského kázeňského práva.

§ 51

Kázeňský přestupek

(1) Kázeňským přestupkem se rozumí zaviněné jednání, které je v rozporu s právními předpisy nebo vojenskými řády, předpisy a rozkazy, není-li trestné podle trestního zákona.

(2) Jako kázeňský přestupek se vyřídí též jednání vojáka označené za přestupek ve zvláštním právním předpise. Orgány s kázeňskou pravomocí takový přestupek projednávají a ukládají za něj správní tresty a ochranná opatření podle zvláštních právních předpisů.¹⁵⁾ Projednává-li orgán s kázeňskou pravomocí jako kázeňský přestupek jednání vojáka označené ve zvláštním právním předpise jako přestupek zapisovaný do evidence přestupků, opatří s po zahájení řízení opis z evidence přestupků týkající se obviněného vojáka.

§ 51a

Zápis do evidence přestupků

Příslušný služební orgán zapisuje do evidence přestupků rozhodnutí o jednání vojáka označeném ve zvláštním právním předpise za přestupek, jedná-li se o přestupek zapisovaný do evidence přestupků. Na postup při zápisu pravomocného rozhodnutí o jednání vojáka označeného za přestupek ve zvláštním právním předpise do evidence přestupků a postup při uplatňování námitek před služebním orgánem, který zápis do evidence přestupků provedl, se použijí obdobně ustanovení zákona o přestupcích. Orgán s kázeňskou pravomocí, který vydal rozhodnutí o jednání vojáka označeném za přestupek ve zvláštním právním předpise, o této skutečnosti informuje do pěti dnů oc nabytí právní moci rozhodnutí příslušný služební orgán, který rozhodnutí zapisuje do evidence přestupků. Věta prvr se nepoužije na rozhodnutí týkající se příslušníka Vojenského zpravodajství.

§ 52

Kázeňské odměny

(1) Kázeňské odměny se udělují za příkladné plnění služebních povinností nebo za záslužné činy. Záslužným činem se rozumí zejména vykonání hrdinského skutku, projev statečnosti při záchraně života nebo majetku.

(2) Kázeňskými odměnami jsou zejména

- a) písemná pochvala,
- b) prominutí dříve uloženého kázeňského trestu nebo jeho zahlazení,
- c) peněžitý nebo věcný dar.

§ 53

Kázeňské tresty

(1) Kázeňské tresty se ukládají za kázeňské přestupky podle § 51 odst. 1.

(2) Kázeňskými tresty jsou

- a) napomenutí,
- b) písemná důtka,
- c) výstraha pro neodpovědný výkon služby,
- d) snížení služebního platu až o 15 % až na dobu 6 měsíců.

Ukládání kázeňských trestů

§ 54

(1) Postačí-li k nápravě vojáka a k obnovení služební kázně vytknutí méně závažného jednání, které má znaky kázeňského přestupku, kázeňský trest se neuloží.

(2) Před uložením kázeňského trestu se musí úplně a přesně zjistit skutkový stav. Vojákovi se musí před uložením kázeňského trestu umožnit vyjádřit se k věci, navrhopat důkazy a hájit se. Orgány s kázeňskou pravomocí jsou oprávněny vyslechnout též toho, kdo podal podnět k projednání kázeňského přestupku.

(3) Při rozhodování o uložení kázeňského trestu se přihlíží k povaze protiprávního jednání, k okolnostem, za kterých k němu došlo, k jeho následkům, míře zavinění, k dosavadnímu plnění služebních povinností a k druhu a množství dosud nezahlazených kázeňských trestů.

§ 55

Za kázeňský přestupek uloží orgán s kázeňskou pravomocí kázeňský trest nejdříve 24 hodin po jeho spáchání, nejpozději však do 60 dnů ode dne, kdy se o jeho spáchání dověděl. Je-li jednání vojáka, v němž lze spatřovat naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku, předmětem šetření jiného orgánu, počíná lhůta 60 dnů pro

uložení kázeňského trestu běžet dnem, kdy se orgán s kázeňskou pravomocí dověděl o výsledku tohoto šetření; dopustil-li se voják kázeňského přestupku v zahraničí, dnem následujícím po dni návratu vojáka ze zahraničí. Za kázeňský přestupek lze uložit kázeňský trest do 1 roku ode dne jeho spáchání. Do této doby se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení nebo řízení o přestupku, a doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní.

§ 56

Kázeňský trest nelze uložit nebo vykonat, byl-li kázeňský trest prominut anebo vztahuje-li se na přestupek amnestie nebo byl-li voják za týž skutek již pravomocně odsouzen soudem; byl-li kázeňský trest uložen dříve, zruší se s účinností ode dne uložení.

§ 57

(1) Kázeňský trest ukládá orgán s kázeňskou pravomocí písemným rozhodnutím, které se musí vojákově doručit. Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení; do doby pro podání odvolání se nezapočítává doba nepřetržitého vojenského výcviku. Odvolání podává voják orgánu s kázeňskou pravomocí, který je nadřízen tomu, jenž o uložení kázeňského trestu rozhodl. Proti rozhodnutí prezidenta se nelze odvolat. Odvolání lze vzít zpět do doby rozhodnutí orgánu s kázeňskou pravomocí, který o odvolání rozhoduje.

(2) O odvolání rozhoduje orgán s kázeňskou pravomocí bez zbytečného odkladu, nejpozději do 60 dnů ode dne doručení odvolání. Rozhodnutí je vykonatelné dnem následujícím po nabytí právní moci.

§ 58

Zahlázení kázeňského trestu

(1) Nedopustil-li se voják během 1 roku od pravomocného uložení kázeňského trestu dalšího kázeňského přestupku, kázeňský trest se zahladí vypuštěním z evidence a voják se posuzuje, jako by mu kázeňský trest nebyl uložen.

(2) Orgán s kázeňskou pravomocí může i před uplynutím doby stanovené v odstavci 1 rozhodnout o zahlázení kázeňského trestu s přihlédnutím k chování vojáka.

ČÁST ČTVRTÁ

Péče o vojáky

§ 59

Podmínky pro výkon služby

- (1) Ministerstvo vytváří vojákům podmínky pro řádný, hospodárný a bezpečný výkon služby.
- (2) Ministerstvo je zejména povinno
- a) zajišťovat pro vojáky zdravotní služby,
 - b) zřizovat, udržovat a zlepšovat sociální zařízení,
 - c) pečovat o vzhled a úpravu míst, ve kterých vojáci vykonávají službu,
 - d) vytvářet příznivé podmínky pro stravování vojáků,
 - e) zajišťovat vojákům ubytování,
 - f) vytvářet podmínky pro soustavné vzdělávání a prohlubování kvalifikace vojáků v zájmu služby,
 - g) zabezpečovat rekvalifikaci vojákům,
 - h) vytvářet podmínky pro uspokojování kulturních, rekreačních a tělovýchovných potřeb a zájmové činnosti vojáků
 - i) podle podmínek, v nichž je plněn úkol, zajišťovat vojákům vyslaným do zahraniční operace přiměřený kontakt s osobami blízkými^{1b)},
 - j) vytvářet vojákům podmínky a poskytovat pomoc při jejich začleňování do občanského života,
 - k) zajišťovat vojákům pomoc k překonání tíživé sociální situace.
- (3) Ministerstvo může poskytovat péči podle odstavce 2 písm. a), d) a h) nositelům osvědčení podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾ a jejich manželkám, manželům, popřípadě vdovám nebo vdovcům po nich.
- (4) Ministerstvo může poskytovat za účelem prevence rizikového chování péči podle odstavce 2 písm. h) rodině vojáka.

§ 59a

Poskytování péče při dobrovolné přípravě k obraně státu

Ministerstvo může poskytovat péči podle § 59 odst. 2 písm. a), d), f), h), j) a k) vojákovi po ukončení vojenské činné služby a vojákovi v záloze, který je předurčen podle § 5b branného zákona nebo který se dobrovolně připravuje k obraně státu podle zákona o zajišťování obrany České republiky. Rozsah péče u vojáků v záloze stanoví služební orgán v závislosti na rozsahu a náročnosti dobrovolné přípravy nebo udržování anebo prohlubování kvalifikace ve vojenské odbornosti.

§ 60

Zvyšování a prohlubování kvalifikace

(1) Služební orgán může vojáka s jeho souhlasem vyslat k dennímu nebo prezenčnímu studiu nebo ke studiu při výkonu služby, kterým si zvyšuje nebo prohlubuje vzdělání pro účely splnění kvalifikačních předpokladů nebo kvalifikačních požadavků a které je využitelné pro výkon služby. Zvyšováním kvalifikace se rozumí též její rozšiřování.

(2) Voják, který byl služebním orgánem vyslán ke studiu podle odstavce 1, je povinen po ukončení studia setrvat po stanovenou dobu ve služebním poměru nebo uhradit částku stanovenou vyhláškou jako úhradu za studium nebo její část, a to i tehdy, zanikne-li vojákovu služební poměr před ukončením studia nebo v jeho průběhu.

(3) Pokud povinnost k setrvání ve služebním poměru po skončení studia přesáhne stanovenou dobu trvání služebního poměru, upraví služební orgán dobu trvání služebního poměru tak, aby bylo vojákovu splnění této povinnosti umožněno.

(4) Do doby setrvání ve služebním poměru se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 4 a doba přerušení služebního poměru podle § 11.

(5) Nesplní-li voják svůj závazek podle odstavce 2 pouze zčásti, povinnost uhradit stanovenou úhradu se mu poměrně sníží.

(6) Povinnost vojáka uhradit stanovenou úhradu zaniká, zanikl-li služební poměr vojáka podle § 18 písm. e), f), h) a i) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c) a e). Ministr nebo jím určený služební orgán může v mimořádných případech na žádost vojáka částečně snížit nebo zcela prominout povinnost vojáka uhradit částku jako úhradu za studium stanovenou v rozhodnutí, zanikl-li jeho služební poměr z jiných důvodů.

(7) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši úhrady za studium, kterou je voják povinen uhradit, pokud nedodrží dobu setrvání ve služebním poměru po skončení studia.

§ 61

Ubytování

(1) V obci výkonu služby nebo v obci, ze které je možné denně dojíždět prostředky hromadné dopravy do místa pravidelného výkonu služby tak, aby celková denní doba strávená dopravou nepřekročila 3 hodiny, zabezpečí ministerstvo vojákovu na jeho žádost po dobu trvání služebního poměru ubytování za úhradu.

(2) Vojákovu, který je služebně zařazen jako čekatel, se ubytování zabezpečuje bezplatně. Ubytování se zabezpečuje ode dne zahájení studia nebo výcviku do dne jeho ukončení; nezabezpečuje se při cestách a pobytu mimo vojenskou školu a vojenské zařízení, které nejsou v zájmu služby, a v době čerpání řádné dovolené.

(3) Při služební cestě, studijním pobytu a odvelení se vojákovu poskytuje bezplatné ubytování.

§ 61a

Služební příspěvek na bydlení

(1) Voják má nárok na měsíční služební příspěvek na bydlení (dále jen „služební příspěvek“) ve výši od jednonásobku do trojnásobku (dále jen „koeficient“) částky 3 000 Kč podle kategorie obce výkonu služby v závislosti na počtu obyvatel žijících v této obci. Výše služebního příspěvku se zvyšuje za každého člena rodiny o 300 Kč, maximálně však o 1 200 Kč. Za členy rodiny se považují osoby podle § 71 odst. 5.

(2) Nárok na služební příspěvek zaniká při zániku služebního poměru. Služební příspěvek nenáleží vojákově, který je zařazen do hodnostního sboru čekatelů, ve zkušební době, po dobu přerušování služebního poměru podle § 11, za dobu neomluvené nepřítomnosti ve službě, po dobu určení do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. g), h) a i) nebo pokud je mu ministerstvem hrazeno nájemné za byt v místě pravidelného výkonu služby v zahraničí.

(3) Rodičům, kteří jsou oba vojáky a tvoří společnou domácnost, se výše služebního příspěvku zvyšuje podle odstavce 1 pouze za nezaopatřené dítě, a to jen jednomu z nich. Netvoří-li rodiče nezaopatřeného dítěte společnou domácnost, podmínka společné domácnosti vojáka a nezaopatřeného dítěte se považuje za splněnou, pokud voják nezaopatřenému dítěti poskytoval péči alespoň v části kalendářního měsíce.

(4) Pro splatnost a výplatu služebního příspěvku se použijí § 68l až 68n obdobně.

(5) Vláda stanoví nařízením kategorie obcí výkonu služby a koeficienty pro výpočet služebního příspěvku. Výše příspěvku se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru.

§ 62

Rekreace

Ministerstvo může zabezpečovat vojákově a jeho rodině společnou rekreaci s přihlédnutím k náročnosti a obtížnosti výkonu služby.

§ 63

Peněžní výpomoc

(1) Ministr může v mimořádných případech přiznat vojákově na jeho žádost nebo na žádost člena rodiny k překonání přechodné tíživé sociální situace návratnou peněžní výpomoc až do výše dvacetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém k přechodné tíživé sociální situaci vojáka došlo. V závislosti na charakteru a okolnostech vzniku tíživé sociální situace může ministr rozhodnout o odložení splatnosti návratné peněžní výpomoci, případně prominout zcela nebo z části povinnost peněžní výpomoc vrátit. Příjemcem může být i člen rodiny, který o peněžní výpomoc

požádal.

(2) Vojákovi po zániku služebního poměru lze poskytnout návratnou peněžní výpomoc, pokud se do tíživé sociální situace dostal z důvodu výkonu služby. Pro její poskytnutí se použije odstavec 1 obdobně.

§ 64

Rekvalifikace

Před zánikem služebního poměru lze umožnit vojákovi na žádost rekvalifikaci na náklady státu, trval-li služební poměr nejméně 5 let, a to s přihlédnutím k získané kvalifikaci.

§ 65

Příspěvek na pohřeb vojáka a pohřební obřad s vojenskými poctami

(1) Zemřel-li voják mimo válečný stav na území České republiky, poskytne příslušný útvar na přání pozůstalých úhradu nutných výdajů na jednoduchou rakev s kovovou vložkou a úhradu poplatků a dopravného za převoz do místa pohřbu. V případě úmrtí vojáka v zahraničí náleží úhrada podle věty první, pouze pobýval-li voják v zahraničí ze služebních důvodů.

(2) Na přání pozůstalých vypraví útvar svým nákladem zemřelému vojáku jednoduchý pohřeb; do nákladů se zahrnou i výdaje na kovovou vložku, poplatky a dopravné do místa pohřbu, nevypravuje-li se pohřeb v místě úmrtí. Plnění podle odstavce 1 v tomto případě nenáleží.

(3) Voják, který zemřel v době trvání služebního poměru, může být pohřben ve vojenském stejnokroji a mohou mu být prokázány vojenské pocty. Obdobně se to týká vojáka, který byl propuštěn do zálohy, bylo mu povoleno nosit stejnokroj při slavnostních příležitostech¹⁸) a poté zemřel.

ČÁST PÁTÁ

Zabezpečení vojáků

HLAVA I

Služební plat

§ 66

Nárok na služební plat

(1) Voják má nárok na služební plat za výkon služby ve výši odpovídající služebnímu zařazení, podmínkám výkonu služby a služební výkonnosti. Nárok na služební plat má také v dalších případech stanovených zákonem. Za

služební plat se považují peněžitá plnění poskytovaná vojákovi Českou republikou ve výši a za podmínek stanovených touto hlavou.

(2) Je-li vojákovi povolena kratší týdenní doba služby, služební plat se úměrně zkrátí. To neplatí, je-li vojákovi přechodně stanovena kratší týdenní doba služby ze zdravotních důvodů na základě rozhodnutí přezkumné komise.

(3) Voják má určen služební plat s přihlédnutím ke službě konané nad základní týdenní dobu služby v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce.

(4) Vojákovi nevzniká při výkonu služby v zahraničí nárok na služební plat, pokud je mu plat poskytován mezinárodní nebo nadnárodní organizací nebo orgánem.

§ 67

Složky služebního platu

Služební plat tvoří

- a) služební tarif,
- b) výkonnostní příplatek,
- c) příplatek za službu v zahraničí,
- d) zvláštní příplatek,
- e) příplatek za zvýšenou odpovědnost,
- f) příplatek za služební pohotovost,
- g) odměna.

§ 68

Služební tarif

(1) Vojákovi náleží služební tarif podle hodnosti stanovené pro služební místo, na kterém je služebně zařazen.

(2) Služební tarify pro hodnosti stanoví vláda nařízením tak, aby služební tarif pro jednotlivé hodnosti činil nejméně

Hodnost	Služební tarify v Kč měsíčně
Vojín	8 800

Svobodník	19 300
Desátník	20 400
Četař	21 600
Rotný	25 200
Rotmistr	27 000
Nadrotmistr	28 800
Praporčík	30 800
Nadpraporčík	33 000
Štábní praporčík	43 000
Poručík	29 000
Nadporučík	33 000
Kapitán	38 000
Major	43 000
Podplukovník	48 000
Plukovník	58 000
Brigádní generál	68 000
Generálmajor	78 000
Generálporučík	88 000

Armádní generál

98 000

(3) Vojákovi, který je zařazen v hodnostním sboru čekatelů, náleží služební tarif podle hodnosti, do které je jmenován.

(4) Služební tarify pro hodnosti čekatelů stanoví vláda nařízením tak, aby služební tarif pro jednotlivé hodnosti čekatelů činil nejméně

Hodnost	Služební tarify v Kč měsíčně
Vojín	8 800
Svobodník	9 200
Desátník	9 600
Četař	10 000
Rotný	10 400
Rotmistr	10 800
Nadrotmistr	11 200

§ 68a

Výkonnostní příplatek

(1) Výkonnostní příplatek se stanoví v závislosti na služebním hodnocení vojáka. Výše výkonnostního příplatku se upravuje jednou ročně k 1. dubnu podle závěrů služebního hodnocení za období předcházejícího kalendářního roku. Je-li v tomto období provedeno více služebních hodnocení, přihlíží se k poslednímu z nich. Ke služebnímu hodnocení vojáků, kteří se připravují k výkonu služby studiem nebo výcvikem, se nepřihlíží.

(2) Vojákovi, kterému doposud nenáleží výkonnostní příplatek a který je služebně hodnocen

a) výtečně a je ve služebním zařazení se stanovenou hodností svobodník až nadpraporčík, náleží výkonnostní příplatek ve výši 2 % služebního tarifu,

- b) výtečně a je ve služebním zařazení se stanovenou hodností poručík až podplukovník, náleží výkonnostní příplatek ve výši 1,5 % služebního tarifu,
- c) velmi dobře a je ve služebním zařazení se stanovenou hodností svobodník až nadpraporčík, náleží výkonnostní příplatek ve výši 1 % služebního tarifu, nebo
- d) velmi dobře a je ve služebním zařazení se stanovenou hodností poručík až podplukovník, náleží výkonnostní příplatek ve výši 0,75 % služebního tarifu.
- (3) Vojákovi náleží při dalším služebním hodnocení výkonnostní příplatek ve výši již dosažené výše výkonnostního příplatku zvýšené o
- a) 2 % služebního tarifu, pokud je ve služebním zařazení se stanovenou hodností svobodník až nadpraporčík a byl hodnocen výtečně,
- b) 1,5 % služebního tarifu, pokud je ve služebním zařazení se stanovenou hodností poručík až podplukovník a byl hodnocen výtečně,
- c) 1 % služebního tarifu, pokud je ve služebním zařazení se stanovenou hodností svobodník až nadpraporčík a byl hodnocen velmi dobře, nebo
- d) 0,75 % služebního tarifu, pokud je ve služebním zařazení se stanovenou hodností poručík až podplukovník a byl hodnocen velmi dobře.
- (4) Vojákovi, který byl při dalším služebním hodnocení hodnocen jako
- a) dobrý, se dosažená výše výkonnostního příplatku nemění,
- b) vyhovující, se dosažená výše výkonnostního příplatku snižuje o 2 % služebního tarifu nebo výkonnostní příplatek nenáleží, pokud jsou 2 % služebního tarifu vyšší, než je dosažená výše tohoto příplatku, nebo
- c) nevyhovující, výkonnostní příplatek nenáleží.
- (5) Nebyl-li voják služebně hodnocen, náleží mu výkonnostní příplatek v doposud dosažené výši.
- (6) Výše výkonnostního příplatku se zjišťuje ze služebního tarifu, který odpovídá hodnosti stanovené pro místo, na kterém je voják služebně zařazen. Maximální výše výkonnostního příplatku činí 20 % služebního tarifu ve služebním zařazení se stanovenou hodností svobodník až nadpraporčík a 15 % služebního tarifu ve služebním zařazení se stanovenou hodností poručík až podplukovník.
- (7) Výkonnostní příplatek se zaokrouhluje na celé desetikoruny směrem nahoru.
- (8) Výkonnostní příplatek nenáleží vojákovi, jehož služební zařazení odpovídá hodnosti čekatele, štábního praporčíka, plukovníka nebo hodnosti v hodnostním sboru generálů.

§ 68b

Příplatek za službu v zahraničí

(1) Vojákovi vyslanému do zahraniční operace náleží po dobu služby v zahraničí příplatek za službu v zahraničí ve výši 500 až 3 000 Kč denně. Po dobu poskytování příplatku za službu v zahraničí nevzniká vojákovi nárok na náhradní volno, na volno a na příplatek za služební pohotovost.

(2) Horní hranice příplatku podle odstavce 1 se zvyšuje až na dvaapůlnásobek, pokud je voják vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru zahraniční operace.

(3) Za dobu služby v zahraničí se pro účely nároku na příplatek považuje i doba nařízené nebo omluvené nepřítomnosti v prostoru zahraniční operace, která nepřesáhne nepřetržitě 168 hodin, a doba zajetí.

(4) Příplatek za službu v zahraničí se nekrátí při dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, a to nejdéle po dobu 1 měsíce ode dne zjištění nemoci nebo úrazu, je-li léčba prováděna v zahraničí.

(5) Výši příplatku podle odstavce 1 nebo 2 pro konkrétní zahraniční operaci stanoví ministr, a to podle míry, intenzity a doby trvání rizika ohrožení života nebo zdraví, hygienických a klimatických podmínek a hodnoty stanovené pro místo, na kterém je voják služebně zařazen.

Zvláštní příplatek

§ 68c

(1) Vojákovi, který vykonává službu v podmínkách spojených s mimořádnou neuropsychickou zátěží, rizikem ohrožení života nebo zdraví, přísluší zvláštní příplatek ve výši 600 až 10 000 Kč měsíčně. Při souběhu zvláštních příplatků náleží vojákovi pouze jeden zvláštní příplatek, a to nejvyšší.

(2) Druhy služebních činností v závislosti na míře neuropsychické zátěže a pravděpodobnosti rizika ohrožení života nebo zdraví, a výši příplatku stanoví vláda nařízením.

§ 68d

(1) Vojákovi, který střídavě vykonává službu

a) ve dvousměnném režimu výkonu služby, náleží zvláštní příplatek ve výši 400 Kč měsíčně,

b) ve třisměnném režimu výkonu služby, náleží zvláštní příplatek ve výši 800 Kč měsíčně,

c) v nepřetržitém režimu výkonu služby, náleží zvláštní příplatek ve výši 1 000 Kč měsíčně, nebo

d) v nepřetržitém režimu výkonu služby, ve kterém doba mezi začátkem a koncem stanovené doby výkonu služby

přesahuje 15 hodin, náleží zvláštní příplatek ve výši 1 200 Kč měsíčně.

(2) Vojákovi, který má rozvrženu základní týdenní dobu služby rovnoměrně a v kalendářním měsíci vykonal službu ve dvousměnném, třísměnném nebo nepřetržitém režimu výkonu služby v rozsahu alespoň 80 hodin, náleží za tento měsíc příplatek podle odstavce 1.

(3) Vojákovi, kterému náleží zvláštní příplatek podle odstavce 1 a zároveň splňuje podmínky pro přiznání zvláštního příplatku podle § 68c odst. 1, náleží oba zvláštní příplatky.

§ 68e

Příplatek za zvýšenou odpovědnost

Veliteli vojenského útvaru, náčelníkovi, vedoucímu nebo řediteli vojenského zařízení nebo vojenského správního úřadu a řediteli nebo veliteli organizačního útvaru ministerstva nebo Vojenského zpravodajství náleží příplatek až do výše 15 % služebního tarifu stanoveného v § 68 odst. 2. Příplatek se zaokrouhuje na celé desetikoruny směrem nahoru.

§ 68f

Příplatek za služební pohotovost

Vojákovi, kterému byla nařízena služební pohotovost podle § 30, náleží příplatek za služební pohotovost ve výši 1 500 Kč v kalendářním měsíci, ve kterém služební pohotovost zasáhla alespoň do 10 dnů, nebo ve výši 3 000 Kč v kalendářním měsíci, ve kterém služební pohotovost zasáhla alespoň do 20 dnů.

§ 68g

Odměna

Za splnění mimořádného nebo zvláště významného služebního úkolu lze vojákovi poskytnout odměnu.

§ 68h

Zvláštní případy nároku na služební plat

Voják má v rozsahu doby, která zasahuje do základní týdenní doby výkonu služby, nárok na služební plat za dobu

- a) řádné dovolené,
- b) zvláštní dovolené,

- c) studijního volna poskytnutého ke studiu při výkonu služby,
- d) preventivní rehabilitace,
- e) mimořádné rehabilitace,
- f) rekvalifikace,
- g) náhradního volna za službu konanou nad základní týdenní dobu služby a volna z důvodu výkonu nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení,
- h) po kterou nekonal službu proto, že svátek¹¹⁾ připadl na jeho obvyklý den služby,
- i) služebního volna z důvodu obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky ve službě s výjimkou dalšího služebního volna, nebo
- j) strávenou na služební cestě nebo studijním pobytu jinak než výkonem služby.

§ 68i

Zachovaný služební plat

(1) Zachovaný služební plat se určí jako součet výkonnostního příplatku, pokud vojákovi náležel, a služebního tarifu podle § 68 odst. 1 ke dni předcházejícímu dni, ke kterému náleží zachovaný služební plat.

(2) Zachovaný služební plat náleží vojákovi, který

- a) je před uplynutím stanovené doby trvání služebního poměru nebo před propuštěním ze služebního poměru určen do dispozice,
- b) je zajat nebo se stal v průběhu zahraniční operace nezvěstným, nejednalo-li se o svémocné odloučení nebo zběhnutí,
- c) byl vyslán ke studiu a studuje denní formou studia, nejedná-li se o vojáka v hodnostním sboru čekatelů, nebo
- d) vykonává službu v zahraničí podle § 40 odst. 4.

(3) Zachovaný služební plat náleží také vojákyni, která nemůže vykonávat službu ve svém služebním zařazení z důvodu těhotenství v době, kdy je z tohoto důvodu určena do dispozice.

(4) Vojákovi, kterému náleží zachovaný služební plat podle odstavce 2 nebo 3, lze poskytnout odměnu a přiznat zvláštní příplatek.

(5) Vojákovi, který je určen do dispozice před propuštěním ze služebního poměru podle § 19 odst. 1 písm. d), f) až k), m) nebo o), náleží zachovaný služební plat ve výši služebního tarifu, který mu náležel ke dni předcházejícímu dni určení do dispozice.

(6) Vojákovi, který je určen do dispozice před propuštěním ze služebního poměru podle § 19 odst. 1 písm. l), náleží zachovaný služební plat ve výši služebního tarifu odpovídající hodnosti, do které je voják jmenován.

(7) Nemůže-li být pro účely určení výše zachovaného služebního platu použit služební tarif podle § 68 odst. 1, použije se služební tarif odpovídající hodnosti, do které je voják jmenován.

§ 68j

Zvláštní případy určení služebního platu

(1) Vojákovi určenému do dispozice z důvodu, že nelze rozhodnout o jeho služebním zařazení, náleží služební tarif podle předchozího služebního zařazení a výkonnostní příplatek, pokud mu byl přiznán; tomuto vojákovi lze udělit odměnu a přiznat zvláštní příplatek a příplatek za službu v zahraničí.

(2) Vojákovi určenému do dispozice po dobu dočasného zproštění výkonu služby náleží služební tarif odpovídající hodnosti, do které je jmenován, a příplatek za službu v zahraničí. Pokud podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu nebylo vojákovi prokázáno, doplatí se mu rozdíl mezi vyplaceným služebním platem a služebním platem, který by mu náležel, kdyby k dočasnému zproštění výkonu služby nedošlo. Doplatek služebního platu je splatný do 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí služebního orgánu, že k závažnému porušení služebních povinností nedošlo nebo ode dne, kdy byl služební orgán vyrozuměn o pravomocném rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení nebo rozsudku soudu.

(3) Vojákovi určenému do zvláštní dispozice náleží služební plat podle činnosti jím vykonávané v této dispozici.

(4) Vojákovi, který je pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení a tomuto služebnímu zařazení přísluší vyšší hodnost, než jaká přísluší služebnímu zařazení vojáka, náleží po dobu tohoto pověření služební tarif z vyšší hodnosti, je-li to pro něj výhodnější, a lze mu přiznat příplatek za zvýšenou odpovědnost.

(5) Vojákovi, který zastupuje vojáka v jiném služebním zařazení po dobu delší než 4 týdny a tomuto služebnímu zařazení přísluší vyšší hodnost, než jaká přísluší služebnímu zařazení vojáka, náleží po dobu zastupování v jiném služebním zařazení služební tarif z vyšší hodnosti, je-li to pro něj výhodnější, a lze mu přiznat příplatek za zvýšenou odpovědnost.

(6) Nemůže-li být pro určení výše služebního tarifu použit služební tarif podle § 68 odst. 1, použije se služební tarif podle hodnosti, do které je voják jmenován.

(7) Vojákovi náleží při zániku služebního poměru služební plat za nevyčerpanou řádnou dovolenou, na kterou mu vznikl nárok v kalendářním roce zániku služebního poměru, a za nevyčerpanou řádnou dovolenou převedenou podle § 33 odst. 2 a 8. Služební plat za nevyčerpanou řádnou dovolenou náleží ve výši průměrného služebního platu zjištěného podle § 68r pro den zániku služebního poměru.

(8) Služební plat namísto volna za nepřetržité vojenské nasazení podle § 31c odst. 7 náleží za každou hodinu neposkytnutého volna ve výši poměrné části služebního tarifu a výkonnostního a zvláštního příplatku.

§ 68k

Služební plat po dobu dočasné neschopnosti ke službě

(1) Vojákovi náleží služební plat

- a) po dobu prvního měsíce dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, nebo
- b) nejdéle po dobu 12 měsíců od počátku dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, které voják utrpěl při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby.

(2) Vojákovi náleží služební plat po dobu, po kterou nemůže konat službu pro karanténu nařízenou podle zákona o ochraně veřejného zdraví^{19b}).

(3) Služební plat po dobu dočasné neschopnosti pro nemoc nebo úraz nenáleží vojákovi, pokud si neschopnost ke službě pro nemoc nebo úraz přivodil úmyslně.

(4) Služební plat po dobu dočasné neschopnosti pro nemoc nebo úraz náleží vojákovi ve výši 50 %, jde-li o případy podle § 31 zákona o nemocenském pojištění.

(5) Porušil-li voják v době své dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz povinnost zdržovat se v místě pobytu nebo dodržovat rozsah povolených vycházek anebo povinnost umožnit kontrolu a poskytnout nezbytnou součinnost k provedení kontroly dodržování režimu dočasně služby neschopného vojáka podle zákona o nemocenském pojištění⁵²), může mu být služební plat po dobu dočasné neschopnosti pro nemoc nebo úraz se zřetelem na závažnost porušení snížen nebo odejmut. Pokud již byl služební plat po dobu dočasné neschopnosti pro nemoc nebo úraz vyplacen, považuje se vyplacená částka za přeplatek, který je voják povinen vrátit plátcí služebního platu.

§ 68l

Splatnost služebního platu

(1) Služební plat je splatný v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vznikl vojákovi nárok na služební plat.

(2) V rámci období uvedeného v odstavci 1 určí ministerstvo vnitřním předpisem pravidelný termín výplaty služebního platu.

(3) Při zániku služebního poměru se služební plat vyplatí v nejbližším pravidelném termínu výplaty služebního platu.

Výplata služebního platu

§ 68m

(1) Služební plat se vyplácí v korunách českých, není-li v § 68n stanoveno jinak, a zaokrouhuje se na celé koruny směrem nahoru.

(2) Služební plat se vyplácí bezhotovostně na náklad a nebezpečí státu nejvýše na dva účty určené vojákem u banky nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva nejpozději v pravidelném termínu výplaty služebního platu.

(3) Služební orgán umožní vojákovi nahlížet do vnitřního platového předpisu, pokud je vydán.

(4) Při měsíčním vyúčtování služebního platu ministerstvo vojákovi zpřístupní doklad obsahující údaje o jednotlivých složkách služebního platu a o provedených srážkách prostřednictvím elektronického nástroje. Na žádost vojáka mu služební orgán umožní nahlédnout do dokladů, na jejichž základě byl služební plat vypočten.

§ 68n

(1) Vojákovi lze ve výjimečném případě vyplatit služební plat v hotovosti. Voják může písemně zmocnit k přijetí služebního platu v hotovosti jinou fyzickou osobu.

(2) Vojákovi vyslanému do zahraniční operace lze na jeho žádost vyplatit v hotovosti zálohu na příplatek za službu v zahraničí, a to i v cizí měně.

(3) Vojákovi s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí lze s jeho souhlasem poskytovat služební plat nebo jeho část v dohodnuté cizí měně, pokud je k této měně vyhlášen Českou národní bankou kurz devizového trhu.

(4) Pro přepočtení služebního platu nebo jeho části na cizí měnu se použije kurz vyhlášený Českou národní bankou pro první den v měsíci, za který služební plat náleží.

(5) Vojákovi lze na jeho žádost po povolání do služebního poměru vyplatit přiměřenou zálohu na služební plat, a to i v hotovosti, která se zúčtuje v nejbližším pravidelném termínu výplaty služebního platu. Výplatu zálohy povoluje služební orgán.

§ 68o

Srážky ze služebního platu

(1) Srážky ze služebního platu lze provést jen na základě dohody o srážkách ze služebního platu. Dále lze ze služebního platu srazit

- a) daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- b) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,

- c) pojistné na všeobecné zdravotní pojištění,
- d) nevyúčtovanou zálohu na cestovní náhrady nebo jiné nevyúčtované zálohy poskytnuté vojákově k plnění služebních úkolů,
- e) zálohu na služební plat, kterou je voják povinen vrátit proto, že nebyly splněny podmínky pro přiznání tohoto platu,
- f) částku postíženou výkonem rozhodnutí nařízeným soudem nebo exekuce vedené soudním exekutorem, správním úřadem, služebním orgánem nebo orgánem zmocněným k tomu zákonem,
- g) částku náborového nebo jiného příspěvku, která byla vojákově vyplacena v souvislosti s povoláním do služebního poměru, a kterou je voják povinen vrátit,
- h) částku přeplatku na dávkách nemocenského pojištění, důchodového pojištění, státní sociální pomoci a státní sociální podpory, pokud je voják povinen tyto přeplatky vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí, nebo
- i) částku přeplatku podle § 68k odst. 5.

(2) Pořadí a podmínky srážek ze služebního platu se určí podle zákoníku práce.

§ 68p

Vrácení služebního platu

(1) Voják je povinen vrátit služební plat vyplacený za dobu řádné dovolené nebo za její část, na niž ztratil nárok nebo na niž mu nárok nevznikl.

(2) Jestliže se dodatečně prokáže, že voják zemřel v době, kdy byl v zajetí nebo se stal po dobu vyslání do zahraniční operace nezvěstným, nejednalo-li se o svémocné odloučení nebo o zběhnutí, již vyplacený služební plat nebo jeho část se nevrací.

§ 68q

Informační systém o služebním platu

(1) Informační systém o služebním platu je neveřejným informačním systémem veřejné správy, jehož účelem je shromažďovat, zpracovávat a uchovávat údaje o prostředcích na služební platy, o průměrných služebních platech vojáků a jejich osobních údajích, které ovlivňují výši služebního platu.

(2) Správcem informačního systému o služebním platu je Ministerstvo financí.

(3) Ministerstvo zapisuje údaje do informačního systému o služebním platu v rozsahu a způsobem, který stanoví vláda nařízením.

(4) Uživatelem informačního systému o služebním platu využívajícím údaje v něm zapsané je Ministerstvo práce a sociálních věcí a Český statistický úřad.

§ 68r

Průměrný služební plat

Je-li potřebné zjistit průměrný služební plat vojáka, použijí se přiměřeně příslušná ustanovení zákoníku práce o průměrném výdělku s tím, že k příplatku za službu v zahraničí a služebnímu platu za nevyčerpanou řádnou dovolenou se nepřihlíží.

HLAVA II

Náborový, kvalifikační a stabilizační příspěvek

§ 69

(1) Vojákovi lze při povolání do služebního poměru přiznat náborový příspěvek, pokud absolvoval jinou než vojenskou střední nebo vysokou školu nebo pokud splnil povinnost k úhradě částky stanovené jako úhrada za studium vojenské školy, kterou absolvoval. Náborový příspěvek lze vojákovi poskytnout až do výše 1 000 000 Kč podle dosaženého vzdělání a doby trvání služebního poměru.

(2) Vyplacený náborový příspěvek nebo jeho poměrnou část je voják povinen vrátit, zanikne-li jeho služební poměr před uplynutím stanovené doby trvání služebního poměru podle § 18 písm. c) a d) nebo podle § 19 odst. 1 písm. f) až o). V případě zániku služebního poměru podle § 18 písm. j) nárok na přiznaný náborový příspěvek zaniká.

(3) V případě, že voják splnil povinnost vrátit náborový příspěvek nebo jeho poměrnou část, lze mu při opětovném povolání do služebního poměru náborový příspěvek opětovně poskytnout.

(4) O poskytnutí náborového příspěvku rozhoduje služební orgán, který je o povolání do služebního poměru oprávněn rozhodovat.

(5) Náborový příspěvek se vojákovi vyplatí do 60 dnů ode dne ukončení zkušební doby.

§ 70

Ministerstvo stanoví vyhláškou výši náborového příspěvku podle dosaženého vzdělání a stanovené doby trvání služebního poměru.

§ 70a

(1) Je-li voják služebně zařazen na služební místo, pro které je stanoven vyšší stupeň vzdělání a voják tento vyšší

stupeň dosáhl v průběhu služebního poměru, aniž byl k tomuto studiu vyslán služebním orgánem, lze mu jednorázově přiznat kvalifikační příspěvek. Pro vyplacený kvalifikační příspěvek se použije § 69 odst. 2 obdobně. Pro přiznání a vyplacení kvalifikačního příspěvku je rozhodující obor studia ve vztahu k činnosti na služebním místě, kde má být získané vzdělání uplatněno.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši kvalifikačního příspěvku podle dosaženého vzdělání.

§ 70b

(1) Za každý ukončený kalendářní měsíc služby náleží vojákově stabilizační příspěvek ve výši 7 000 Kč.

(2) Nekonal-li voják službu po celý kalendářní měsíc, má nárok na stabilizační příspěvek pouze za podmínek stanovených pro poskytování služebního platu podle § 68h, po dobu prvního měsíce dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz nebo po dobu 12 měsíců od počátku dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, které voják utrpěl při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, není-li dále stanoveno jinak.

(3) Výši stabilizačního příspěvku lze navýšit až do výše desetinásobku částky uvedené v odstavci 1 v závislosti na speciální odbornosti nebo vykonávané činnosti nezbytné pro plnění úkolů ozbrojených sil, Vojenské policie nebo Vojenského zpravodajství stanovených v odstavci 6.

(4) Stabilizační příspěvek vojákově nepřísluší za kalendářní měsíc, ve kterém

- a) je zařazen do hodnostního sboru čekatelů, nebo
- b) měl neomluvenou nepřítomnost ve službě.

(5) Pro splatnost a výplatu stabilizačního příspěvku se použijí § 68l až 68n obdobně.

(6) Seznam speciálních odborností a vykonávaných činností nezbytných pro plnění úkolů ozbrojených sil a Vojenské policie a výši stabilizačního příspěvku podle odstavce 3 stanoví vláda nařízením. Seznam speciálních odborností a vykonávaných činností nezbytných pro plnění úkolů Vojenského zpravodajství a výši stabilizačního příspěvku podle odstavce 3 stanoví ministr.

§ 70c

(1) Vojákově lze poskytnout při služebním zařazení na služební místo v obci určené ministrem nebo v případě rozhodnutí o prodloužení rozhodné doby ve služebním zařazení v této obci jednorázově stabilizační příspěvek až ve výši šestinásobku jeho služebního tarifu.

(2) Voják, kterému byl vyplacen jednorázově stabilizační příspěvek podle odstavce 1, je povinen vykonávat v určené obci službu po dobu 4 let. Vyplacený stabilizační příspěvek nebo jeho část je voják povinen vrátit, zanikne-li jeho služební poměr před uplynutím doby podle věty první podle § 18 písm. c), d) a j) nebo podle § 19 odst. 1

písm. f) až o).

(3) V případě vojáka povolaneého do služebního poměru podle § 5a se odstavce 1 a 2 nepoužijí.

HLAVA III

Cestovní a jiné náhrady

§ 71

Vymezení pojmů

(1) Služební cestou se rozumí doba od nástupu vojáka na cestu k plnění služebních úkolů do jiného místa, než je jeho stanovené místo výkonu služby, včetně doby plnění úkolů v místě, které je cílem služební cesty, do návratu vojáka z cesty.

(2) Zahraniční služební cestou se pro účely tohoto zákona rozumí doba služební cesty podle odstavce 1 z České republiky do zahraničí, ze zahraničí do České republiky a doba služební cesty v zahraničí.

(3) Stanoveným místem výkonu služby se rozumí všechny prostory, objekty a zařízení, v nichž voják trvale vykonává službu.²⁰⁾

(4) Místem trvalého pobytu vojáka se rozumí obec, v níž je voják hlášen k trvalému pobytu.²¹⁾

(5) Za rodinu vojáka se pro účely tohoto zákona považují, žijí-li s vojákem ve společné domácnosti, jeho manželka (manžel) nebo družka (druh) a nezaopatřené děti, a to vlastní děti, osvojené děti nebo děti svěřené do pěstounské péče nebo výchovy. Pro účely tohoto zákona se za nezaopatřené dítě považuje dítě vymezené zvláštním právním předpisem.^{22a)} K družce (druhovi) se jako k osobě posuzované podle věty první přihlíží, jen žije-li s vojákem v domácnosti nepřetržitě alespoň 3 měsíce.

(6) Obcí výkonu služby se rozumí území obce,^{22c)} na kterém je dislokován vojenský objekt, vojenský útvar nebo vojenské zařízení, v němž má voják místo výkonu služby.

(7) Jízdními výdaji se rozumí výdaje za místní hromadnou dopravu, jízdenku, letenku, místenku a za použití lůžkového nebo lehátkového vozu a za použití vlaku vyšší kvality.

§ 72

Náhrady při služebních cestách a odvelení

(1) Při služební cestě vojákovu náleží

a) stravné,

b) náhrada prokázaných jízdních výdajů,

c) náhrada prokázaných výdajů za ubytování,

d) náhrada prokázaných nutných vedlejších výdajů,

e) náhrada jízdních výdajů za cesty do místa bydliště vojáka nebo do jiné obce pobytu jeho rodiny předem dohodnutého mezi nadřízeným a vojákem a zpět, je-li to hospodárnější a trvá-li služební cesta více než 7 po sobě následujících kalendářních dnů, a to jednou týdně.

(2) Náhrady při služební cestě náleží i při odvelení; při odvelení do zahraničí náleží jako při zahraniční služební cestě.

(3) Vojákovi, který byl vyslán ke studiu, s výjimkou prezenčního studia, nebo vojákovi vyslanému do rekvalifikačního kurzu náleží náhrady podle odstavce 1. Stravné vojákovi náleží za dny účasti na studijních soustředěních nebo konzultacích a za dny konání zkoušek v jiné obci, než ve které má stanovené místo výkonu služby nebo místo bydliště. Při zvyšování nebo prohlubování kvalifikace náleží vojákovi náhrada jízdních výdajů podle odstavce 1 písm. b) a e), jen je-li mu poskytnuto studijní volno.

§ 73

Stravné

(1) Za každý den služební cesty náleží vojákovi stravné ve výši stanovené zvláštním právním předpisem.²³⁾ Ministerstvo stanoví vyhláškou výši stravného v rámci rozpětí stanoveného zvláštním právním předpisem.²³⁾

(2) Je-li vojákovi vyslanému na služební cestu, která trvá méně než 5 hodin, znemožněno ze služebních důvodů stravovat se obvyklým způsobem, může se mu poskytnout stravné až do výše nejnižší částky stravného uvedené ve zvláštním právním předpisu.²³⁾

(3) Stravné nenáleží vojákovi, kterému je na služební cestě zabezpečeno bezplatné stravování. Bylo-li bezplatné stravování zabezpečeno částečně, stravné se úměrně krátí, a to při poskytnutí snídaně o 20 %, oběda o 40 % a večeře o 40 %.

(4) Vojákovi vyslanému na služební cestu do obce, ve které má bydliště na dobu delší než jeden kalendářní den náleží stravné pouze za dobu výkonu služby.

§ 74

Náhrada prokázaných jízdních výdajů

(1) Vojákovi náleží náhrada jízdních výdajů za cestu mezi místem, které mu bylo stanoveno jako místo nástupu služební cesty, a místem, do něhož byl vyslán k plnění služebních úkolů, a poté místem ukončení služební cesty.

(2) Nemohl-li se voják ubytovat v místě, do něhož byl vyslán, náleží mu též náhrada jízdních výdajů za cesty

vykonané do místa, v němž se ubytoval, a zpět.

(3) Při jízdě vlakem nad vzdálenost 50 km jedním směrem se hradí příplatek za vlak vyšší kvality, při vzdálenosti nejméně 101 km jedním směrem se hradí jízdní výdaje za první vozovou třídu a při jízdě autobusem jízdní výdaje včetně místenky.

(4) Náhrada jízdného za použití lůžkového nebo lehátkového vozu první nebo druhé třídy náleží vojákovi při splnění podmínky ujetí vzdálenosti nejméně 201 km pouze tehdy, trvala-li cesta alespoň 4 hodiny v době mezi 22. a 6. hodinou a po jejím ukončení bezprostředně následoval výkon služby.

(5) Při služební cestě, kdy vojákovi náleží náhrada jízdních výdajů podle § 72 odst. 1 písm. e), se poskytuje náhrada jízdních výdajů ve výši prokázaných jízdních výdajů za druhou vozovou třídu osobního vlaku nebo za autobus. Příplatek za vlak vyšší kvality nebo náhrada za použití autobusu včetně místenky náleží při vzdálenosti nejméně 101 km jedním směrem a dále náleží jízdní výdaje za místní hromadnou dopravu při přestupu z jednoho hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy na jiný. Použije-li voják po předchozím souhlasu nadřízeného k cestě do místa svého bydliště nebo do jiné obce pobytu jeho rodiny, na kterém se předem s nadřízeným dohodl, a zpět jiné než služební silniční motorové vozidlo, náleží mu náhrada ve výši jízdních výdajů, které by mu náležely při použití vlaku nebo autobusu dálkové přepravy.

§ 75

Náhrada prokázaných výdajů za ubytování

Při služební cestě náleží vojákovi náhrada výdajů v prokázané výši za ubytování,

a) nebylo-li mu ve vojenských ubytovacích zařízeních poskytnuto bezplatné ubytování, nebo

b) nepoužil-li při cestě v noci lůžkový nebo lehátkový vůz a byl-li nucen se v téže noci ubytovat z důvodu časného příjezdu nebo pozdního odjezdu.

§ 76

Náhrady za používání silničních motorových vozidel při služebních cestách

(1) Použije-li voják při služební cestě se souhlasem nadřízeného jiné než služební silniční motorové vozidlo, náleží mu za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady ve výši podle zvláštních právních předpisů²⁴⁾ a náhrada za spotřebované pohonné hmoty.

(2) Náhrada výdajů za pohonné hmoty náleží vojákovi podle cen pohonných hmot prokázaných dokladem, který se datem shoduje s datem služební cesty. Neprokáže-li voják cenu pohonné hmoty, vypočte se výše náhrad z průměrné ceny pohonné hmoty stanovené zvláštním právním předpisem.^{24a)} Spotřeba pohonné hmoty se vypočte aritmetickým průměrem z údajů uvedených v technickém průkazu vozidla nebo osvědčení o registraci vozidla.

Pokud technický průkaz vozidla ani osvědčení o registraci vozidla tyto údaje neobsahuje, náleží vojákovi náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen prokáže-li spotřebu pohonných hmot technickým průkazem vozidla nebo osvědčením o registraci vozidla shodného typu se shodným objemem válců.

(3) Voják je povinen prokázat technickým průkazem vozidla nebo osvědčením o registraci vozidla, které má být použito při služební cestě, o jaký druh vozidla se jedná a jakou spotřebu pohonných hmot stanovil výrobce.

(4) Nadřízený může s vojákem předem dohodnout též poskytování náhrady za použití jiného než služebního silničního motorového vozidla ve výši odpovídající ceně jízdenky hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy s výjimkou letenky.

§ 77

Náhrady při přeložení a při povolání do služebního poměru

(1) Při přeložení náleží vojákovi náhrada jízdních výdajů z místa bydliště, popřípadě z dosavadního místa výkonu služby do místa přeložení. Vojákovi náleží náhrada v rozsahu jako při služební cestě.

(2) Vojákovi, který má bydliště v jiné obci než v obci výkonu služby a který k výkonu služby dojíždí, náleží paušální náhrada jízdních výdajů. Náhrada vojákovi náleží měsíčně v rozsahu 18 cest každým směrem, nejvýše však v rozsahu jedenáctinásobku denní částky stravného při služební cestě. Má-li voják více bydlišť, určí si pro účely náhrady jízdních výdajů jedno z nich. Jestliže má bydliště v zahraničí, poskytuje se mu náhrada jízdních výdajů jen za dopravu uskutečněnou na území České republiky.

(3) Vojákovi zařazenému v hodnostním sboru čekatelů a vojákovi, kterému bylo určeno pravidelné místo výkonu služby v zahraničí, náhrada podle odstavce 2 nenáleží.

(4) Náhrada podle odstavce 2 se poskytuje měsíčně a vyplácí se bezhotovostně spolu se služebním platem v pravidelném termínu jeho výplaty. Výše náhrady se určí podle nejkratší silniční kilometrové vzdálenosti mezi místem bydliště a místem výkonu služby, a to vždy jen pro území České republiky. Výši jízdného v závislosti na kilometrové vzdálenosti a postup pro určení nejkratší silniční kilometrové vzdálenosti stanoví ministerstvo vyhláškou.

(5) Pro účely náhrad podle odstavců 1 až 4 se obdobně jako přeložení posuzuje i povolání do služebního poměru.

Náhrady při zahraničních služebních cestách

§ 79

(1) Při zahraniční služební cestě náleží vojákovi náhrady podle § 72 odst. 1 písm. b) až d).

(2) Vojákovi s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí náleží za dny cesty z České republiky do pravidelného místa výkonu služby v zahraničí a zpět a při služebních cestách v zahraničí náhrady jako při zahraničních služebních

cestách. Pokud s vojákem se souhlasem nadřízeného cestuje jeho rodinný příslušník, lze vojákovi poskytnout též náhrady prokázaných jízdních, ubytovacích a nutných vedlejších výdajů, které vznikly tomuto rodinnému příslušníkovi. Vojákovi s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí nenáleží stravné za dobu služební cesty na území České republiky a v zemi, kde má stanovené pravidelné místo výkonu služby.

(3) Voják s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí má nárok na stejné náhrady jako zaměstnanci rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí, které jsou stanovené zvláštním právním předpisem.²⁵⁾ Základ pro určení měsíční výše náhrady zvýšených životních nákladů stanoví pro jednotlivé hodnoty služební orgán do výše 50 % ze služebního platu určeného vojákovi bez příplatku za službu v zahraničí. Pro splatnost a výplatu této náhrady se použijí § 68l, § 68m odst. 2 až 4 a § 68n.

§ 80

Při zahraniční služební cestě lze dohodnout s vojákem poskytování náhrad za cesty k návštěvě rodiny, jejich rozsah a výši.

§ 81

(1) Při zahraniční služební cestě přísluší vojákovi stravné v cizí měně; na žádost vojáka může být vyplaceno stravné v českých korunách nebo v jiné cizí volně směnitelné měně s tím, že se pro přepočítání použije kurz vyhlášený Českou národní bankou pro den, ve kterém je vyplacena záloha. Nebyla-li záloha poskytnuta, použije se pro přepočítání kurz vyhlášený Českou národní bankou pro den nástupu zahraniční služební cesty.

(2) Výši základních sazeb stravného v cizí měně stanoví zvláštní právní předpis.²⁴⁾

(3) Trvá-li zahraniční služební cesta v kalendářním dni 12 a méně hodin, poskytne se stravné v cizí měně ve výši, která se určí násobkem dvanáctiny poloviční výše základní sazby stravného v cizí měně a počtu celých hodin zahraniční služební cesty strávených mimo území České republiky. Za dobu zahraniční služební cesty strávenou mimo území České republiky, která trvá méně než 1 hodinu, stravné v cizí měně nenáleží.

(4) Při poskytnutí bezplatného stravování stravné nenáleží. Při poskytnutí částečného bezplatného stravování se stravné podle odstavce 1 úměrně krátí stejným způsobem jako podle § 73.

§ 82

Při zahraniční služební cestě lze poskytnout vedle stravného kapesné v cizí měně do výše 40 % stravného stanoveného podle § 81 odst. 1 a 2.

§ 83

Za použití jiného než služebního silničního motorového vozidla při zahraniční služební cestě náleží vojákovi z

povolání základní náhrada podle § 76 odst. 1 a náhrada výdajů za pohonné hmoty podle § 76 odst. 2 a 3. Náhrada za pohonné hmoty v cizí měně náleží za kilometry ujeté v zahraničí nad 350 km.

§ 84

(1) Při zahraniční služební cestě náleží za dobu služební cesty na území České republiky stravné v české měně v rozsahu a za podmínek stanovených v § 73.

(2) Při zahraniční služební cestě je rozhodnou dobou pro vznik nároku na náhrady poskytované v cizí měně doba přechodu české státní hranice a při letecké přepravě odlet a přílet letadla podle letového řádu.

Společná ustanovení k cestovním a jiným náhradám

§ 85

Kde tento zákon požaduje při služební cestě prokázání výdajů, a voják je neprokáže, může mu nadřízený poskytnout náhrady v jím uznané výši s přihlédnutím k podmínkám cesty s výjimkou náhrady výdajů za pohonné hmoty stanovené zvláštním právním předpisem.²⁴⁾

§ 86

(1) Požádá-li voják o poskytnutí zálohy na náhrady při služební cestě, musí mu být tato záloha do výše předpokládané náhrady poskytnuta.

(2) Při zahraniční služební cestě musí být vojákovi záloha poskytnuta v cizí měně v rozsahu a ve výši podle předpokládané doby trvání a podmínek zahraniční pracovní cesty. Zálohu v cizí měně lze vojákovi poskytnout též zapůjčením služební platební karty.

(3) Voják je povinen do 10 pracovních dnů po dni ukončení služební cesty předložit nadřízenému, který ho na služební cestu vyslal, písemné doklady potřebné k vyúčtování služební cesty a též vrátit nevyúčtovanou zálohu.

(4) Vyúčtování služební cesty vojáka a uspokojení jeho nároků musí být provedeno do 14 pracovních dnů ode dne předložení písemných dokladů.

§ 87

Pokud čas strávený na služební cestě jinak než plněním služebních úkolů spadá do doby služby vojáka, považuje se za dobu zameškanou pro překážky ve službě. Za tuto dobu se služební plat vojákovi nekrátí.

§ 87a

Nárok na cestovní a jiné náhrady nevzniká vojákovi vyslanému k výkonu služby v zahraničí, pokud mu jsou poskytovány z prostředků mezinárodní nebo nadnárodní organizace nebo orgánu.

§ 88

Výše částek, výše náhrady při denním dojíždění a sazeb stravného se zaokrouhlují na celé koruny do výše 50 haléřů směrem dolů a od 50 haléřů včetně směrem nahoru.

§ 88a

Cestovní a jiné náhrady podle § 71 až 89 lze paušalizovat. Při výpočtu paušální částky vychází služební orgán z průměrných podmínek rozhodných pro poskytování náhrad vojákovi nebo skupině vojáků. Pokud se změní podmínky, za nichž byla paušální částka stanovena, je služební orgán povinen tuto částku přezkoumat a upravit.

§ 88b

Voják, který je vyslán na zahraniční služební cestu nebo k výkonu služby do zahraničí po dobu přesahující 4 po sobě jdoucí týdny, musí být předem písemně informován o měně, ve které mu bude vyplácen služební plat, o náhradách, příplatcích, popřípadě jiných plněních poskytovaných v souvislosti se zahraniční služební cestou nebo vysláním k výkonu služby do zahraničí a o tom, zda a za jakých podmínek je zajištěn jeho návrat.

§ 88c

Neprokáže-li voják rozsah náhrady jízdních výdajů za použití jiného než služebního silničního motorového vozidla podle § 74 odst. 5, § 76 odst. 4 nebo § 92 odst. 2, určí se náhrada jízdních výdajů podle nejkratší silniční kilometrové vzdálenosti mezi místy za dopravu, mezi nimiž náhrada jízdních výdajů náleží. Výši jízdného v závislosti na kilometrové vzdálenosti a způsob určení nejkratší silniční kilometrové vzdálenosti stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 89

Ministerstvo stanoví vyhláškou výši a postup při přiznávání cestovních náhrad a náhrad při povolání do služebního poměru a při přeložení.

HLAVA IV

Proviantní, výstrojní a přepravní náležitosti

§ 90

Proviantní náležitosti

(1) Voják má při nepřetržité službě, která trvá alespoň 24 hodin, nebo při výkonu zvláštních profesí a činností nárok na poskytnutí bezplatného stravování. Nelze-li poskytnout bezplatné stravování, má voják nárok na náhradu v penězích.

(2) Pokud se při služební cestě poskytuje vojákovi místo bezplatného stravování náhrada v penězích, má voják nárok pouze na stravné nebo na náhradu v penězích, a to podle toho, co je pro něho výhodnější.

§ 91

Výstrojní náležitosti

(1) Voják má nárok na výstrojní náležitosti.

(2) Výstrojnými náležitostmi se rozumí vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti podle věty první, má voják nárok na náhradu v penězích. Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. c) nebo d) anebo podle § 19 odst. 1 písm. f) až m) a o) před uplynutím 2 let ode dne vzniku služebního poměru, je povinen ministerstvu nahradit v penězích poměrnou část nákladů za vydanou vojenskou výstroj; do doby 2 let se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) až i). Výše peněžité náhrady se vypočítá jako součin měsíční peněžní výše nákladů na vojenskou výstroj a počtu neodsložených měsíců.

(3) Voják nemá nárok na výstrojní náležitosti po dobu určení do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b), d) až i).

(4) Neprokáže-li se podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu podle § 9 nebo pominou-li důvody vazby podle § 10 odst. 2 písm. i), poskytují se výstrojní náležitosti za tuto dobu zpětně. Na zpětné poskytnutí výstrojních náležitostí podle § 10 odst. 2 písm. h) má voják nárok, pokud po ukončení dispozice pokračuje jeho služební zařazení.

(5) Nárok na výstrojní náležitosti podle odstavce 1 zaniká, je-li vojákovi služební poměr přerušen podle § 11.

(6) Zánikem služebního poměru zaniká vojákovi nárok na náhradu v penězích za výstrojní náležitosti, které mu nebyly poskytnuty podle odstavce 2 věty první.

§ 92

Přepavní náležitosti

(1) Ministerstvo poskytuje vojákovi bezplatně přepravu při cestě na preventivní nebo mimořádnou rehabilitaci a na léčebnou péči, při přestěhování v důležitém zájmu služby, a to i pro členy jeho rodiny, kteří se stěhují spolu s ním, a pro přestěhování bytového zařízení, jednou v kalendářním roce při cestě na řádnou dovolenou a při společné rekreaci nebo rekreačním pobytu i jeho manželce nebo manželovi a nezaopatřeným dětem. Při zániku služebního

poměru podle § 18 písm. a), h), i) a j) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), h) a k) se poskytuje vojákovi bezplatná přeprava do místa bydliště nebo hraničního přechodu na území České republiky, má-li voják bydliště v zahraničí.

(2) Nelze-li vojákovi poskytnout bezplatnou přepravu při preventivní nebo mimořádné rehabilitaci, při přestěhování nebo zániku služebního poměru, má voják nárok na náhradu prokázaných jízdních výdajů v penězích, a to v rozsahu a za podmínek jako při služební cestě.

(3) Nebyla-li vojákovi poskytnuta v kalendářním roce bezplatná přeprava při cestě na řádnou dovolenou, lze mu ke stejnému účelu poskytnout finanční příspěvek na dopravu až do výše 3 000 Kč za každou oprávněnou osobu. Finanční příspěvek na dopravu nenáleží vojákovi, který měl v kalendářním roce stanovené pravidelné místo výkonu služby v zahraničí nebo mu v kalendářním roce nevznikl nárok na řádnou dovolenou.

§ 93

Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí, peněžitou výši nákladů na vojenskou výstroj a výši finančního příspěvku na dopravu a způsob jeho výplaty.

HLAVA V

Zdravotní péče, zdravotní služby, zdravotní pojištění a nemocenské pojištění

§ 94

Zdravotní služby

(1) Rozsah zdravotních služeb a podmínky jejich poskytování ve své působnosti organizuje, řídí a kontroluje ministerstvo s využitím své působnosti podle zákona o zdravotních službách. V zájmu ochrany zdraví osob a vojenských kolektivů může ministerstvo nařizovat mimořádné preventivní prohlídky a protiepidemická opatření, včetně očkování, diagnostických zkoušek a léčení přenosných nebo jinak společensky závažných onemocnění, izolace a karanténních opatření.

(2) Zdravotní služby poskytuje vojákům stát zpravidla prostřednictvím poskytovatelů zdravotních služeb, kterým ministerstvo udělilo oprávnění k poskytování zdravotních služeb ve zdravotnických zařízeních jím zřízených (dále jen „vojenský poskytovatel“), a nejsou-li, u jiných poskytovatelů zdravotních služeb na základě smlouvy o poskytování zdravotních služeb vojákům uzavřené se zdravotní pojišťovnou stanovenou podle zákona o veřejném zdravotním pojištění²⁶). Registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb je vojenský poskytovatel ambulantní péče v oboru všeobecného praktického lékařství, a není-li zřízen, jiný poskytovatel zdravotních služeb, se kterým určená zdravotní pojišťovna podle zákona o veřejném zdravotním pojištění uzavřela smlouvu o zajišťování zdravotních služeb. Ambulantní nebo lůžkovou zdravotní péči poskytuje poskytovatel zdravotních služeb, kterého určí poskytovatel zdravotních služeb, který poskytl zdravotní služby podle věty první. Poskytovatele zdravotních

služeb lze volit jen z poskytovatelů zdravotních služeb uvedených ve větě první nebo druhé; to se nevztahuje na případy poskytnutí neodkladné péče a na volbu poskytovatele ambulantní péče v oborech, které stanoví ministerstvo vyhláškou.

(3) Ministerstvo může určit, že vybraní vojenští poskytovatelé uskutečňují také související výzkumnou nebo vývojovou činnost a na jimi provozovaných odborných pracovištích se provádí také klinická a praktická výuka v akreditovaných studijních programech všeobecného lékařství, zubního lékařství a farmacie a v akreditovaných studijních programech a vzdělávacích programech nelékařských zdravotnických oborů; zdravotnické zařízení takového vojenského poskytovatele je vojenskou fakultní nemocnicí.

(4) Podmínky poskytování zdravotních služeb vojenskými poskytovateli, včetně jejich poskytování při plnění úkolů ministerstva v zahraničních operacích a při krizových situacích⁵⁴⁾ na území České republiky, obory ambulantní péče u kterých voják z povolání může uplatnit svobodnou volbu jejich poskytovatele, a podmínky organizace plnění úkolů vojenských fakultních nemocnic stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 95

Zdravotní pojištění

Voják je pojištěn u zdravotní pojišťovny podle zvláštního právního předpisu.²⁶⁾

§ 96

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění vojáků upravuje zvláštní právní předpis^{19a)}.

§ 97

Preventivní rehabilitace

(1) Voják má nárok na poskytnutí preventivní rehabilitace v trvání 14 kalendářních dnů v kalendářním roce k upevnění zdravotního stavu, trval-li jeho služební poměr alespoň 10 let, nebo po dosažení věku 35 let anebo v závislosti na služebním zařazení, které musí trvat alespoň jeden rok.

(2) Na základě doporučení poskytovatele zdravotních služeb má voják nárok na poskytnutí preventivní rehabilitace formou lázeňské léčebně rehabilitační péče spojené s částí řádné dovolené i před dosažením věku stanoveného v odstavci 1. Trvá-li preventivní rehabilitace formou lázeňské léčebně rehabilitační péče déle než 14 kalendářních dnů, má voják nárok na udělení navazující části řádné dovolené nebo udělení dovolené bez nároku na peněžní náležitosti, pokud již řádnou dovolenou v kalendářním roce vyčerpal.

(3) Při souběhu nároku na preventivní rehabilitaci a nároku na zvláštní dovolenou v témže kalendářním roce

poskytne se vojákovi pouze preventivní rehabilitace.

(4) Náklady spojené s preventivní rehabilitací hradí ministerstvo.

(5) Vojákovi, který vykonává službu v zahraničí, se preventivní rehabilitace neposkytuje.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou okruh služebních zařazení pro poskytování preventivní rehabilitace.

§ 97a

Mimořádná rehabilitace

(1) Vojákovi, který konal službu v zahraniční operaci po dobu nejméně 90 dnů vcelku, může být poskytnuta mimořádná rehabilitace v trvání 14 kalendářních dnů v kalendářním roce k upevnění zdravotního stavu.

(2) Mimořádná rehabilitace se poskytuje na žádost vojáka tak, aby byla zahájena nejpozději do 60 kalendářních dnů ode dne návratu ze zahraniční operace.

(3) Při souběhu mimořádné rehabilitace a nároku na preventivní rehabilitaci v témže kalendářním roce se poskytne vojákovi pouze preventivní rehabilitace. Při souběhu mimořádné rehabilitace a nároku na zvláštní dovolenou v témže kalendářním roce se poskytne vojákovi pouze mimořádná rehabilitace.

(4) Mimořádnou rehabilitaci organizuje a náklady s ní spojené hradí ministerstvo.

ČÁST ŠESTÁ

Bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby

§ 98

Povinnosti nadřízených

(1) Péči o bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby zajišťují služební orgány. Služební orgány jsou povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby s ohledem na rizika spojená s možným ohrožením jejich života a zdraví (dále jen „rizika“) a přijímat opatření k prevenci rizik; tato povinnost se vztahuje též na další fyzické osoby, které se s jejich vědomím zdržují v prostorech, za které odpovídají.

(2) Prevencí rizik se rozumí všechna opatření, která směřují k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví vojáků při výkonu služby, a opatření, jejichž cílem je předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat jejich působení. Služební orgány jsou povinny rizika vyhledávat, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Za tím účelem jsou povinny pravidelně kontrolovat bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby.

(3) Při přijímání a provádění technických, technologických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik vycházejí služební orgány ze všeobecných preventivních zásad, kterými jsou

- a) omezování vzniku rizik,
- b) odstraňování rizik u zdroje jejich původu,
- c) přizpůsobování podmínek výkonu služby potřebám vojáků s cílem omezit působení negativních vlivů výkonu služby na jejich zdraví,
- d) plánování při provádění prevence rizik.

(4) Služební orgány jsou dále povinny

- a) zajistit vojákům školení o právních předpisech a interních normativních aktech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví vojáků při výkonu služby, pravidelně ověřovat jejich znalost, vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování,
- b) zajistit vojákům podle potřeb vykonávané služby ve vhodných intervalech dostatečné a přiměřené informace a interní normativní akty o bezpečnosti a ochraně zdraví vojáků při výkonu služby; těhotné vojákyně, vojákyně do konce devátého měsíce po porodu a vojákyně, které kojí, informovat o rizicích spojených s výkonem služby a o opatřeních k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví,
- c) vést evidenci o školeních, informacích a interních normativních aktech k bezpečnosti a ochraně zdraví vojáků při výkonu služby,
- d) přijmout nezbytná opatření pro první pomoc,
- e) nepřipustit, aby voják vykonával službu, jejíž výkon by neodpovídal jeho zdravotní způsobilosti,
- f) zajistit dodržování zákazu kouření stanoveného zvláštními právními předpisy,^{27a)}
- g) přizpůsobovat těhotným a kojícím vojákyním prostory pro jejich odpočinek,
- h) zajistit vedení a ukládání zdravotní a jiné dokumentace o služebních, popřípadě pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- i) poskytovat vojákům osobní ochranné prostředky, jestliže to vyžaduje výkon služby, udržovat je v použitelném stavu a provádět kontrolu jejich používání,
- j) poskytovat vojákům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky, jestliže to vyžaduje výkon služby.

(5) Náklady spojené s péčí o bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby hradí ministerstvo.

§ 99

Povinnosti vojáka

Voják je zejména povinen

- a) používat při výkonu služby předepsaná ochranná zařízení a prostředky,
- b) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky⁵⁰⁾ ve vojenských objektech, a v době služby i mimo ně, nenastupovat pod jejich vlivem do služby, a podrobit se zjištěním, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
- c) nekouřit ve vojenských objektech, s výjimkou vyhrazených prostor,
- d) účastnit se školení a výcviku, které se konají v zájmu zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, a podrobit se zkouškám ze znalostí předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při výkonu služby a preventivním lékařským prohlídkám, stanoveným zvláštním právním předpisem,²⁸⁾
- e) včas oznamovat nadřízenému nedostatky a závady, které by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví při výkonu služby.

§ 100

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu služby

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu služby provádí ministerstvo.

ČÁST SEDMÁ

Náhrada škody

HLAVA I

Odpovědnost vojáka za škodu způsobenou státu

Obecná odpovědnost

§ 101

(1) Voják odpovídá státu za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany státu, odpovědnost vojáka se poměrně omezí.

(3) Zavinění vojáka prokazuje nadřízený, s výjimkou případů uvedených v § 104 a 106.

§ 102

Počínal-li si voják při plnění služebního úkolu způsobem přiměřeným okolnostem a povaze v době plnění

služebního úkolu, neodpovídá za škodu, kterou způsobil

- a) při zvláště náročném výcviku, při výcviku v náročném nebo nepřístupném terénu anebo za nepříznivých povětrnostních podmínek,
- b) při záchranných pracích nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo při likvidaci následků pohromy,
- c) v rámci plnění služebního úkolu ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména při účasti na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích,
- d) při jiném plnění služebního úkolu, který vyplývá z rizika řádného výkonu služby,
- e) při odvrácení nebezpečí, které hrozilo životu nebo zdraví, nebo škody, která hrozila majetku, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal, anebo
- f) ve stavu, kdy bez vlastního zavinění nebyl schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky.

§ 103

Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody

Na vojákovi, který vědomě nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu, může nadřízený požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla způsobena státem, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, nelze-li škodu nahradit jinak. Přitom se přihlédne zejména k tomu, co bránilo splnění povinnosti, k výši a povaze škody.

Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je voják povinen vyúčtovat

§ 104

(1) Ministr může stanovit služební zařazení, pro jejichž výkon je nezbytné uzavření dohody o hmotné odpovědnosti.

(2) Převzal-li voják na základě dohody o hmotné odpovědnosti odpovědnost za hodnoty svěřené k vyúčtování, odpovídá za vzniklý schodek. V dohodě se může s vojákem současně ujednat, že bude-li vykonávat službu s více vojáky, kteří uzavřeli dohodu o hmotné odpovědnosti, odpovídá s nimi za schodek společně.

(3) Dohoda o hmotné odpovědnosti se musí uzavřít písemně, jinak je neplatná.

(4) Voják se zproští odpovědnosti zcela, popřípadě zčásti, prokáže-li, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.

§ 105

(1) Voják, který uzavřel dohodu o hmotné odpovědnosti, může od ní odstoupit při změně služebního zařazení, nebo pokud nadřízený v přiměřené době, nejdéle však v době do jednoho měsíce od obdržení jeho písemného upozornění, neodstraní nebo nezabezpečí odstranění závady při výkonu služby, která brání řádnému hospodaření se svěřenými hodnotami. Při společné hmotné odpovědnosti může voják od dohody odstoupit, je-li na pracoviště služebně zařazen jiný voják nebo jiný nadřízený. Odstoupení od dohody o hmotné odpovědnosti musí být písemné.

(2) Dohoda o hmotné odpovědnosti zaniká dnem zániku služebního poměru nebo dnem doručení odstoupení od této dohody.

§ 106

Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

Voják odpovídá za ztrátu vojenského materiálu²⁹⁾ a jiných předmětů, které mu byly svěřeny proti písemnému potvrzení. Této odpovědnosti se zproští, prokáže-li, že ztrátu nezavinil.

Rozsah náhrady škody

§ 107

(1) Voják, který odpovídá za škodu, je povinen nahradit skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže ji neodčiní uvedením do předchozího stavu.

(2) Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti a při nesplnění povinnosti k odvrácení škody nesmí přesáhnout u jednotlivého vojáka čtyřapůlnásobek jeho průměrného služebního platu.³⁰⁾ Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena

- a) na svěřených hodnotách, které je voják povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů,
- b) po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek.³¹⁾

(3) Odpovídá-li za škodu několik vojáků, je každý z nich povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění, pokud však někteří nebo některý z nich způsobil škodu úmyslně, odpovídají za celou škodu.

(4) Způsobil-li škodu také stát, je voják povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

§ 108

(1) Při společné odpovědnosti za schodek se jednotlivým vojákům určí podíl náhrady podle poměru jejich dosažených hrubých služebních platů, přičemž služební plat nadřízeného a jeho zástupce se započítává ve

dvojnásobné výši.

(2) Podíl náhrady škody stanovený podle odstavce 1 nesmí u jednotlivých vojáků s výjimkou nadřízeného a jeho zástupce přesáhnout částku, která se rovná jejich průměrnému služebnímu platu³⁰⁾ před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly celá škoda, je povinen uhradit zbytek nadřízený a jeho zástupce podle poměru svých hrubých služebních platů.

(3) Zavínil-li některý ze společně odpovědných vojáků schodek nebo jeho část, hradí schodek tento voják podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku hradí odpovědní vojáci všichni společně podíly určenými podle odstavců 1 a 2.

§ 109

Při určování výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození nebo ztráty.

§ 110

Způsobil-li škodu voják z nedbalosti, lze výši náhrady škody ve zvláště odůvodněných případech určit nižší částkou, než je skutečná škoda, popřípadě než je čtyřapůlnásobek jeho průměrného hrubého měsíčního platu, nebo od vymáhání náhrady škody zcela upustit. Při určování výše náhrady škody se přihlédne ke všem okolnostem případu, za kterých škoda vznikla, zejména jde-li o první zavinění vojáka, způsobil-li škodu v důsledku malé zkušenosti nebo za ztížených podmínek, anebo došlo-li v souvislosti se způsobením škody k vážnému poškození jeho zdraví.

§ 111

(1) O náhradě škody rozhoduje služební orgán, pokud nedojde k dohodě o její náhradě. Dohoda o náhradě škody musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná.

(2) Byla-li škoda způsobena trestným činem, rozhodne služební orgán o povinnosti vojáka uhradit škodu jen tehdy, jestliže o ní nerozhodl soud.

(3) Uhradil-li voják alespoň dvě třetiny dluhu vzniklého v důsledku jeho povinnosti k náhradě škody, lze neuhrazenou část dluhu prominout jen tehdy, dosahuje-li mimořádných kladných výsledků při výkonu služby nebo odůvodňují-li to jeho tíživé sociální poměry a o prominutí požádal. O prominutí dluhu rozhoduje služební orgán. Prominout nelze dluh, který vznikl v důsledku škody, kterou voják způsobil úmyslně, po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek³¹⁾, anebo došlo-li ke škodě na svěřených hodnotách, které je povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů.

HLAVA II

Odpovědnost státu za škodu způsobenou vojákovi

§ 112

Obecná odpovědnost

Za škodu způsobenou vojákovi při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby porušením právní povinnosti odpovídá stát.

§ 113

Odpovědnost za škodu na odložených věcech

(1) Stát odpovídá za škodu na věcech, které voják odložil při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním na určeném nebo obvyklém místě.

(2) Za věci, které voják obvykle do služby nenesí a které nadřízený nepřevzal do zvláštní úschovy, odpovídá stát jen do výše dvojnásobku minimální mzdy, kterou stanovuje zvláštní právní předpis.¹⁷⁾ Jestliže škoda na těchto věcech byla způsobena jiným vojákem nebo jestliže nadřízený tyto věci převzal do úschovy, hradí se škoda bez omezení.

(3) Nárok na náhradu škody zanikne, jestliže její vznik voják neohlásil nadřízenému bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dověděl.

§ 114

Odpovědnost za škodu na věci

Za škodu vzniklou na věci vojáka při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním anebo při odvracení nebezpečí, které hrozí životu nebo zdraví, nebo škody, které hrozí majetku, odpovídá stát.

§ 115

Odpovědnost za škodu při služebních úrazech a nemocech z povolání

(1) Za škodu na zdraví, kterou voják utrpěl při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, (dále jen „služební úraz“) odpovídá stát.

(2) Za škodu způsobenou vojákovi nemocí z povolání odpovídá stát. To platí i tehdy, jestliže občan byl před zjištěním nemoci z povolání vojákem a ve služebním zařazení vykonával službu, při níž může vzniknout nemoc z povolání, kterou byl postižen. Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc, která vznikla před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání,³²⁾ a to od jejího zařazení do seznamu a za dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu.

§ 116

Náhrady škody na zdraví

Vojákovi, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout

- a) náhradu za ztrátu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby,
- b) náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby,
- c) náhradu za bolest,
- d) náhradu za ztížení společenského uplatnění,
- e) náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
- f) jednorázové mimořádné odškodnění,
- g) náhradu za věcnou škodu.

§ 117

Náhrada za ztrátu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby

(1) Náhrada za ztrátu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby vojáka činí rozdíl mezi průměrným platem³⁰⁾ vojáka před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání a služebním platem po dobu dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz nebo plnou výší nemocenského.

(2) Náhrada podle odstavce 1 náleží i při další neschopnosti výkonu služby z důvodu téhož služebního úrazu nebo nemoci z povolání; přitom se vychází z průměrného služebního platu³⁰⁾ vojáka před vznikem této další škody. Jestliže vojákovi před vznikem této další škody náležela náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, poskytne se mu náhrada podle odstavce 1 do výše částky, do které by mu náležela náhrada podle § 118, kdyby nebyl neschopen výkonu služby; přitom se za služební plat po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání považuje služební plat podle § 68k nebo nemocenské.

§ 118

Náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby

(1) Náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při uznání invalidity³³⁾ se poskytne vojákovi v takové výši, aby spolu s jeho příjmem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, s připočtením případného invalidního důchodu, který se poskytuje z téhož důvodu, se rovnala jeho průměrnému

služebnímu platu³⁰) před vznikem škody, nejvýše však ve výši dvacetinásobku minimální mzdy.¹⁷⁾ Jestliže voják neměl před vznikem škody služební plat, považuje se za služební plat průměrný služební plat,³⁰) kterého dosahují vojáci ve srovnatelném služebním zařazení.

(2) Náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby náleží vojákově i při neschopnosti z jiného důvodu, než je původní služební úraz nebo nemoc z povolání. Přitom se za služební plat po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání považuje služební plat, z něhož se stanoví nemocenské.

(3) Pro poskytnutí náhrady za ztrátu na služebním platu podle odstavce 1 občanovi, který je po zániku služebního poměru veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, se použijí příslušná ustanovení zákoníku práce obdobně.

(4) Vojákově, který bez vážných důvodů nenastoupil výkon služby, nebo občanovi, který po zániku služebního poměru nenastoupil práci, která mu byla zajištěna, přísluší náhrada za ztrátu na služebním platu podle předchozích odstavců pouze ve výši rozdílu mezi průměrným služebním platem³⁰) před vznikem škody způsobené vojákově úrazem nebo nemocí z povolání a průměrným služebním platem,³⁰) kterého mohl ve službě nebo v práci dosáhnout.

(5) Náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby náleží vojákově nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém dovrší 65 let věku. To neplatí, vznikl-li služební úraz nebo nemoc z povolání při výkonu služby uvedené v § 120 odst. 3. V tom případě se náhrada za ztrátu na služebním platu poskytuje bez přihlídnutí k věkovému omezení.

§ 119

Náhrada za bolest, náhrada za ztížení společenského uplatnění a náhrada za účelně vynaložené náklady spojené s léčením

(1) Náhrada za bolest a náhrada za ztížení společenského uplatnění se poskytují jednorázově.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění.

(3) Na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením má nárok ten, kdo tyto náklady vynaložil. Tato náhrada se poskytuje ve výši po odpočtu nákladů na dopravu a náhrad cestovních výdajů poskytovaných podle zvláštního právního předpisu.^{34a)}

§ 120

Jednorázové mimořádné odškodnění

(1) Jednorázové mimořádné odškodnění ve výši šestinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém ke služebnímu úrazu došlo,

náleží vojákovi, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání při

- a) zajišťování vojenské kázně, byl-li mu úraz způsoben úmyslným trestným činem,
- b) leteckém výcviku, zejména na тренаžéru, centrifuze, v termokomoře, v podtlakové komoře a při nácviku seskoků z letounů, vrtulníků a balónů,
- c) výcviku za mimořádně ztížených podmínek, zejména ve vysokohorském terénu, poušti, moři a bažinách,
- d) jízdách zkouškách kolejových, silničních a speciálních vozidel při vyšších rychlostech nebo v terénu za podmínek, které překračují ustanovení předpisů platných pro jejich řízení nebo provoz,
- e) telekomunikačních a jiných pracích na stožárech, při pracích vykonávaných v nucených polohách bez pracovních plošin, z provazových žebříků a visutých sedaček, v závěsu na ochranném pásu a v omezeném pracovním prostoru na pracovní lávce, ve výškách nad 10 m,
- f) činnosti s rizikem vzniku akutních otrav v důsledku nedýchatelnosti prostředí a s rizikem vzniku popálenin v důsledku vysoké teploty prostředí, kdy je nutno pro vysokou koncentraci škodlivých nebo jedovatých látek použít zvláštní dýchací nebo izolační přístroj anebo zvláštní ochranný oděv,
- g) činnosti pod vodou za zvýšeného tlaku vzduchu, při níž je nutno používat potápěčský přístroj s přívodem přetlakového vzduchu hadicí, dýchací přístroj se vzduchem stlačeným v láhvi, kyslíkový přístroj s regenerací vzdušin nebo jiná zařízení pro práci pod vodou, a dále při hlubokém brodění, jízdě pod vodou a při plavbě techniky,
- h) činnosti s rizikem ozáření a s rizikem nákazy,
- i) cvičení ve vojenské hasičské jednotce, nebo
- j) jiných obdobně nebezpečných činnostech.

(2) Vojákovi, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu vzniklého při letech podle plánu letové přípravy, při zkušebních letech a zalétávání letecké techniky, při seskocích z letounů, vrtulníků a balónů, při likvidaci výbušnin a munice, při záchranných pracích při pohromách, které ohrožují lidské životy nebo majetek, při plnění zvláštních úkolů při činnostech podle zvláštního právního předpisu³⁵⁾ anebo za jiných obdobně nebezpečných podmínek, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši dvacetičtyřnásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém ke služebnímu úrazu došlo. Došlo-li ke služebnímu úrazu při pyrotechnické asanaci ve zrušených vojenských újezdech nebo dalších určených prostorech, náleží vojákovi jednorázové mimořádné odškodnění ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém ke služebnímu úrazu došlo.

(3) Vojákovi, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání za zvlášť nebezpečných podmínek při výkonu služby v zahraničí, náleží jednorázové mimořádné

odškodnění ve výši jednostodvacetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém ke služebnímu úrazu došlo. Za zvlášť nebezpečné podmínky se zejména považuje válečný stav ve státě, kde voják vykonává službu, služba v zahraničních operacích nebo plnění zvláštních úkolů při činnostech podle zvláštního právního předpisu.³⁵⁾

(4) Vojákovi, který se stal invalidním ve třetím stupni následkem služebního úrazu při činnostech uvedených v odstavci 1, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši dvacetičtyřnásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém ke služebnímu úrazu došlo. Voják, který se stal invalidním ve třetím stupni následkem služebního úrazu při činnostech uvedených v odstavcích 2 a 3, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši dvojnásobku částek uvedených v odstavcích 2 a 3.

(5) Jednorázové mimořádné odškodnění náleží jen jednou, ve výši, která je pro vojáka výhodnější.

§ 121

Náhrady při úmrtí vojáka následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání

Jestliže voják následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je stát povinen poskytnout pozůstalým

- a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a pohřbem,
- b) náhradu nákladů na výživu pozůstalých,
- c) jednorázové odškodnění pozůstalých,
- d) jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých.

§ 122

Náhrada nákladů spojených s léčením a s pohřbem

(1) Účelně vynaložené náklady spojené s léčením a s pohřbem se hradí tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné, které se poskytuje podle zvláštního právního předpisu;³⁶⁾ § 119 odst. 2 věta poslední se použije obdobně.

(2) Náklady na pohřeb jsou zejména náklady, které účtuje pohřební ústav, hřbitovní poplatky, cestovní výlohy, náklady na zřízení pomníku nebo desky a úpravu hrobu a jedna třetina přiměřených nákladů na smuteční ošacení pro pozůstalého manžela a pro každé pozůstalé dítě, které má nárok na sirotčí důchod z důchodového pojištění po zemřelém.

(3) Náhrada nákladů na zřízení pomníku nebo desky nesmí přesáhnout čtyřnásobek minimální mzdy.¹⁷⁾

§ 123

Náhrada nákladů na výživu pozůstalých

(1) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých náleží pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat.

(2) Při výpočtu této náhrady se vychází z průměrného služebního platu³⁰⁾ zemřelého vojáka; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému vojákovu náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, a může se poskytovat nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém by zemřelý voják dovršil 65 let věku. Ustanovení § 118 odst. 5 věty druhé a třetí platí obdobně.

(3) Náhrada nákladů náleží, není-li uhrazena dávkami důchodového pojištění, které se poskytují z téhož důvodu.

§ 124

Jednorázové odškodnění pozůstalých

Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi a dítěti, které má nárok na sirotčí důchod z důchodového pojištění po zemřelém, a to každému ve výši třicetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém k úmrtí vojáka došlo. Jednorázové odškodnění pozůstalých ve výši třicetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém k úmrtí vojáka došlo, dále náleží rodičům zemřelého vojáka, jestliže s ním žili ve společné domácnosti; odškodnění ve stejné výši přísluší i v případě, že se zemřelým vojákem žil ve společné domácnosti pouze jeden rodič.

§ 125

Jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých

Pozůstalým po vojákovu, který zemřel následkem úrazu při činnostech uvedených v § 120 odst. 1 až 3, náleží jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých. Pozůstalému manželovi a každému pozůstalému dítěti, které má nárok na sirotčí důchod z důchodového pojištění po zemřelém, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši částek uvedených v § 120 odst. 4. Osobám, které byly odkázány na vojáka výživou, náleží jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých rovným dílem ve výši třicetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém k úmrtí vojáka došlo. Není-li pozůstalého manžela ani pozůstalých dětí nebo osob, které byly odkázány na vojáka výživou, náleží jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých ve výši uvedené ve větě třetí rodičům vojáka.

HLAVA III

Společná ustanovení o odpovědnosti státu za škodu

§ 126

Zproštění odpovědnosti za škodu

(1) Stát se zproští odpovědnosti zcela,

- a) byla-li škoda způsobena tím, že poškozený voják zaviněným jednáním porušil právní nebo jiné předpisy anebo rozkazy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen,
- b) přivodil-li si poškozený voják škodu po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek³¹⁾ a služební orgán nemohl škodě zabránit,

a jestliže tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

(2) Stát se zproští odpovědnosti zčásti, jestliže skutečnosti uvedené v odstavci 1 byly jednou z příčin škody.

(3) Stát se nemůže zprostit odpovědnosti, utrpěl-li voják služební úraz při odvracení nebezpečí, které přímo hrozilo životu nebo zdraví, nebo škody, která hrozila státu, pokud voják tento stav sám úmyslně nevyvolal.

(4) Jednorázové mimořádné odškodnění a jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých náležejí i tehdy, jsou-li splněny podmínky pro zproštění odpovědnosti za škodu při služebním úrazu, s výjimkou, kdy si škodu poškozený voják přivodil po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek.³¹⁾

§ 127

Náhrada škody

(1) Náhrada škody se poskytuje ve výši skutečné škody, a to v penězích, jestliže není odčiněna uvedením do předchozího stavu. Při určování výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození nebo ztráty.

(2) Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, může se poškozený i stát domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.

(3) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji platové úrovně vojáků, upravit podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na služebním platu příslušející vojákovu po skončení neschopnosti výkonu služby; to se vztahuje i na náhradu nákladů na výživu pozůstalých.

§ 128

Přímá souvislost s výkonem služby

(1) V přímé souvislosti s výkonem služby jsou úkony potřebné k výkonu služby a úkony během výkonu služby obvyklé nebo nutné před počátkem služby nebo po jejím skončení. Takovými úkony však nejsou cesta k výkonu služby a zpět, stravování, ošetření, popřípadě vyšetření ve zdravotnickém zařízení ani cesta k nim a zpět, nekoná-li se ve vojenském objektu. Vyšetření ve zdravotnickém zařízení, které se koná na rozkaz nadřízeného, nebo vyšetření které se koná v souvislosti se službou v noci, ošetření při první pomoci a cesta k nim a zpět jsou úkony v přímé souvislosti s výkonem služby.

(2) Cestou k výkonu služby a zpět se rozumí cesta z místa bydliště vojáka do místa vstupu do vojenského objektu nebo na jiné místo, které nadřízený určil k výkonu služby, a zpět.

(3) Cesta z místa bydliště vojáka do místa výkonu služby nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem služební cesty, není-li současně obcí jeho místa pravidelného výkonu služby, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem služby nebo po jejím skončení.

§ 129

Peněžitý příspěvek

(1) Vojákovi, který utrpěl škodu na zdraví v souvislosti s plněním úkolů, za níž stát neodpovídá podle tohoto zákona, může ministr nebo jím zmocněný služební orgán přiznat v případech hodných zvláštního zřetele peněžitý příspěvek do výše dvacetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku.

(2) Peněžitý příspěvek lze za podmínek a ve výši stanovených v odstavci 1 přiznat i pozůstalým po vojákovi, kteří jsou uvedeni v § 125.

§ 130

Nároky státu po poskytnutí náhrady škody

(1) Jestliže stát nahradil vojákovi škodu, má nárok na náhradu vůči tomu, kdo za škodu odpovídá, a to v rozsahu, který odpovídá míře jeho odpovědnosti.

(2) Jde-li o náhradu škody při nemoci z povolání, má stát, pokud škodu uhradil, nárok na náhradu vůči všem zaměstnavatelům, u nichž poškozený voják pracoval za podmínek, z nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen, a to v rozsahu odpovídajícím době, po kterou pracoval u těchto zaměstnavatelů za uvedených podmínek.

§ 130a

Odkazuje-li tento zákon na použití průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém došlo ke služebnímu úrazu nebo úmrtí vojáka, postupuje se podle sdělení vyhlášeného Ministerstvem práce a sociálních věcí ve Sbírce zákonů.

Výsluhové náležitosti

§ 131

Povinnosti státu při zabezpečení vojáka po skončení služebního poměru

Stát poskytuje s přihlédnutím k náročnosti služby vojáka, v závislosti na době trvání služebního poměru a důvodect jeho zániku, výsluhové náležitosti, kterými jsou výsluhový příspěvek, odbytné, odchodné a úmrtné.

Výsluhový příspěvek

§ 132

(1) Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. a), h), i) a j) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), g) až l), n) a o), má nárok na výsluhový příspěvek, jestliže jeho služební poměr trval alespoň po dobu 15 let.

(2) Základní výše výsluhového příspěvku činí za 15 let služby 5 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu. Tato výše se zvyšuje za šestnáctý a každý další ukončený rok služby o 6,2 %, za dvacátý první a každý další ukončený rok služby o 2,5 % a za dvacátý sedmý a každý další ukončený rok služby o 1 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu.

§ 133

(1) Výše výsluhového příspěvku může činit nejvíce 55 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu. Byl-li voják zařazen jako výkonný letec nebo konal službu zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti alespoň po dobu 5 let anebo konal službu v zahraničí za zvlášť nebezpečných podmínek podle § 120 odst. 3, může výše výsluhového příspěvku činit nejvíce 60 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou, kdo je považován za výkonného letce a která služba je službou zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti.

§ 134

Při souběhu nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na invalidní důchod anebo starobní důchod³⁷⁾ z důchodového pojištění se výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, je-li vyšší než některý z uvedených důchodů, a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl se zjišťuje ke dni přiznání důchodu nebo ke dni zvýšení důchodů z důchodového pojištění,^{37a)} a to nejdéle do dne, kdy uplynuly 2 roky od vzniku nároku na starobní důchod z důchodového pojištění;³⁸⁾ od tohoto dne náleží výsluhový příspěvek ve výši rozdílu mezi náležejícím starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem k tomuto dni a nadále se samostatně zvyšuje podle §

137 bez přihlédnutí k výši důchodu. Při stanovení výše výsluhového příspěvku v souběhu s důchodem z důchodového pojištění do 2 let po vzniku nároku na starobní důchod se vždy přihlíží k plné výši výsluhového příspěvku.

§ 135

(1) Při opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání zaniká nárok na výsluhový příspěvek dnem, který předchází dni opětovného povolání do služebního poměru.

(2) Při přijetí do služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾ se výplata výsluhového příspěvku zastavuje.

§ 136

(1) Při souběhu nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na příspěvek za službu podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾ náleží vyšší příspěvek.

(2) Zanikl-li nárok na příspěvek z jiného služebního poměru, vyplácí se výsluhový příspěvek ode dne následujícího po dni zániku nároku na příspěvek z jiného služebního poměru, a to za podmínek a ve výši náležející ode dne následujícího po dni skončení služebního poměru podle tohoto zákona po přičtení všech zvýšení, která by k němu náležela od tohoto dne, pokud nárok na výplatu výsluhového příspěvku za podmínek stanovených tímto zákonem trvá.

(3) Byl-li příjemci vyplácen výsluhový příspěvek a nebyly-li přitom splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro vznik nároku na něj nebo na jeho výplatu, má plátce výsluhového příspěvku nárok na vrácení těch vyplacených částek, které příjemci nenáležely.

§ 137

Výsluhový příspěvek se zvyšuje stejným způsobem a ve stejných termínech jako procentní výměra důchodů z důchodového pojištění podle zvláštních předpisů o zvyšování důchodů,⁴⁰⁾ přičemž zvýšení výsluhového příspěvku činí polovinu procentního zvýšení důchodů z důchodového pojištění.

§ 137a

Informuje-li Vězeňská služba České republiky příslušný orgán ministerstva o tom, že příjemce výsluhového příspěvku je ve výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, poukazuje se výsluhový příspěvek na účet věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, kde příjemce trest odnětí svobody nebo zabezpečovací detenci vykonává.

Odbytné

§ 138

Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. a), h) a i) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), g) až l), n) a o), anebo voják, který si při splnění stanovených podmínek pro nárok na výsluhový příspěvek nezvolil nárok na jeho výplatu, má nárok na odbytné.

§ 139

(1) Přiznáním odbytného zaniká nárok na výsluhový příspěvek.

(2) Základní výše odbytného činí 2 průměrné měsíční hrubé služební platy. Za třetí a každý další ukončený rok trvání služební poměru vojáka se odbytné zvyšuje o jeden průměrný měsíční hrubý služební plat. Za jedenáctý a každý další ukončený rok trvání služební poměru se odbytné zvyšuje o jednu polovinu průměrného měsíčního hrubého služební platy, nejvýše však do jeho osmnáctinásobku.

(3) Bylo-li vojákovi při předcházejícím zániku služební poměru vyplaceno odbytné nebo při skončení jiného služební poměru vyplaceno odchodné, vyplatí se při každém dalším zániku služební poměru odbytné snížené o částku odbytného nebo odchodného, které bylo vyplaceno při předcházejícím skončení služební poměru. Nedojde-li podle věty první k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odbytného nebo odchodného s nově náležejícím odbytným, odbytné nenáleží.

§ 140

Odchodné

(1) Voják, kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek a který místo vyplácení výsluhového příspěvku nezvolil nárok na výplatu odbytného, má při zániku služební poměru nárok na odchodné ve výši čtyřnásobku průměrného měsíčního hrubého služební platy, trval-li jeho služební poměr alespoň po dobu 15 let. Za šestnáctý a každý další ukončený rok trvání služební poměru se odchodné zvyšuje o 40 % průměrného měsíčního hrubého služební platy. Nejvyšší výměra odchodného činí šestinásobek průměrného měsíčního hrubého služební platy.

(2) Bylo-li vojákovi při předcházejícím zániku služební poměru vojáka nebo při skončení jiného služební poměru vyplaceno odchodné nebo odbytné, vyplatí se při novém zániku služební poměru odchodné snížené o částku odchodného nebo odbytného, které bylo vyplaceno při předcházejícím skončení služební poměru. Nedojde-li takto k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odchodného nebo odbytného na úkor nově náležejícího odchodného, odchodné nenáleží.

§ 141

Úmrtné

(1) Zanikne-li služební poměr vojáka úmrtím nebo prohlášením vojáka za mrtvého, má pozůstalý manžel a každé pozůstalé dítě, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, nárok na úmrtné ve výši jedné poloviny odbytného. Nárok na úmrtné pozůstalému dítěti vznikne i později, splní-li dítě podmínky nároku na sirotčí důchod po zemřelém vojákově, nejdéle však do dvacátého šestého roku věku dítěte.

(2) Není-li pozůstalého manžela, poskytuje se úmrtné, které by jinak náleželo manželovi, pozůstalým dětem uvedeným v odstavci 1, a to každému dítěti rovným dílem. Nárok na úmrtné vznikne i dítěti podle odstavce 1 věty druhé, a to ve výši, která by mu náležela v době úmrtí vojáka.

(3) Není-li pozůstalého manžela ani pozůstalých dětí, náleží úmrtné v úhrnné výši jedné poloviny odbytného rodičům vojáka.

(4) Jestliže služební poměr vojáka trval po dobu kratší než 2 roky, náleží úmrtné ve výši průměrného měsíčního hrubého služebního platu.

§ 142

Organizace a řízení

(1) Výsluhový příspěvek, odchodné, odbytné a úmrtné přiznává a vyplácí příslušný orgán ministerstva.

(2) O výsluhovém příspěvku, odchodném a odbytném se rozhoduje na žádost vojáka.

(3) Manželce a dětem s nárokem na sirotčí důchod se úmrtné přiznává a vyplácí bez žádosti. Rodičům vojáka se úmrtné přiznává a vyplácí na jejich žádost.

(4) Není-li v této části zákona stanoveno jinak, řídí se organizace a řízení o výsluhových náležitostech a jejich výplata ustanoveními zvláštních právních předpisů o organizaci a řízení ve věcech důchodového pojištění a výplatě dávek důchodového pojištění⁴¹⁾.

§ 143

Společná ustanovení o výsluhových náležitostech

(1) Není-li dále stanoveno jinak, je dobou trvání služebního poměru rozhodnou pro nárok na výsluhový příspěvek, odbytné a odchodné a jejich výši doba trvání činné služby vojáka, vyjma doby trvání základní a náhradní vojenské služby, a doba trvání služebního poměru v bezpečnostních sborech podle zvláštního právního předpisu.⁴²⁾ Pro výši výsluhového příspěvku a odbytného se doba výkonu služby

a) ve služebním zařazení stanoveném ministrem obrany ve Vojenském zpravodajství, ve kterém voják plní zvláštní úkoly při činnostech podle jiného právního předpisu³⁵⁾ v zahraničí, ve služebním zařazení stanoveném nařízením

vlády, a v zahraničních operacích, ve kterých je voják vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru operace, hodnotí dvojnásobně; v ostatních zahraničních operacích se hodnotí jedenapůlnásobně,

b) ve služebním zařazení pilot, druhý pilot, pilot operátor, ve služebním zařazení stanoveném ministrem obrany ve Vojenském zpravodajství, ve kterém voják plní zvláštní úkoly při činnostech podle jiného právního předpisu³⁵), a ve služebním zařazení stanoveném ministrem obrany ve vojenském útvaru, ve kterém voják plní úkoly speciálních sil, hodnotí jedenapůlnásobně.

Za dobu výkonu služby se pro účely zvýšeného zápočtu doby služby považuje i doba čerpání řádné a zvláštní dovolené, preventivní rehabilitace podle § 97 a mimořádné rehabilitace podle § 97a, doba čerpání náhradního volna za službu konanou nad základní týdenní dobu služby a doba čerpání volna z důvodu nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení. Zvýšený zápočet doby služby se stanoví za celé kalendářní měsíce. Doba jednotlivých dnů v necelých měsících se sčítá a každých 30 dnů se hodnotí jako měsíc.

(2) Do doby trvání služebního poměru vojáka rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 4, doba rodičovské dovolené, s výjimkou rodičovské dovolené, po kterou se vojákovi poskytuje peněžitá pomoc v mateřství⁴), a doba neomluvené nepřítomnosti ve službě.

(3) Za průměrný měsíční hrubý služební plat se pro účely stanovení výše výsluhových náležitostí považuje průměrný hrubý služební plat poskytovaný za předchozích 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru. Jestliže služební poměr skončil posledním dnem kalendářního roku, spadá již tento rok do období 5 kalendářních roků podle věty první. Trval-li služební poměr po dobu kratší než 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru podle věty první, zjišťuje se průměrný měsíční hrubý služební plat z celé doby trvání služebního poměru. Za dobu dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, dobu, po kterou voják nemůže konat službu pro karanténu nařízenou podle zvláštních právních předpisů^{19b}) nebo po kterou je vojákovi nařízena izolace, a další dobu, po kterou byly vojákovi poskytovány dávky nemocenského pojištění, se průměrný měsíční hrubý služební plat zjišťuje ze služebního platu přiznaného rozhodnutím platným v den předcházející dni vzniku neschopnosti ke službě, dni nařízení karantény či izolace, nebo dni počátku poskytování dávek nemocenského pojištění. Doba vyslání k výkonu služby v zahraničí, po kterou je vojákovi poskytován plat z prostředků mezinárodní nebo nadnárodní organizace nebo orgánu, a doba určení do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. e) a g), se z doby, za kterou se zjišťuje průměrný měsíční hrubý služební plat, vylučuje. Nelze-li v důsledku vyloučené doby průměrný měsíční hrubý služební plat zjistit, stanoví se průměrný měsíční hrubý služební plat z kalendářního roku předcházejícího vyloučené době.

(4) Do průměrného měsíčního hrubého služebního platu se nezapočítávají odměny poskytnuté vojákovi podle § 68g. Při výpočtu výsluhových náležitostí se dále nepřihlíží

a) ke snížení služebního platu při dočasném zproštění výkonu služby a v důsledku uložení kázeňského trestu snížení služebního platu,

b) k příplatku za službu v zahraničí,

c) ke služebnímu platu za nevyčerpanou řádnou dovolenou,

d) ke služebnímu platu poskytnutému místo volna za nepřetržité vojenské nasazení, nebo

e) k doplatkům a přeplatkům služebních platů vyúčtovaných za období předcházející rozhodnému období.

(5) Při zániku služebního poměru vojáka, kterému bylo při předcházejícím zániku služebního poměru vyplaceno odbytné, náleží odbytné za podmínek a ve výši stanovených tímto zákonem. Celková výše odbytného v takovém případě nesmí přesáhnout osmnáctinásobek průměrného měsíčního hrubého služebního platu. Odbytné však nenáleží, byl-li vojákovi při předcházejícím zániku služebního poměru přiznán výsluhový příspěvek, i když jeho výplata podle § 136 nenáležela. Pro stanovení výše odbytného rozhodné pro výpočet úmrtného se přihlíží k době trvání všech služebních poměrů.

(6) Doba od propuštění vojáka ze služebního poměru podle § 19 odst. 1 písm. e) do stanovené doby trvání služebního poměru se pro nárok na výsluhové náležitosti započítává jednou polovinou; ke zvýšenému zápočtu doby služby podle odstavce 1 se nepřihlíží. Výsluhové náležitosti vojáka, který byl jmenován do nižší hodnosti podle § 7 odst. 5, nesmí být nižší než výsluhové náležitosti, na které by měl nárok ke dni jmenování do nižší hodnosti.

(7) Při zániku služebního poměru propuštěním ze služebního poměru podle § 19 odst. 1 písm. g), i) až l) a o) náleží výsluhové náležitosti v poloviční výši; to platí i v případě odbytného a odchodného, skončí-li služební poměr vojáka propuštěním podle § 19 odst. 1 písm. h).

(8) Na výsluhové náležitosti nemá nárok voják, proti kterému je ke dni zániku služebního poměru vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin, pokud je za něj následně pravomocně odsouzen nebo bylo jeho trestní stíhání pravomocně podmíněně zastaveno^{42c)} nebo bylo pravomocně schváleno narovnání^{42d)} anebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání^{42e)}. Pokud trestní řízení skončilo jiným než pravomocným rozhodnutím podle věty první, je dnem doručení oznámení bývalého vojáka o pravomocném skončení trestního řízení příslušnému orgánu ministerstva zahájeno řízení o žádosti o výsluhové náležitosti. Splňuje-li bývalý voják nárok na výsluhové náležitosti, vyplatí se mu zpětně ode dne zániku služebního poměru. Zemřel-li voják před ukončením trestního řízení, přiznají a vyplatí se částky splatné od zániku služebního poměru do dne smrti vojáka postupně manželce (manželovi), dětem a rodičům, jestliže žili s vojákem v době smrti ve společné domácnosti. Podmínka žití ve společné domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém. Obdobně se postupuje i v případě nároku příjemce na výplatu výsluhového příspěvku, pokud bylo jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin, kterého se měl dopustit při výkonu služby, zahájeno až po zániku služebního poměru.

(9) Příjemce výsluhového příspěvku je povinen oznámit plátcí této dávky do 8 dnů vznik invalidity nebo přijetí do služebního poměru podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾. Ve stejné lhůtě je příjemce výsluhového příspěvku povinen oznámit plátcí zahájení jeho trestního stíhání pro úmyslný trestný čin, kterého se měl dopustit při výkonu služby, a výsledek tohoto trestního stíhání. Nepožádá-li příjemce výsluhového příspěvku v případě, že se stal invalidním, o přiznání invalidního důchodu, anebo nejpozději do 2 let po dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod z důchodového pojištění^{42f)} o přiznání starobního důchodu, výplata výsluhového

příspěvku se zastaví. Požádá-li však příjemce výsluhového příspěvku o přiznání starobního důchodu později, stanoví se rozdíl způsobem uvedeným podle § 134 odst. 1 věty druhé a případný rozdíl výsluhového příspěvku se doplatí.

(10) Výsluhové náležitosti náleží za podmínek platných ke dni zániku služebního poměru vojáka.

(11) Na srážky z výsluhových náležitostí se použije ustanovení zvláštního právního předpisu.⁴³⁾

(12) Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při výplatě výsluhových náležitostí.

ČÁST DEVÁTÁ

Rozhodování ve věcech služebního poměru

HLAVA I

Obecná ustanovení

§ 144

(1) Na řízení ve věcech služebního poměru se nevztahuje § 10 až 12, § 14, § 33 odst. 2 písm. c), § 79 odst. 5, hlava XI části druhé a § 175 správního řádu.

(2) Ustanovení o řízení ve věcech služebního poměru se nevztahuje na

- a) výběr uchazeče o povolání do služebního poměru,
- b) služební hodnocení,
- c) vyslání na služební cestu,
- d) vyslání na studijní pobyt, který trvá méně než 3 měsíce,
- e) zrušení služebního poměru ve zkušební době,
- f) nařízení služební pohotovosti,
- g) rozvržení základní týdenní doby služby včetně jejích individuálních změn,
- h) nařízení služby nad základní týdenní dobu služby,
- i) určení nástupu na dovolenou a odvolání z ní,
- j) poskytnutí služebního volna,
- k) přiznání služebního příspěvku,

- l) udělení kázeňské odměny,
- m) poskytnutí odměny podle § 68g,
- n) vrácení služebního platu podle § 68p odst. 1,
- o) poskytnutí náhradního volna nebo volna,
- p) poskytnutí preventivní nebo mimořádné rehabilitace,
- q) poskytnutí cestovních, přepravních, proviantních nebo výstrojních náležitostí,
- r) vyřizování žádostí nebo stížností podle § 153,
- s) výběrové řízení,
- t) poskytnutí rekvalifikace.

§ 145

(1) V řízení ve věcech služebního poměru se rozhoduje o

- a) změně doby trvání služebního poměru,
- b) přerušení služebního poměru,
- c) náhradě škody podle tohoto zákona,
- d) propuštění ze služebního poměru,
- e) odnětí hodnosti,
- f) přiznání kvalifikačního příspěvku,
- g) vrácení náborového nebo kvalifikačního příspěvku při nesplnění povinnosti setrvat po stanovenou dobu ve služebním poměru,
- h) nároku na služební příspěvek, nesouhlasí-li voják s výší nebo s neposkytnutím příspěvku, nebo se zastavením jeho výplaty,
- i) době služby pro zabezpečení výsluhovými náležitostmi a pro sociální zabezpečení, nesouhlasí-li voják s vykázanou dobou,
- j) neposkytnutí, odnětí nebo snížení služebního platu podle § 68k odst. 5,
- k) žádosti vojáka o jeho setrvání ve služebním poměru podle § 19 odst. 2,
- l) výši částky úhrady spojené se zvýšením nebo prohloubením kvalifikace při nesplnění povinnosti setrvat po

stanovenou dobu ve služebním poměru,

m) vydání bezdůvodného obohacení,

n) náhradě nákladů za vojenskou výstroj,

o) uložení kázeňského trestu,

p) přiznání peněžní výpomoci,

q) přiznání peněžitého příspěvku,

r) vyslání vojáka ke zvýšení nebo prohloubení kvalifikace.

(2) Řízení podle odstavce 1 může být zahájeno na žádost nebo z moci úřední. V řízení zahájeném z moci úřední může být vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení; to neplatí pro rozhodnutí podle odstavce 1 písm. c), d), g) a l) až o).

(3) Řízení o změně doby trvání služebního poměru podle odstavce 1 písm. a) se zahajuje výlučně z moci úřední. To neplatí, pokud voják požádá o změnu doby trvání služebního poměru jejím zkrácením.

(4) Pokud voják vyjádřil se změnou doby trvání služebního poměru předem písemně souhlas podle § 5 odst. 4, vydání rozhodnutí je prvním úkonem v řízení. Pokud takový souhlas vyjádřil voják po zahájení řízení, může služební orgán bez dalšího vydat rozhodnutí o změně doby trvání služebního poměru.

§ 145a

Personální rozkaz

(1) Personálním rozkazem se rozhoduje ve věcech služebního poměru o

a) služebním zařazení,

b) zařazení do hodnostního sboru a jmenování do hodnosti,

c) propůjčení vyšší hodnosti,

d) dočasném zproštění výkonu služby,

e) určení do dispozice,

f) pověření výkonem služby nebo zastupování v jiném služebním zařazení,

g) odvelení nebo vyslání na studijní pobyt, který trvá déle než 3 měsíce,

h) přeložení,

- i) stanovení kratší týdenní doby služby,
- j) poskytnutí mateřské nebo rodičovské dovolené,
- k) udělení dovolené bez nároku na peněžní náležitosti,
- l) udělení souhlasu výjimečně vykonávat výdělečnou činnost a jeho odvolání,
- m) stanovení služebního platu nebo určení služebního platu podle § 68i a 68j,
- n) prodloužení rozhodné doby,
- o) stanovení výše stabilizačního příspěvku.

(2) Personální rozkaz se vydává z moci úřední a je prvním úkonem v řízení.

(3) Personální rozkaz obsahuje, kromě obecných náležitostí rozhodnutí podle správního řádu, služební zařazení vojáka a jeho osobní číslo. Odůvodnění personálního rozkazu není třeba, je-li rozhodováno podle odstavce 1 písm. a), b), c), e), f), h), i), j) nebo k).

(4) Personální rozkaz se vojákově vyhlásí ústně. Ústní vyhlášení má účinky oznámení personálního rozkazu; ustanovení § 67 odst. 3 správního řádu se nepoužije.

(5) Nelze-li vojákově vyhlásit personální rozkaz ústně, oznámí se doručáním stejnopisu písemného vyhotovení personálního rozkazu do vlastních rukou.

(6) Lhůta pro podání odvolání činí 5 dnů.

(7) Lhůta pro předání spisu odvolacímu orgánu činí 15 dnů.

(8) Odvolací orgán může personální rozkaz pouze potvrdit, zrušit nebo změnit. Odvolací orgán rozhoduje formou personálního rozkazu.

(9) Rozhodnutí v přezkumném řízení v prvním stupni nelze vydat po uplynutí 5 měsíců ode dne nabytí právní moci personálního rozkazu.

§ 146

Podání a postoupení podání

(1) Účastník může učinit podání služebnímu orgánu.

(2) Není-li služební orgán příslušný k rozhodnutí ve věci, je povinen postoupit podání příslušnému služebnímu orgánu bezodkladně a uvědomit o tom účastníka.

HLAVA II

Řízení o odnětí hodnosti

§ 147

Pokud je služebnímu orgánu znám takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro vydání rozhodnutí, může vydat rozhodnutí o odnětí hodnosti bez předchozího řízení.

§ 148

Rozhodnutí o odnětí hodnosti lze vydat do 6 měsíců ode dne, kdy se oprávněný služební orgán o jednání uvedeném v § 21 odst. 1 dozvěděl, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy k tomuto jednání došlo.

HLAVA III

Přezkoumání rozhodnutí

§ 149

Odvolací orgán

Odvolací orgán je povinen vydat rozhodnutí o odvolání bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 90 dnů ode dne podání odvolání.

§ 150

(1) Odvolání proti rozhodnutím vydaným podle § 145 odst. 1 písm. d) až f) a proti personálním rozkazům vydaným podle § 145a odst. 1 nemá odkladný účinek.

(2) Na návrh odvolatele, který podal oznámení podle zákona o ochraně oznamovatelů, může odvolací orgán přiznat odkladný účinek odvolání proti rozhodnutí, které by mohlo mít znaky odvetného opatření, nebo pozastavit jeho vykonatelnost, i v případech podle odstavce 1.

(3) Návrh na přiznání odkladného účinku nebo pozastavení vykonatelnosti podle odstavce 2 lze podat pouze ve lhůtě pro podání odvolání.

(4) O návrhu na přiznání odkladného účinku nebo pozastavení vykonatelnosti podle odstavce 2 rozhodne odvolací orgán bez zbytečného odkladu poté, co mu byl předán spis; proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

§ 150b

Zvláštní ustanovení o vydání nového rozhodnutí

(1) Služební orgán může na žádost vojáka nebo z moci úřední vydat nové rozhodnutí, kterým zruší původní rozhodnutí ve věci, jestliže

- a) pominuly důvody vydání původního rozhodnutí, nebo
- b) se podstatně změnilы podmínky, na základě kterých bylo původní rozhodnutí vydáno.

(2) Nové rozhodnutí nelze vydat z moci úřední, pokud bylo původní rozhodnutí vydáno na žádost.

§ 151

Přezkoumání rozhodnutí soudy

Návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu soudem je možno podat do 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

§ 152

Řízení po zániku služebního poměru

V řízení ve věcech služebního poměru se postupuje podle části deváté tohoto zákona i tehdy, když služební poměr vojáka zanikl.

§ 152a

Výkon rozhodnutí

(1) Nesplní-li účastník ve stanovené lhůtě povinnost k peněžitému plnění, která je mu uložena vykonatelným rozhodnutím vydaným podle této části nebo v řízení podle § 51 odst. 2, rozhodne služební orgán o srážkách z jeho služebního platu nebo výsluhových náležitostí.

(2) Nelze-li zajistit výkon rozhodnutí způsobem uvedeným v odstavci 1, ministerstvo podá návrh soudu na nařízení výkonu rozhodnutí.

HLAVA IV

Řešení žádostí a stížností

§ 153

Žádost nebo stížnost vojáka

(1) Voják může podat ve věcech výkonu služby a ve věcech služebních vztahů podle tohoto zákona žádost nebo

stížnost. Žádost nebo stížnost vojáka se podává písemně nadřízenému nebo služebnímu orgánu.

(2) Žádost nebo stížnost vojáka vyřizuje podle jejího obsahu nadřízený voják nebo služební orgán. Stížnost vojáka nesmí vyřizovat nadřízený nebo služební orgán, vůči kterému stížnost směřuje; vyřizuje ji nadřízený toho nadřízeného nebo nadřízený služební orgán toho služebnímu orgánu, vůči kterému směřuje.

(3) Žádost nebo stížnost vojáka musí být vyřízena nejpozději do 60 dnů ode dne jejího podání. O vyřízení stížnosti musí být voják v této lhůtě vyrozuměn. Stanovenou lhůtu lze překročit jen tehdy, nelze-li v jejím průběhu zajistit podklady potřebné pro vyřízení žádosti nebo stížnosti.

(4) Byla-li stížnost shledána důvodnou nebo částečně důvodnou, je nadřízený nebo služební orgán povinen bezodkladně učinit nezbytná opatření k nápravě. O výsledku šetření a opatřeních přijatých k nápravě se učiní záznam do spisu; voják bude vyrozuměn jen tehdy, jestliže o to požádal.

(5) Má-li voják za to, že stížnost, kterou podal u příslušného nadřízeného nebo služebnímu orgánu, nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený služební orgán, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti.

(6) Jestliže voják stížnost opakuje, je nutné přezkoumat, zda původní stížnost byla správně vyřízena, a o výsledku vojáka vyrozumět. Neobsahují-li další stížnosti vojáka v téže věci nové skutečnosti, služební orgán se jí dále nezabývá. O této skutečnosti musí být voják vyrozuměn.

ČÁST DESÁTÁ

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

HLAVA I

Společná ustanovení

§ 159

Promlčení, zánik práv a nároků

(1) Nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlédne jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.

(2) Nárok na náhradu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby, za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby a náhradu nákladů na výživu pozůstalých se nepromlčují; nároky na jednotlivá plnění, která z nich vyplývají, se však promlčují ve lhůtách stanovených v § 161.

(3) Jestliže účastník řízení uplatnil svůj nárok a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí lhůta po dobu řízení neběží. Totéž platí i o nároku, který byl pravomocně přiznán a pro který se vede řízení o výkon rozhodnutí.

- (4) Nárok uplatňuje účastník řízení podáním u služebního orgánu, služební orgán rozhodnutím.
- (5) K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě uplatněno u příslušného orgánu, dochází jen v případech uvedených v § 113 odst. 3 a § 152 odst. 2; k zániku práva se přihlídně, i když není v řízení namítán.
- (6) Nárok na náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění smrtí vojáka zaniká.
- (7) Ostatní peněžité nároky vojáka vzniklé do zániku služebního poměru nezanikají; do výše odpovídající trojnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku přecházejí platové nároky ze služebního poměru postupně přímo na manžela, děti a rodiče, jestliže s ním žili v době smrti ve společné domácnosti; předmětem dědictví se stávají, není-li těchto osob.
- (8) Peněžité nároky státu zanikají smrtí vojáka, s výjimkou nároků, o kterých bylo pravomocně rozhodnuto nebo které byly vojákem před jeho smrtí písemně uznány co do důvodů i výše, a nároků na náhradu škody způsobené úmyslně nebo ztrátou předmětů svěřených vojákovi na písemné potvrzení.

Promlčecí lhůty

§ 160

- (1) Promlčecí lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.
- (2) Bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách, počíná běžet promlčecí lhůta jednotlivých splátek ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet promlčecí lhůta ode dne splatnosti nesplněné splátky.

§ 161

- (1) Nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky.
- (2) Jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti.
- (3) Lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody činí 2 roky; počne běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá.
- (4) Nárok na náhradu škody se však promlčí, nebyl-li uplatněn ve lhůtě 3 let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně ve lhůtě 10 let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

§ 162

- (1) Nárok přiznaný pravomocným rozhodnutím se promlčuje za 10 let ode dne, kdy se mělo podle rozhodnutí plnit.
- (2) Nárok, který písemně uznal ten, kdo je povinen plnit co do důvodu i výše, se promlčuje za 10 let ode dne, kdy k

uznání došlo; byla-li však v uznání uvedena lhůta k plnění, běží promlčecí lhůta od uplynutí této lhůty.

(3) Promlčecí lhůta uvedená v odstavcích 1 a 2 platí i pro jednotlivé splátky, na něž bylo plnění v rozhodnutí nebo v uznání práva rozloženo; promlčecí lhůta u jednotlivých splátek počíná běžet ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet desetiletá promlčecí lhůta ode dne splatnosti nesplněné splátky.

(4) Úroky a opětovná plnění pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání, se promlčují za 3 roky ode dne jejich splatnosti.

§ 163

Bezdůvodné obohacení

(1) Získá-li voják bezdůvodné obohacení na úkor majetku státu nebo stát na úkor vojáka, musí je vydat.

(2) Bezdůvodným obohacením je prospěch získaný plněním bez právního důvodu nebo plněním na základě neplatného právního úkonu. Neplatnost právního úkonu nemůže být vojákovu na újmu, pokud neplatnost nezpůsobil výlučně sám; vznikne-li vojákovu následkem takového neplatného právního úkonu škoda, jsou ministerstvo nebo stát povinny ji nahradit.

(3) Vrácení neprávem vyplacených částek může však služební orgán na vojákovu požadovat, jen jestliže voják věděl nebo musel z okolností předpokládat, že jde o částky nesprávně určené nebo omylem vyplacené, a to ve lhůtě do 3 let ode dne jejich výplaty.

§ 163a

Zajetí a nezhvěstnost

(1) Zajetím se pro účely tohoto zákona rozumí situace, kdy voják upadl do moci nepřítele.

(2) Nezhvěstným je pro účely tohoto zákona voják, který nepodal o sobě nadřízenému zprávu a o kterém nadřízenému není známo, kde se zdržuje, pokud

- a) nenastoupí v určeném čase k výkonu služby,
- b) se vzdálí bez dovolení z výkonu služby, nebo
- c) se ztratí při plnění služebních úkolů v zahraniční operaci, pokud nejde o zajetí.

§ 163b

Doba počíná prvním dnem a končí uplynutím posledního dne stanovené nebo sjednané doby; to platí také v

případě, kdy je uplynutím doby podmíněn vznik nebo zánik práva.

§ 163c

Doručování vojákům

(1) Nedoručuje-li služební orgán vojákovi písemnost na místě, doručí mu ji prostřednictvím k tomuto účelu určeného elektronického nástroje, a není-li to možné, prostřednictvím datové schránky.

(2) Elektronický nástroj určený k doručování písemností musí umožňovat alespoň

a) vedení záznamu o úkonu nebo právním jednání učiněném jeho prostřednictvím nebo písemnosti doručované jeho prostřednictvím, který obsahuje

1. identifikaci úkonu, právního jednání nebo písemnosti,
2. identifikaci toho, kdo učinil úkon, právní jednání nebo odeslal písemnost,
3. identifikaci adresáta úkonu, právního jednání nebo písemnosti a
4. datum a čas učinění úkonu, právního jednání nebo odeslání písemnosti, vzniku možnosti adresáta úkonu, právního jednání nebo písemnosti se seznámit s jejich obsahem a potvrzení převzetí písemnosti adresátem, a

b) uložení obsahu úkonu, právního jednání nebo písemnosti na nosič dat, který je v dispozici jejich adresáta.

(3) Nemůže-li služební orgán doručit vojákovi písemnost postupem podle odstavce 1, doručí mu ji na adresu elektronické pošty, která mu byla zřízena ministerstvem a splňuje podmínky podle odstavce 2.

(4) Nemůže-li služební orgán doručit vojákovi písemnost postupem podle odstavce 1 nebo 3, doručí mu ji způsobem stanoveným správním řádem.

(5) Doručení písemnosti vojákovi podle odstavců 1 a 3 má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou.

(6) Využití elektronického nástroje podle odstavce 1 nebo adresy elektronické pošty podle odstavce 3 k doručování písemnosti vojákovi je možné tehdy, je-li do nich vojákovi umožněn dálkový přístup.

(7) Písemnost doručovaná prostřednictvím určeného elektronického nástroje nebo na adresu elektronické pošty se považuje za doručenou okamžikem, kdy voják její doručení potvrdí. Jestliže voják její doručení nepotvrdí ve lhůtě 10 dnů ode dne jejího odeslání, považuje se písemnost za doručenou uplynutím posledního dne této lhůty. Věty první a druhá se nepoužijí, pokud se písemnost vrátila jako nedoručitelná; v takovém případě se učiní další pokus o doručení písemnosti stejným způsobem.

(8) Voják může za podmínek stanovených správním řádem žádat o určení neplatnosti doručení písemností nebo okamžiku, kdy mu byla písemnost doručena.

§ 163d

Úkony vojáků učiněné vůči služebnímu orgánu

(1) Voják může činit úkon podle tohoto zákona vůči služebnímu orgánu prostřednictvím

- a) adresy elektronické pošty zřízené ministerstvem, nebo
- b) k tomuto účelu určeného elektronického nástroje podle § 163c.

(2) Úkon učiněný vojákem vůči služebnímu orgánu podle odstavce 1 nemusí obsahovat podpis.

HLAVA II

Přechodná ustanovení

§ 164

Přechod práv a povinností

(1) Služební poměr vojáka z povolání nebo v další službě, který vznikl podle dřívějších předpisů, ⁴⁶⁾ se považuje za služební poměr podle tohoto zákona, a to na dobu určitou v trvání 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona. Služební poměr vojáka, který ke dni uplynutí 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona nesplnil závazek ke službě podle dosavadních předpisů, se považuje za služební poměr na dobu určitou, a to do doby splnění tohoto závazku ke službě.

(2) Dobu trvání služebního poměru podle odstavce 1 lze měnit dohodou podle § 5 odst. 4.

(3) Vojákovi, který v den nabytí účinnosti tohoto zákona dosáhl hodnosti

- a) desátníka a četaře, přísluší hodnost rotného,
- b) rotného, přísluší hodnost rotmistra,
- c) rotmistra, přísluší hodnost nadrotmistra,
- d) nadrotmistra, přísluší hodnost štábního rotmistra,
- e) rotmistra nebo nadrotmistra, má-li úplné střední vzdělání nebo úplné střední odborné vzdělání, ⁴⁷⁾ přísluší hodnost podpraporčíka,
- f) generálplukovníka, přísluší hodnost generálporučíka.

Ostatním vojákům přísluší hodnosti získané podle dosavadních předpisů.

(4) Voják, jehož hodnost podle odstavce 3 neodpovídá hodnosti stanovené pro jeho služební zařazení, může být takto služebně zařazen nejdéle po dobu 5 let. Po uplynutí této doby bude voják služebně zařazen podle potřeb ozbrojených sil. Nebude-li služebně zařazen podle věty druhé, je to důvod k propuštění podle § 19 odst. 1 písm. e).

(5) Hodnost propůjčená vojákovi podle dřívějších předpisů se považuje za hodnost propůjčenou vojákovi podle tohoto zákona. Doba, na kterou byla vojákovi propůjčena hodnost, končí dnem následujícím po dni, kdy důvod propůjčení stanovený dřívějšími právními předpisy pominul, nejpozději do 5 let od účinnosti tohoto zákona.

(6) Úrazy a nemoci z povolání, které byly zjištěny před účinností tohoto zákona, se posuzují podle právních předpisů platných před nabytím účinnosti tohoto zákona.

(7) Nároky na náhradu škody vzniklé přede dnem účinnosti tohoto zákona se posuzují podle dosavadních předpisů.

§ 165

Přechodná ustanovení k výsluhovým náležitostem

(4) Výsluhový příspěvek přiznaný podle dosavadních předpisů se považuje za výsluhový příspěvek podle tohoto zákona, a to ve výši, v jaké náležel ke dni účinnosti tohoto zákona, a nadále se vyplácí a zvyšuje za podmínek, které stanoví tento zákon. Poživateli výsluhového příspěvku, který mu byl přiznán podle právních předpisů účinných před 1. prosincem 1999 do 60 let věku, bude na základě jeho žádosti vyplácen výsluhový příspěvek za podmínek stanovených ve větě první, a to nejdéle do 60 let věku. Nejpozději při dosažení 60 let věku mu náleží výsluhový příspěvek za podmínek stanovených v § 134.

(5) Pokud poživatel výsluhového příspěvku již splnil podmínky nároku na plný nebo částečný invalidní anebo starobní důchod z důchodového pojištění a ke dni účinnosti tohoto zákona uplynula doba 2 let po vzniku nároku na starobní důchod, upraví se výsluhový příspěvek na výši, kterou stanovuje tento zákon. Úprava se provede od třetí měsíční splátky výsluhového příspěvku po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Zanikl-li ke dni účinnosti tohoto zákona nárok na výsluhový příspěvek a jeho výplatu podle dosavadních předpisů, zaniklý nárok se již neobnovuje.

(6) Vojákům se do doby trvání služebního poměru rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí do dne účinnosti tohoto zákona započítávají doby služby v rozsahu, v jakém jim byly započteny podle dosavadních předpisů; jde-li o nárok na odbytné, započítává se doba trvání služebního poměru stejným způsobem jako pro nárok na odchodné.

(7) Vojákovi, který byl na základě dobrovolnosti reatestován⁴⁸⁾ a shledán způsobilým konat dále službu nebo jehož služební poměr trvá ke dni účinnosti tohoto zákona, se do doby trvání služebního poměru, rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí, započítává doba služby v rozsahu uvedeném v odstavci 6 bez přihlídnutí k vyloučení doby služby podle zvláštního právního předpisu.⁴⁹⁾ Pokud byl takovému vojákovi po skončení služebního poměru přiznán výsluhový příspěvek, který mu byl snížen nebo zastaven z důvodu uvedeného zvláštním právním předpisem, přiznává se výsluhový příspěvek zpětně a jeho výše se přepočte ode dne účinnosti tohoto zákona, a to za podmínek a ve výši náležející ke dni skončení služebního poměru po přičtení všech zvýšení, která by k němu náležela od tohoto dne, pokud nárok na výsluhový příspěvek nezanikl uplynutím doby nebo dosažením věku 60 let

(8) Skončí-li služební poměr vojáka propuštěním podle dosavadních právních předpisů nejdříve dnem před dnem účinnosti tohoto zákona

- a) ze zdravotních důvodů, nebo
- b) z organizačních důvodů, nebo
- c) z důvodů splnění podmínek nároku na starobní důchod,

má nárok na výsluhové náležitosti, jako kdyby byl propuštěn z důvodu uvedeného v § 19 odst. 1 písm. e) tohoto zákona.

§ 165a

Úprava výplaty výsluhového příspěvku

(1) Poživateli výsluhového příspěvku, který mu byl přiznán podle právních předpisů účinných před 1. prosincem 1999 do 60 let věku, jemuž bylo v době od 1. prosince 1999 vyplácení výsluhového příspěvku omezeno nebo zastaveno proto, že dosáhl věku o dva roky vyššího, než je věk rozhodný pro vznik nároku na starobní důchod, se přiznává výsluhový příspěvek na základě jeho žádosti nejdříve ode dne omezení nebo zastavení jeho vyplácení po přičtení všech zvýšení podle § 137, která by k němu od tohoto dne náležela. Nejpozději při dosažení 60 let věku mu náleží výsluhový příspěvek za podmínek stanovených v § 134.

(2) Pobíral-li poživatel po dobu omezení nebo zastavení výplaty výsluhového příspěvku podle odstavce 1 starobní důchod, přiznává se mu výsluhový příspěvek na základě jeho žádosti ode dne omezení nebo zastavení jeho vyplácení ve výši, která se rovná rozdílu mezi starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem přepočteným podle odstavce 1, pokud bude takto přepočtený výsluhový příspěvek vyšší.

HLAVA III

Závěrečná ustanovení

§ 166

Zvláštní ustanovení

Žákům vojenských středních škol, kteří nejsou vojáky v činné službě a kteří se soustavně studiem připravují k výkonu služby vojáka z povolání, lze poskytnout naturální a peněžní náležitosti. Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah, výši a způsob poskytování naturálních a peněžních náležitostí.

§ 166a

(1) Ministerstvo přiznává občanům České republiky, kteří se zaváží požádat o povolání do služebního poměru vojáka a setrvat v něm po určenou dobu, stipendia podle programů vyhlašovaných ministrem, s přihlédnutím k závazkům z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. Přitom postupuje podle ustanovení o stipendiích hrazených z dotací nebo příspěvků podle zákona o vysokých školách⁵⁷⁾ a § 60 přiměřeně.

(2) Ministerstvo může přiznat vojákovu v záloze, který se zapojil do přípravy k obraně státu a kterému zanikl podle § 18 písm. a) služební poměr podle § 5a, stipendium podle programu vyhlášeného ministrem s přihlédnutím k závazkům z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.

§ 167

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků.
2. Zákon č. 65/1978 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 228/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.
4. Zákon č. 226/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

§ 168

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. prosince 1999.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

¹⁾ § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

^{1a)} Vyhláška č. 256/1999 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě.

- 1b) § 116 občanského zákoníku.
- 1c) Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 1d) Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) § 157 odst. 1 zákoníku práce.
- 3) § 158 zákoníku práce.
- 4) § 32 odst. 1 písm. b) až e) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 4a) § 31 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.
- 5) § 33 zákona č. 218/1999 Sb.
- 5a) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- 6) § 139, 315 a násl. trestního řádu.
§ 47 a 48 trestního zákona.
- 6a) § 36 zákona č. 218/1999 Sb.
- 7) § 32 odst. 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.
- 7a) § 29 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 134/1997 Sb.
- 9) Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 9a) Například zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 9b) § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 289/1997 Sb.
- 10) § 20 zákona č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.
- 10a) Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 10b) Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

- ¹¹⁾ § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 93/1951 Sb., o státním svátku, o dnech pracovního klidu a o památných a významných dnech, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 204/1990 Sb., o prohlášení dne 6. července, dne upálení Mistra Jana Husa, za státní svátek České republiky.
- ¹²⁾ § 195a až 198 zákoníku práce.
- ^{12a)} § 10 odst. 1 a 2 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění zákona č. 546/2005 Sb.
- ¹³⁾ § 157 až 161 zákoníku práce.
- ¹⁴⁾ Vyhláška č. 65/1954 Sb., o Ženevských úmluvách ze dne 12. srpna 1949 na ochranu obětí války.
Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.
Čl. 24 Ženevské úmluvy na ochranu obětí války.
Čl. 43 odst. 2 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám.
Čl. 33 Ženevských úmluv o zacházení s válečnými zajatci.
Čl. 9 Dodatkového protokolu II k Ženevským úmluvám.
- ¹⁵⁾ Například zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- ¹⁶⁾ Zákon č. 255/1946 Sb., o příslušnících Československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. 101/1964 Sb.
- ¹⁷⁾ § 111 odst. 3 zákoníku práce.
Nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁸⁾ § 31 odst. 3 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky.
- ^{19a)} Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.
- ^{19b)} Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- ²⁰⁾ § 2 zákona č. 219/1999 Sb.
- ²¹⁾ § 3 a 4 zákona č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů.
- ^{22a)} § 11 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ^{22c)} § 18 a násl. zákona č. 128/2000 Sb.

- 23) § 5 odst. 1 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.
- 24) Zákon č. 119/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 24a) Vyhláška č. 445/2001 Sb., kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad stanoví výše sazeb stravného, výše sazeb základních náhrad za používání silničních motorových vozidel a výše průměrných cen pohonných hmot.
- 25) Nařízení vlády č. 62/1994 Sb., o poskytování náhrad některých výdajů zaměstnancům rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí.
- 26) § 11b odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- 27) Zákon č. 32/1957 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
§ 33 zákona č. 88/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 27a) Například zákon č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů.
- 28) Vyhláška č. 56/1997 Sb., kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek.
- 29) § 2 odst. 7 zákona č. 219/1999 Sb.
- 30) § 17 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění zákona č. 74/1994 Sb.
- 31) § 1 odst. 3 zákona č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.
- 32) Nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání.
- 33) § 39 a 44 zákona č. 155/1995 Sb.
- 34a) § 36 a 37 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- 35) § 5 odst. 3 a 4 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky.
- 36) Zákon č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 37) § 29 až 31 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- 37a) § 67 zákona č. 155/1995 Sb.
- 38) § 29 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 39) Například zákon č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 40) § 67 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 41) Zákon č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 42) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.
- 42a) § 11 písm. a) nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád), ve znění nařízení vlády č. 327/1996 Sb.
- 42b) § 14 vyhlášky č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.
- 42c) § 307 trestního řádu.
- 42d) § 309 trestního řádu.
- 42e) § 179g trestního řádu.
- 42f) § 32, 74, 76 a 94 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 43) § 18 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
- 44) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.
Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.
- 46) Zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 92/1949 Sb., branný zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- 47) § 7 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.
- 48) Rozkaz ministra obrany č. 015/90 a usnesení branných a bezpečnostních výborů Federálního shromáždění

ČSFR ze dne 18. prosince 1990 č. 47 o vyslání poslanců Federálního shromáždění ČSFR do prověřkových komisí Ministerstva obrany ČSFR.

49) Zákon č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

50) Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

51) § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

52) § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

54) § 2 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

56) Například zákon č. 219/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 153/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů.

57) § 91 odst. 1, 4 a 6 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

58) Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů.